2Bijlage 1: Geen bijzondere omstandigheden

Klik voor dialoogscherm met permalink

Hieronder een overzicht van omstandigheden waarvan de Afdeling heeft geoordeeld dat ze niet bijzonder genoeg zijn om aan het koppelingsbeginsel voorbij te moeten gaan. Nadere toelichting kan in de uitspraken zelf gevonden worden.

- Het feit dat iemand onder het bestaansminimum zit. De KGB is namelijk geen waarborging van het bestaansminimum. (alle uitspraken)
- De reden van de vlucht naar Nederland (201203868/1/A2)
- Het feit dat het kind in Nederland is geboren (201203868/1/A2+201202839/1/A2)
- Het feit dat het kind de Nederlands nationaliteit heeft (201203262/1/A2, 201201834/1/A)
- Het feit dat de aanvrager in het verleden wel een verblijfsvergunning had (201203262/1/A2)
- Onzekerheid over het mogen blijven in Nederland, stress en spanning ivm het moeten terugkeren naar het geboorteland (201202052/1/A2)
- TP kan niet terugkeren naar zijn geboorteland, maar is hier ongewenst verklaard (201204743/1/A2)
- Problemen met gezinshereniging (201204743/1/A2)
- Het feit dat de aanvrager slachtoffer is geweest van mensenhandel en de strafzaak tegen de handelaar in Nederland mocht afwachten (201201120/1/A2)
- Het bewonen van een zelfstandige woning met de kinderen (201201120/1/A2)
- De kinderen gaan in Nederland naar school (201202839/1/A2)
- Het feit dat de aanvrager al langere tijd in Nederland verblijft (201202839/1/A2)

Naar boven

Naar tekstnavigatie

- Inhoud Handboek Toeslagen
  - 9.00.00 Vreemdelingen
    - 1 Vreemdelingen

- 2 Bijlage 1: Geen bijzondere omstandigheden
- 3 Bijlage 2: Overzicht BRP codes
- 4 Bijlage 3: Werkwijze met stappenplan
- 5 Bijlage 4: Bijzondere situaties 2006-2009
- 6 Bijlage 5: Gevolgen Brexit voor toeslagen

Naar tekstnavigatie

Handboek Toeslagen (HTS)

Naar tekstnavigatie

Belastingnet

Zoeken

Naar tekstnavigatie

- Handboek Toeslagen
- 9.00.00 - Vreemdelingen
- 2 Bijlage 1: Geen bijzondere omstandigheden

Naar tekstnavigatie

Direct naar:

- de inhoud van deze pagina
- de inhoudsopgave van deze pagina
- de algemene informatie Handboek Toeslagen
- zoeken
- het kruimelpad

3Bijlage 2: Overzicht BRP codes

Klik voor dialoogscherm met permalink

Als een vreemdeling een verstrekking, voorziening of uitkering aanvraagt, dan moet de betreffende uitvoeringsorganisatie de verblijfscode raadplegen die in de BRP is opgenomen voor de meest actuele gegevens over het verblijfsrecht van de vreemdeling. Het verblijfsrecht uit artikel 8 van de VW2000 correspondeert dus met een BRP (verblijfs)code. Er zijn 18 codes die aansluiten op het verblijfsrecht dat van belang is voor het recht op toeslagen. Deze codes zijn te onderscheiden in verblijfs- en procedurecodes. Daarnaast volgt uit artikel 10 van de VW2000 verblijfscode 98 voor een vreemdeling die geen rechtmatig verblijf heeft.

Verblijfstitel	Omschrijving
0	Onbekend
9	Art. 9 van de Vreemdelingenwet
10	Art. 10 van de Vreemdelingenwet
11	Vergunning art. 9 Vw, zonder beperking, dan wel gerechtigd krachtens art. 10 Vw
12	Vergunning art. 9 Vw, met beperking, die elke vorm arbeid in loondienst toestaat
13	Vergunning art. 9 Vw, met beperking, die arbeid in loondienst niet toestaat
14	Voorwaardelijke vergunning art. 9a Vw
15	Benelux of EG richtl nrs 68/360/EEG, 73/148/EEG 75/34/EEG, verord nr 1251/70/EEG

16	EG-richtlijnen nrs. 90/364/EEG, 90/365/EEG en 90/366/EEG
17	Verzoek tot toelating als vluchteling, uitzetting blijft achterwege
18	Gemeld bij VD, geen verzoek toelating als vluchteling, geen uitzetting
19	Vergunning art. 9 Vw, met andere beperking dan hierboven
20	Ander verdrag dan hierboven
21	Vw 2000 art. 8, onder a, vergunning regulier bepaalde tijd, arbeid vrij
22	Vw 2000 art. 8, onder a, vergunning regulier bepaalde tijd, arbeid mits TWV
23	Vw 2000 art. 8, onder a, vergunning regulier bepaalde tijd, arbeid specifiek
24	Vw 2000 art. 8, onder a, vergunning regulier bepaalde tijd, geen arbeid
25	Vw 2000 art. 8, onder b, vergunning regulier onbepaalde tijd, arbeid vrij
26	Vw 2000 art. 8, onder c, vergunning asiel bepaalde tijd, arbeid vrij
27	Vw 2000 art. 8, onder d, vergunning asiel onbepaalde tijd, arbeid vrij
28	Vw 2000 art. 8, onder e, gemeenschapsonderdaan econ. actief, arbeid vrij
29	Vw 2000 art. 8, onder e, gemeenschapsonderdaan econ. niet-actief, arbeid vrij
30	Vw 2000 art. 8, onder e, toetsing aan het gemeenschapsrecht, arbeid vrij
31	Vw 2000 art. 8, onder f en h, in procedure voor vergunning art. 14 Vw 2000
32	Vw 2000 art. 8, onder f en h, in procedure voor vergunning art. 28 Vw 2000

33	Vw 2000 art. 8, onder g en h, in procedure voortgezet verblijf, tijdige aanvr.
34	Vw 2000 art. 8, onder g en h, in procedure voortgezet verblijf, ontijdige aanvr.
35	Vw 2000 art. 8, onder l, Associatiebesluit 1/80 EEG/Turkije, arbeid specifiek
36	Vw 2000 art. 8, onder e, gemeenschapsonderdaan econ. actief, arbeid specifiek
37	Vw 2000 art. 8, onder e, gemeenschapsonderdaan econ. niet-actief, arbeid spec.
38	Vw 2000 art. 8,17, onder e, toetsing aan het gemeenschapsrecht, arbeid specifiek
39	Vw 2000 art. 8, onder m, in afwachting indiening asielaanvraag, geen arbeid
40	Vw 2000 art. 8, onder e, gemeenschapsonderdaan duurzaam verblijf, arbeid vrij
41	Rechtmatig verblijf Vw 2000 art. 8, onder e, is beëindigd
42	Rechtmatig verblijf op grond van voorlopige maatregel EHRM, geen arbeid
43	Rechtmatig verblijf op aanwijzing minister van justitie, geen arbeid.
44	VW 2000, art. 8, onder m, Dublinclaimant, wacht op overdracht, rva, geen arbeid
45	Vw 2000 art. 8, onder i, onderzoeker/student, verblijfsrecht in EU land (partner/medebewoner)
91	Vw art. 115, lid 4, vergunning onbepaalde tijd, arbeid vrij
92	Vw art. 115, lid 6, vergunning asiel bepaalde tijd, arbeid vrij
93	Vw art. 115, lid 2, verg. regulier bepaalde tijd, arbeid nader te bepalen
98	geen verblijfstitel (meer)

Codes en het recht op een toeslag voor de aanvrager

Verblijfscodes

De verblijfscodes (21 t/m 30 en 35 t/m 38 en 40) geven aan dat de vreemdeling beschikt over een bepaalde verblijfsvergunning (zie artikel 11, lid 2, onderdeel a van de VW2000). Deze verblijfscodes geven recht op een toeslag voor de aanvrager. Daarnaast zijn er nog een aantal codes die recht geven: zoals die op basis van Verdragen of EU-verordeningen – b.v. 15 en 16, dan wel 42. Maar b.v. ook: 43, 91, 92 en 93. In die laatste gevallen is contact met de IND (vraagbaak) nodig: het gaat dan om maatwerk. De codes 91-93 bestaan eigenlijk niet meer: die gaan over de situatie vóór de huidige Vw 2000. Deze codes moeten allang tot een andere code hebben geleid. Code 43 is rechtmatig verblijf op grond van gezondheid (art. 64, Vw 2000): het gaat om iemand zonder titel die moet worden uitgezet maar nog (even) mag blijven om gezondheidsredenen. Geen recht op uitkeringen. Sommige codes gelden alleen voor partners/medebewoners – voor de aanvrager is namelijk een verblijfstitel cfm artikel 8, onderdelen a t/m e, en l van de VW 2000 vereist.

Procedurecodes

De procedurecodes (31 t/m 34) geven aan dat de vreemdeling in afwachting is van de uitkomst van een procedure om een verblijfsvergunning te krijgen. Alleen code 33 geeft - onder voorwaarden - recht op een toeslag. Bij de overige procedurecodes (31, 32 en 34) bestaat geen recht op een toeslag voor de aanvrager.

Code 98

Code 98 is voor de vreemdeling die niet (langer) in het bezit is van een verblijfsvergunning. Deze vreemdelingen verblijven dan niet rechtmatig in Nederland. Code 98 geeft in principe (zie onder, bij Let op) geen recht op een toeslag.

Verder zijn er ook vreemdelingen die geen code hebben en in volledige anonimiteit in Nederland verblijven. Deze vreemdelingen staan bij geen enkele instantie geregistreerd en zij (of degenen die ze onderdak bieden) mogen/kunnen geen aanspraak op een toeslag maken.

Let op!

Code 98 dient ook als 'vergaarbak'. De vreemdeling krijgt code 98 ook toegekend als zijn verblijfsrechtelijke status onduidelijk of onbekend is. Code 98 betekent daarom niet per definitie dat er geen rechtmatig verblijf zou kunnen zijn. Een behandelaar kan de IND via de mail om informatie vragen. Telefonisch contact kan in uitzonderingsgevallen met het Koppelingsbureau van de IND (T (088) 0430480, optie 4, speciaal voor ketenpartners). Het Koppelingsbureau kan ook nagaan of er al dan niet sprake is van rechtmatig verblijf.

Code partner/medebewoner

Heeft een aanvrager een partner en/of medebewoner dan geldt dat de aanvrager recht heeft op een toeslag als de partner en/of medebewoner rechtmatig verblijf houdt in de zin van artikel 8 van de VW2000. Dit is het geval bij alle BRP-codes, uitgezonderd code 98.

Overgangsrecht voor de aanvrager (procedurecode 33)

Een aanvrager die in het bezit is geweest van een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd, die tijdens deze periode een toeslag heeft gehad, en aansluitend rechtmatig verblijf houdt in de zin van artikel 8, onderdelen g of h van de VW2000, verliest op grond hiervan niet het recht op eenzelfde toeslag gedurende de periode van dat verblijf. De aanvrager moet in dat geval een aanvraag hebben ingediend tot verlenging van de verblijfsvergunning of bezwaar/beroep hebben aangetekend tegen de intrekking van de verblijfsvergunning. Voorwaarde is dus dat voorafgaand aan de procedure voor voortgezet verblijf eenzelfde toeslag werd ontvangen.

Aan een bepaalde toeslag kan eenzelfde of andere vergelijkbare voorziening vooraf zijn gegaan. Bij beoordeling van bovenstaande voorwaarde wordt daar dan rekening mee gehouden. Dit geldt met name voor huur- en kinderopvangtoeslag. De huurtoeslag sluit naadloos aan op de huursubsidie in de Huursubsidiewet, de

kinderopvangtoeslag op de tegemoetkoming kinderopvang. De zorg- en kindertoeslag kenden voorafgaand aan hun inwerkingtreding geen vergelijkbare, gelijkwaardige toeslag. Daarom geldt voor de zorgtoeslag als criterium dat de aanvrager in de voorafgaande periode van rechtmatig verblijf aansluitend verplicht verzekerd moet zijn geweest (Ziekenfondswet). Voor de kindertoeslag geldt dat de aanvrager voorafgaand aanspraak moet hebben gehad op de kinderkorting (Wet IB).

Let op!

Code 33 wordt bij elke aanvraag voor een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd gehanteerd, ook bij eerste aanvragen. In samenhang met de beoordeling van het overgangsrecht voor de aanvrager (aansluitend verstrekkingen uit voorliggende voorzieningen) moet het verblijfsrecht bij de IND worden gecontroleerd. Dit geldt met name als er geen koppelingsbeginsel gold, zoals bij een verplichte ziekenfondsverzekering of bij de aanspraak op de kinderkorting. Bij de huursubsidie en de kinderopvangtoeslag gold het koppelingsbeginsel ook en is controle bij de IND niet nodig als er in december 2005 betalingen voor deze voorzieningen zijn geweest.

Naar boven

Naar tekstnavigatie

- Inhoud Handboek Toeslagen
  - 9.00.00 Vreemdelingen
    - 1 Vreemdelingen
    - 2 Bijlage 1: Geen bijzondere omstandigheden
    - 3 Bijlage 2: Overzicht BRP codes
    - 4 Bijlage 3: Werkwijze met stappenplan
    - 5 Bijlage 4: Bijzondere situaties 2006-2009
    - 6 Bijlage 5: Gevolgen Brexit voor toeslagen

Naar tekstnavigatie

Direct naar:

- de inhoud van deze pagina
- de inhoudsopgave van deze pagina
- de algemene informatie Handboek Toeslagen
- zoeken
- het kruimelpad

9.00.00 Vreemdelingen

4Bijlage 3: Werkwijze met stappenplan

Klik voor dialoogscherm met permalink

Met het volgende stappenplan kan (in de beschreven gevallen) worden bepaald of er voor een aanvrager al dan niet recht bestaat op een toeslag.

Let op!

Het stappenplan geldt voor alle toeslagen. Alleen de huurtoeslag kent medebewoners.

Partner met procedurecode 31, 32 of 34

Aanvragers met een code 31, 32 of 34 komen niet voor een toeslag in aanmerking. Zij hebben immers geen verblijfsrecht op grond van artikel 8 onderdelen a t/m e en l van de VW2000. Belastingdienst/Toeslagen komt in dat geval niet toe aan het argument dat de aanvrager niet verplicht verzekerd is op grond van de Zorgverzekeringswet.

Als de partner een van deze codes heeft, dan kan de aanvrager die rechtmatig in Nederland verblijft wel aanspraak maken op een toeslag. Immers, deze partners hebben voor de toeslag verblijfsrecht. Voor dat geval geldt bij de zorgtoeslag een afwijkende berekening. Dat komt omdat de partner in die gevallen niet verplicht verzekerd is op grond van hoofdstuk 2 van de Wlz (in samenhang met artikel 2 van de Zorgverzekeringswet) Dus kan de rechtmatig verblijvende aanvrager (Nederlander of geldige verblijfscode) met een partner die procedurecode 31, 32 of 34 heeft, aanspraak maken op 50% van de zorgtoeslag. Partners met deze verblijfscodes zijn verzekerd op basis van een andere regeling onder de IND, zoals de ZRA ofwel Ziektekostenregeling Asielzoekers (code 32). Daar is trouwens nog een nuance in te maken: wanneer de partner in overeenstemming met de Wet arbeid vreemdelingen arbeid in dienstbetrekking verricht dan is deze partner wel weer verplicht verzekerd en dan bestaat er wel weer recht op 100% zorgtoeslag (zie art. 11, BUB 1999). Uit de verblijfscode blijkt dit niet: de burger zal in zo'n geval via bezwaar of anderszins op het verplicht verzekerd zijn moeten wijzen. Zie ook bijlage 7 bij het Hoofdstuk over de Zorgtoeslag.

Partner met procedurecode 33

Als de partner procedurecode 33 heeft in verband met een tijdige aanvraag voor voortgezet verblijf, dan heeft de aanvrager recht op 100% zorgtoeslag. De in Nederland verblijvende partner is in dat geval AWBZ-verzekerd en dus verplicht verzekerd op grond van de Zorgverzekeringswet. Hieronder vallen bijvoorbeeld ook toeslagpartners die op grond van artikel 5 van de AWBZ (in samenhang met artikel 11 van het Besluit uitbreiding en beperking verzekeringsplicht (BUB 1999, Stb. 1998, 746)) een werkvergunning is toegekend. De partner is dan van rechtswege verplicht verzekerd en de aanvrager ontvangt 100% zorgtoeslag als de partner een verzekering heeft afgesloten.

Uitgangspunt voor de berekening van de zorgtoeslag in deze situaties is dus dat de partner verplicht verzekerd is op grond van de Zorgverzekeringswet en premie verschuldigd is. Als dit niet het geval is, dan heeft de aanvrager met een partner met verblijfsrecht onder de codes 31 tot en met 34 een beperkt recht op de zorgtoeslag. Dit geldt bijvoorbeeld ook als de aanvrager voor de partner vrijwillig een particuliere zorgverzekering heeft afgesloten waarvoor hij premie betaalt.

Rolwisseling

Soms past Belastingdienst/Toeslagen (ambtshalve) rolwisseling (tussen aanvrager en partner/medebewoner) toe. Dit is het geval als een aanvrager rechtmatig in Nederland verblijft, maar geen verblijfstitel heeft die recht geeft op een toeslag, terwijl de partner of medebewoner rechtmatig in Nederland verblijft met een verblijfstitel die wel recht op de toeslag geeft. Het recht op de toeslag wordt dan niet zonder meer gebaseerd op de gegevens van de vreemdeling die zich als aanvrager presenteert.

Voorbeeld

Aanvrager heeft procedurecode 31 en de partner verblijfscode 21. Op grond van zijn verblijfstitel bij deze code heeft hij geen recht op de toeslag. Partner met verblijfscode 21 heeft als aanvrager wel recht op een toeslag. De aanvrager als partner met code 31 belemmert dit recht niet.

Om het recht op de toeslag in andere situaties na te gaan, kunnen de verblijfsgegevens per mail bij de contactpersonen IND worden opgevraagd.

Naar boven

Naar tekstnavigatie

- Inhoud Handboek Toeslagen
  - 9.00.00 Vreemdelingen
    - 1 Vreemdelingen
    - 2 Bijlage 1: Geen bijzondere omstandigheden
    - 3 Bijlage 2: Overzicht BRP codes
    - 4 Bijlage 3: Werkwijze met stappenplan
    - 5 Bijlage 4: Bijzondere situaties 2006-2009
    - 6 Bijlage 5: Gevolgen Brexit voor toeslagen

Naar tekstnavigatie

Handboek Toeslagen (HTS)

Naar tekstnavigatie

Belastingnet

Zoeken

Naar tekstnavigatie

- Handboek Toeslagen
- 9.00.00 - Vreemdelingen
- 4 Bijlage 3: Werkwijze met stappenplan

Naar tekstnavigatie

Direct naar:

- de inhoud van deze pagina
- de inhoudsopgave van deze pagina
- de algemene informatie Handboek Toeslagen
- zoeken
- het kruimelpad

9.00.00 Vreemdelingen

5Bijlage 4: Bijzondere situaties 2006-2009

Klik voor dialoogscherm met permalink

Uitzonderingen verblijfsrecht bij minderjarige vreemdelingen (code 98)

Pleeggezinnen en opvang van uitgeprocedeerde alleenstaande minderjarige vreemdelingen

Alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv's) kunnen - in afwachting van de afhandeling van hun asielaanvraag - op verzoek van de overheid worden opgevangen in pleeggezinnen. Vaak blijft deze opvang ook voortduren nadat de amv is uitgeprocedeerd, omdat de daadwerkelijke uitzetting enige tijd kan duren. Vanaf het moment dat de amv is uitgeprocedeerd, verblijft deze echter zonder rechtmatige verblijfstitel in Nederland. Dit zou dan tot gevolg hebben dat het pleeggezin dat de amv opvangt, het recht op huurtoeslag verliest (code 98).

Omdat deze pleeggezinnen op verzoek van de overheid uitgeprocedeerde amv's opvangen, is het verlies van huurtoeslag niet wenselijk. Dit is aanleiding geweest een uitzondering op te nemen in een beleidsbesluit (nr. BCPP2006/0785M van 6 juli 2006). Dit besluit gold met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2006 en regelde dat het opvangen van uitgeprocedeerde amv's niet kan leiden tot het verlies van huurtoeslag voor de pleegouders.

Vanaf 1 januari 2008 is dit beleidsbesluit vervallen en staat de uitzondering in de wettekst van de Awir (artikel 9, lid 3, laatste zin). Hierin is bepaald dat de opvang van uitgeprocedeerde amv's voor het pleeggezin er niet toe leidt dat deze geen recht op de toeslag heeft tot het moment waarop het recht op opvang eindigt (bij meerderjarigheid of uitzetting uit Nederland). Voor de uitvoering betekent dit dat vanaf 1 januari 2006 de uitgeprocedeerde amv als medebewoner met code 98 voor de berekening van de huurtoeslag buiten beschouwing kan blijven.

Pardonregeling voor asielzoekers (Generaal Pardon)

In 2007 is de Pardonregeling ingesteld voor een 'oude' groep asielzoekers die onder de oude Vreemdelingenwet (voor april 2001) asiel heeft gevraagd. Eind 2008 hebben ongeveer 27.500 buitenlanders een verblijfsvergunning gekregen op grond van de Pardonregeling. Procedures van vreemdelingen die na 1 april 2004 in Nederland asiel hebben aangevraagd, kunnen daardoor sneller worden afgerond.

De Pardonregeling verviel definitief vanaf 1 januari 2009. Aanvankelijk zou de regeling per 1 januari 2008 vervallen, maar ex-asielzoekers die jarenlang in Nederland verbleven, konden nog een beroep doen op de regeling via de burgemeesters van de 4 grote steden (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht).

Aanbod generaal pardon in 2007

Als gevolg van deze speciale regeling is in 2007 aan een grote groep asielzoekers een aanbod generaal pardon gedaan. De ingangsdatum van het generaal pardon is 15 juni 2007. De vreemdeling aan wie het aanbod is gedaan komt dan in aanmerking voor een vergunning overeenkomstig artikel 8, letter a van de VW2000 (code 21). Deze vergunning gold voorlopig voor 1 jaar. Daarna volgde een verlengingstermijn van 5 jaar.

De IND gebruikte bij de vreemdelingen aan wie een aanbod generaal pardon is gedaan, administratief de verblijfscode 31 in de systemen. Deze code heeft geen enkele rechtsgeldige waarde zolang het aanbod generaal pardon in behandeling is. De IND heeft deze code uitsluitend als indicator gebruikt om aan te geven dat het aanbod is gedaan. Code 31 is dan ook in eerste instantie in de aanbodperiode gebruikt voor vreemdelingen die eigenlijk code 98 hebben.

Als het generaal pardon wordt ingewilligd, dan geldt vanaf 15 juni 2007 code 21. Code 31 wordt in dat geval bekrachtigd als geldige procedurecode in de periode vanaf het aanbod, als dat aanbod voorafgaat aan de datum dat het generaal pardon geldt. Het verblijfsrecht is echter nooit eerder dan vanaf 15 juni 2007.

Is code 31 naar aanleiding van het aanbod later dan 15 juni 2007 geregistreerd, dan zal deze code vanaf 15 juni 2007 worden overschreven met code 21.

Als het generaal pardon niet wordt ingewilligd, dan heeft code 31 geen enkele rechtsgeldige waarde. Vanaf de datum van het aanbod stelt de IND code 31 dan gelijk aan code 98. Code 31 zal in dat geval doorgaans worden vervangen door de rechtsgeldige code voor die periode (bijna altijd code 98), alsof code 31 nooit heeft bestaan.

Let op!

Het fictieve gebruik van code 31 bij een partner of medebewoner gedurende de aanbodperiode voor generaal pardon, kon onterecht leiden tot de conclusie dat een rechtmatig verblijvende aanvrager die periode recht op een toeslag zou hebben. Dit recht kon pas worden vastgesteld nadat op het aanbod generaal pardon van de partner of medebewoner was beslist. Een rechtmatig verblijvende aanvrager kon dan alleen aanspraak op de toeslag maken als het generaal pardon van de partner of medebewoner was ingewilligd (code 31 was in dat geval rechtsgeldig geworden).

Naar boven

Naar tekstnavigatie

- Inhoud Handboek Toeslagen
  - 9.00.00 Vreemdelingen
    - 1 Vreemdelingen
    - 2 Bijlage 1: Geen bijzondere omstandigheden
    - 3 Bijlage 2: Overzicht BRP codes
    - 4 Bijlage 3: Werkwijze met stappenplan
    - 5 Bijlage 4: Bijzondere situaties 2006-2009
    - 6 Bijlage 5: Gevolgen Brexit voor toeslagen

Naar tekstnavigatie

Naar tekstnavigatie

Belastingnet

Zoeken

Naar tekstnavigatie

Direct naar:

- de inhoud van deze pagina
- de inhoudsopgave van deze pagina
- de algemene informatie Handboek Toeslagen
- zoeken
- het kruimelpad

9.00.00 Vreemdelingen

6Bijlage 5: Gevolgen Brexit voor toeslagen Klik voor dialoogscherm met permalink

6.1 Tot de Brexit Klik voor dialoogscherm met permalink

Er verandert niets. Volgens de laatste stand van zaken zal het VK zich op 31 oktober 2019 uit de EU terugtrekken.

Een Brexit-datum van 31 oktober 2019 betekent dat het VK vanaf 1 november 2019 geen EU-lidstaat meer is.

Naar boven

6.2 No deal Klik voor dialoogscherm met permalink

6.2.1 verblijfsstatus Klik voor dialoogscherm met permalink

Bij een no deal geldt vanaf de datum van terugtrekking van het VK uit de EU ten aanzien van het verblijfsrecht van de Britten (en hun familieleden zonder EU nationaliteit) in Nederland een overgangsperiode van 15 maanden (zie kamerbrief van 7 januari 2019: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2019/01/07/kamerbrief-over-fatsoenlijke-oplossing-burgers-no-deal-brexit). Tijdens deze overgangsperiode behouden Britten die voor deze datum rechtmatig in Nederland verblijven hun rechten op verblijf, studie en werk in Nederland. Uitgaande van de eerste Brexit-datum van 29 maart 2019 heeft de IND deze personen tijdelijke verblijfsvergunningen verstrekt die in ieder geval geldig zijn tot 1 juli 2020. Het stelt hen in staat om ervoor te zorgen dat zij na het verstrijken van deze overgangsperiode onder voorwaarden (Zie het Besluit van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid van 5 april 2019, nummer WBV 2019/6 (gepubliceerd in Stcrt. 9 april 2019/20182) weer in aanmerking komen voor een andere verblijfsvergunning. In geval van een no deal zullen er voor de Britten nieuwe categorieën verblijfstitels geïntroduceerd worden in de Basisregistratie Personen. Deze worden pas na de overgangsperiode van 15 maanden in de BRP geregistreerd.

Naar boven

6.2.2 Kindgebonden budget en kinderopvangtoeslag Klik voor dialoogscherm met permalink

Bij een no deal geldt de bestaande Europese regelgeving op het gebied van sociale zekerheid niet meer in de relatie met het VK. Verordening (EG) nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels en de bijpassende toepassingsverordening, Verordening (EG) nr. 987/2009, zijn vanaf de datum van

terugtrekking niet meer van toepassing. Dit heeft tot gevolg dat de kinderbijslag, het kindgebonden budget en de kinderopvangtoeslag op grond van nationale wetgeving niet meer naar het VK kan worden geëxporteerd. Deze exportbeperking wordt nu nog door artikel 7 van de Verordening 883/2004 opgeheven. In een kamerbrief van 15 februari 2019 heeft de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) echter opgemerkt dat zal worden voorgesteld om de export van kinderbijslag, het kindgebonden budget en de kinderopvangtoeslag pas twee kwartalen na de datum van terugtrekking van het VK uit de EU te laten vervallen. De gerechtigde krijgt zo voldoende gelegenheid om zich voor te bereiden op een stopzetting van de uitkering. Het kabinet acht deze compensatie proportioneel omdat deze regelingen alleen beogen een tegemoetkoming te zijn in de kosten van kinderen, en dit komt overeen met de nationale aanpak ten aanzien van beperking van export van kindregelingen naar derde landen (zie hier voor de brief).

In artikel VII van de Verzamelwet Brexit (Zie EK, 2018-2019, 35084, A. Dit wetsvoorstel is op 26 maart 2019 door de Eerste Kamer aangenomen, maar op dit moment (= 3 september 2019) nog niet gepubliceerd in het Staatsblad, ofwel nog niet in werking getreden) is om die reden het volgende bepaald:

ARTIKEL VII TIJDELIJKE DELEGATIEGRONDSLAG MET BETREKKING TOT SOCIALEZEKERHEIDSWETTEN

1. Bij algemene maatregel van bestuur kan in de Algemene Kinderbijslagwet, de Algemene nabestaandenwet, de Algemene Ouderdomswet, de Werkloosheidswet, de Wet arbeid en zorg, de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, de Wet inkomensvoorziening oudere werklozen, de Wet kinderopvang, de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering, de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen en de Ziektewet worden bepaald dat het Verenigd Koninkrijk na de terugtrekking uit de Europese Unie voor de toepassing van die wetten gedurende een daarbij aangegeven periode nog als EU-lidstaat wordt aangemerkt, en kan in die wetten overgangsrecht worden opgenomen voor de situatie na de terugtrekking of na afloop van die periode ter voorkoming van onevenredig nadeel voor uitkeringsgerechtigden in het Verenigd Koninkrijk en Nederland.

2. Zo spoedig mogelijk na de totstandkoming van de algemene maatregel van bestuur, maar uiterlijk binnen acht weken, wordt een voorstel van wet tot goedkeuring van de algemene maatregel van bestuur aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal gezonden. Indien het voorstel wordt ingetrokken of indien een van de kamers van de Staten-Generaal tot het niet-aannemen van het voorstel besluit, wordt de algemene maatregel van bestuur onverwijld ingetrokken en wordt onverwijld een voorstel van wet aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal gezonden dat er toe strekt de bij de algemene maatregel van bestuur vastgestelde wijzigingen ongedaan te maken.

Deze bepaling geeft de Minister van SZW de bevoegdheid om via een AMvB in de in artikel VII, eerste lid, genoemde wetten overgangsrecht op te nemen voor de periode vanaf de datum van terugtrekking van het VK uit de EU. De Wet op het kindgebonden budget wordt niet genoemd in artikel VII, eerste lid, omdat het overgangsrecht voor de Algemene Kinderbijslagwet (AKW) ertoe leidt dat gedurende de overgangsperiode het recht op kinderbijslag wordt behouden, en het daaraan gekoppelde kindgebonden budget daarmee ook.

De AMvB (Zie het Besluit van 27 maart 2019, Stb. 2019/144. Volgens artikel XII van dit besluit treedt deze in werking op het tijdstip waarop artikel VII van de Verzamelwet Brexit in werking treedt) op grond van artikel VII, eerste lid, Verzamelwet Brexit voorziet in een invoeging in de AKW van een nieuw artikel 41b, derde lid, en een nieuw artikel 41c en in de Wet kinderopvang (Wko) van een nieuw artikel 3.2a. De strekking van deze bepalingen is als volgt.

(artikel 41b, derde lid, AKW nieuw:) Hierin wordt het bestaande overgangsrecht van overeenkomstige toepassing verklaard op de terugtrekking van het VK uit de EU, waardoor AKW-verzekerden met kinderen die in het VK wonen na de terugtrekking nog gedurende twee kalenderkwartalen recht houden op kinderbijslag, zolang die kinderen in het VK blijven wonen en de verzekerde blijft voldoen aan de overige voorwaarden voor

het recht op kinderbijslag. Daarmee behoudt deze persoon over deze kalenderkwartalen ook zijn recht op kindgebonden budget.

(artikel 41c AKW nieuw:) Dit artikel bevat een regeling voor verzekerden in Nederland ten behoeve van kinderen die in de periode van zes maanden na de terugtrekking van het VK vanuit Nederland naar het VK verhuizen of kinderen die in de periode van zes maanden na de terugtrekking van het VK in het VK worden geboren. Geregeld wordt dat de eis van in Nederland wonen ten aanzien van die kinderen gedurende twee kalenderkwartalen na die terugtrekking niet van toepassing is. Daarmee behoudt de AKW-verzekerde over deze kalenderkwartalen ook zijn recht op kindgebonden budget.

(artikel 3.2a, eerste lid, Wko nieuw:) Dit voorziet in voorziet in overgangsrecht voor artikel 1.6, tweede en derde lid, Wko. Analoog aan het overgangsrecht voor gezinstoelagen wordt een overgangstermijn van zes maanden in acht genomen alvorens de aanspraak op kinderopvangtoeslag vervalt. Het feit dat de aanvrager of toeslagpartner in het VK woont, leidt pas tot zes maanden na de terugtrekkingsdatum tot een stopzetting van de kinderopvangtoeslag.

(artikel 3.2a, tweede lid, Wko nieuw:) Dit artikel voorziet in overgangsrecht voor de situatie dat een in het VK geregistreerde voorziening voor kinderopvang niet meer kan worden gelijkgesteld op grond van artikel 1.48, eerste lid of tweede lid, Wko. Analoog aan het overgangsrecht voor gezinstoelagen wordt een overgangstermijn van zes maanden gehanteerd, en vervalt de gelijkstelling en inschrijving in het register buitenlandse kinderopvang pas na zes maanden vanaf de datum van terugtrekking.

Als het VK per 1 november 2018 geen EU-lidstaat meer zou zijn, eindigt het recht op kinderbijslag om die reden per het derde kalenderkwartaal van 2020, dus per 1 juli 2020. Dit geldt ook voor het kindgebonden budget. Het recht op kinderopvangtoeslag eindigt dan per 1 mei 2020.

Ter aanvulling op deze wijzigingen in de AKW en Wko ligt er nu een ontwerp-besluit voor, waarin op grond van de delegatiegrondslag van artikel VII van de Brexit-wet een extra bepaling in de AKW zal worden opgenomen. Deze bepaling (artikel 43d AKW) strekt ertoe dat gedurende 12 maanden na de datum van terugtrekking, ten aanzien van personen die zich in een grensoverschrijdende situatie bevinden tussen Nederland en het VK, de toepasselijke wetgeving zal worden vastgesteld op basis van Verordening (EG) nr. 883/2004 en Verordening (EG) nr. 987/2009. Voorwaarde voor inwerkingtreding hiervan is wel dat in het VK soortgelijke nationale wetgeving wordt geïmplementeerd. Zou een persoon op basis van deze bepaling met andere woorden verplicht verzekerd zijn voor de AKW, dan geldt deze verplichte verzekering tot en met 31 oktober 2020, en kan hij – mits aan de overige voowaarden wordt voldaan – tot en met die datum ook aanspraak maken op kindgebonden budget.

NB: in de Wko wordt op basis van dit ontwerpbesluit niet een extra bepaling, omdat de aanspraak op kinderopvangtoeslag niet is gebaseerd op basis van het al dan niet verzekerd zijn voor een volks- of werknemersverzekering.

Naar boven

6.2.3 Zorgtoeslag Klik voor dialoogscherm met permalink

Artikel VII van de Brexit-wet kent geen delegatiegrondslag voor de Wet langdurige zorg (Wlz). Aangezien de verzekeringsplicht voor de Zorgverzekeringswet (Zvw), en de aanspraak op zorgtoeslag, uit de Wlz worden afgeleid, zal er voor de zorgtoeslag in beginsel geen overgangsrecht gelden. Dit betekent dat in het VK woonachtige personen die niet verzekerd zijn op grond van artikel 2 van de Zorgververzekeringswet (Zvw) vanaf de datum van terugtrekking niet meer om een andere reden in aanmerking kunnen komen voor zorgtoeslag. Dit geldt voor de in het VK wonende personen met een pensioen of arbeidsongeschiktheidsuitkering uit Nederland, en hun familieleden, die als verdragsgerechtigden op grond van artikel 69 Zvw ten laste van Nederland recht hebben op zorg of vergoeding van de kosten daarvan. Zo iemand

geldt per terugtrekkingsdatum niet meer als een verzekerde voor de Wet op de Zorgtoeslag (zie artikel 1, eerste lid, onderdeel c), omdat het VK niet meer tot de EU behoort.

Als het VK per 1 november 2018 geen EU-lidstaat meer zou zijn, dan eindigt het recht op zorgtoeslag ook per die datum. Dit geldt niet als de het gaat om de toeslagpartner. Dat deze per 1 november 2018 geen verzekerde meer is, leidt ertoe dat de aanvrager vanaf die datum nog aanspraak kan maken op 50% van de partnernorm (artikel 2, vierde lid, Wet op de zorgtoeslag).

In het onder b aangehaalde ontwerpbesluit wordt echter ook voorzien in de opname van een extra artikel in de Wlz (De Wlz zal ook als delegatiegrondslag in artikel VII, eerste lid, van de Brexit-wet worden opgenomen). Deze bepaling (artikel 11.6.1 Wlz) strekt ertoe dat gedurende 12 maanden na de datum van terugtrekking, ten aanzien van personen die zich in een grensoverschrijdende situatie bevinden tussen Nederland en het VK, de toepasselijke wetgeving zal worden vastgesteld op basis van Verordening (EG) nr. 883/2004 en Verordening (EG) nr. 987/2009. Voorwaarde voor inwerkingtreding hiervan is wel dat in het VK soortgelijke nationale wetgeving wordt geïmplementeerd. Zou een persoon op basis van deze bepaling met andere woorden verzekerd zijn op grond van de Wlz, dan geldt deze verzekering tot en met 31 oktober 2020, en kan hij – mits aan de overige voorwaarden wordt voldaan – tot en met die datum ook aanspraak maken op zorgtoeslag, ervan uitgaande dat sprake is van een verplichte Zvw-verzekering. NB: dit geldt dus niet voor de verdragsgerechtigden die in het VK wonen.

Naar boven

6.2.4 Huurtoeslag Klik voor dialoogscherm met permalink

Een no deal Brexit heeft geen gevolg voor de huurtoeslag.

Naar boven

6.3 Het terugtrekkingsakkoord Klik voor dialoogscherm met permalink

Op grond van het voorliggende concept terugtrekkingsakkoord, waarmee het Britse en Europese parlement nog moeten instemmen, geldt tot en met 31 december 2020 een overgangsperiode. Tijdens deze periode verandert er niets. Deze overgangsperiode kan zo nodig eenmalig met twee jaar worden verlengd tot 31 december 2022.

Na afloop van de overgangsperiode (nu: per 1 januari 2021) gaat overgangsrecht gelden. Dit heeft als uitgangspunt dat de op dat moment reeds lopende rechten niet veranderen. Verdere gevolgen zijn afhankelijk van de band die het VK met de EU zal gaan (willen) onderhouden.

De Britten die staan ingeschreven in de BRP behouden tot en met 31 december 2020 de verblijfstitel waarmee ze op 31 oktober 2019 in de BRP staan geregistreerd. Tijdens de overgangsperiode zullen door de IND nieuwe verblijfsdocumenten worden verstrekt aan Britten in Nederland. Eventuele aanpassingen in de verblijfstitels zullen in de BRP worden geregistreerd

Naar boven
Naar boven

Naar tekstnavigatie

- Inhoud Handboek Toeslagen
  - 9.00.00 Vreemdelingen
    - 1 Vreemdelingen
    - 2 Bijlage 1: Geen bijzondere omstandigheden

- 3 Bijlage 2: Overzicht BRP codes
- 4 Bijlage 3: Werkwijze met stappenplan
- 5 Bijlage 4: Bijzondere situaties 2006-2009
- 6 Bijlage 5: Gevolgen Brexit voor toeslagen
  - 6.1 Tot de Brexit
  - 6.2 No deal
    - 6.2.1 verblijfsstatus
    - 6.2.2 Kindgebonden budget en kinderopvangtoeslag
    - 6.2.3 Zorgtoeslag
    - 6.2.4 Huurtoeslag
  - 6.3 Het terugtrekkingsakkoord

Naar tekstnavigatie

Handboek Toeslagen (HTS)

Naar tekstnavigatie

Belastingnet

Zoeken

Naar tekstnavigatie

- Handboek Toeslagen
- 9.00.00 - Vreemdelingen
- 6 Bijlage 5: Gevolgen Brexit voor toeslagen

Naar tekstnavigatie

Direct naar:

- de inhoud van deze pagina
- de inhoudsopgave van deze pagina
- de algemene informatie Handboek Toeslagen
- zoeken
- het kruimelpad

9.50.00 Uitreizigers

1Uitreizigers
Klik voor dialoogscherm met permalink

1.1 Inleiding en omschrijving
Klik voor dialoogscherm met permalink

In artikel 9a, eerste lid, van de Awir is vanaf 1 oktober 2017 bepaald dat een uitreiziger geen aanspraak heeft op een tegemoetkoming. Deze wetswijziging is een gevolg van het Actieprogramma integrale aanpak Jihadisme dat op 29 augustus 2014 is vastgesteld door de Ministers van Veiligheid en Justitie en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Volgens artikel 2, eerste lid, onderdeel q, Awir is een uitreiziger de "persoon ten aanzien van wie op grond van een melding van de opsporingsdiensten of inlichtingen- en veiligheidsdiensten is gebleken dat het gegronde vermoeden bestaat dat deze persoon zich buiten Nederland bevindt met het doel om zich aan te sluiten bij een organisatie die is geplaatst op de lijst van organisaties, bedoeld in artikel 14, vierde lid, van de Rijkswet op het Nederlanderschap."

Naar boven

1.2 Melding Klik voor dialoogscherm met permalink

Er moet een melding van de opsporingsdiensten of inlichtingen- en veiligheidsdiensten bij Belastingdienst/Toeslagen zijn binnengekomen waaruit blijkt dat iemand zich buiten Nederland bevindt met het doel om zich bij een terroristische organisatie aan te sluiten. Dan pas kan met toepassing van artikel 9a, eerste lid, Awir de toeslag worden beëindigd. Die melding wordt in de vorm van een proces-verbaal (PV) of ambtsbericht gedaan door de Nationale Politie of de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD). Daartoe wordt de persoon in kwestie eerst onderzocht in de Contraterrorisme Informatiebox (CT-infobox). Dit is een bijzonder samenwerkingsverband tussen een aantal overheidsorganisaties zoals de AIVD, de Nationale politie, FIOD, IND en Inspectie SZW dat tot doel heeft een bijdrage te leveren aan de bestrijding van terrorisme en radicalisering.

De Nationale Politie en de AIVD sturen alleen een melding naar Belastingdienst/Toeslagen als de uitreiziger op zijn of haar naam een aanvraag voor een toeslag heeft lopen of ingediend. Artikel 9a, eerste lid, Awir biedt namelijk niet de grondslag om de aanspraak van een aanvrager te beëindigen bij een uitreizende toeslagpartner of medebewoner. Er is bewust voor gekozen om bij deze beëindigingsgrond niet een koppelingsbeginsel te introduceren, omdat dan achterblijvende gezins- of familieleden de gevolgen zouden ondervinden voor een situatie waarvoor zij niet verantwoordelijk zijn (TK, 2016–2017, 34 577, nr. 3, p. 16 en 29). Of het uitreizen van een toeslagpartner of medebewoner gevolgen zal hebben voor de aanvraag van een familie- of gezinslid, hangt

van (de wijziging van) het woonadres waarop de uitreiziger in de Basisregistratie Personen staat ingeschreven, de aard van het toeslagpartnerschap, en de soort toeslag (TK, 2016–2017, 34 577, nr. 3, p. 17). Zo zal het uitreizen van de echtgenoot of geregistreerd partner, inclusief een wijziging van het adres in de Basisregistratie Personen, er bij de huurtoeslag toe leiden dat geen sprake meer is van toeslagpartnerschap. Voor de andere toeslagen blijft het toeslagpartnerschap weliswaar bestaan, maar kan het zijn dat de toeslag toch moet worden beëindigd of aangepast omdat niet meer wordt voldaan aan het arbeidscriterium (bij de kinderopvangtoeslag) of omdat de uitreiziger geen ingezetene van Nederland meer is (bij de zorgtoeslag en het kindgebonden budget).

Een PV en ambtsbericht kunnen worden beschouwd als een deskundigenadvies als bedoeld in artikel 3:9 Awb. Belastingdienst/Toeslagen mag in beginsel uitgaan van de juistheid van deze adviezen, maar op basis van artikel 3:9 Awb is Belastingdienst/Toeslagen wel verplicht zich ervan te vergewissen dat het onderzoek van de adviseur op zorgvuldige wijze heeft plaatsgevonden. Vanwege de ervaring van de Nationale Politie en de AIVD met het verstrekken van dit soort adviezen, hoeft deze vergewissing slechts marginaal plaats te vinden. Deze marginale toets bestaat in feite uit het nagaan of Belastingdienst/Toeslagen zelf geen kennelijke contra-indicaties heeft omtrent de inhoud van het ambtsbericht of PV. Te denken valt aan het feit dat Belastingdienst/Toeslagen nog een fysiek contactmoment heeft gehad terwijl het ambtsbericht of PV vermeldt dat de desbetreffende persoon zich reeds in het buitenland bevindt. Als Belastingdienst/Toeslagen van mening is dat aan de juistheid van het PV of het ambtsbericht kan worden getwijfeld, kan er inzage in de onderliggende stukken worden gevraagd. Zijn de onderliggende stukken van de AIVD, dan kunnen deze alleen bij de AIVD worden ingezien. Het inzien van de onderliggende stukken wordt uitgevoerd door een beperkt aantal vooraf geselecteerde medewerkers van de uitvoeringsinstellingen, met een A- screening door de AIVD. (TK, 2016–2017, 34 577, nr. 3, p. 14 en 15).

Naar boven

1.3 Herleven van het recht Klik voor dialoogscherm met permalink

Volgens artikel 9a, tweede lid, Awir ontstaat er weer een aanspraak op de eerste van de maand na de maand waarin niet langer het gegronde vermoeden bestaat dat hij zich buiten Nederland bevindt met het doel zich aan te sluiten bij een organisatie als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel q. Dit wordt echter niet gemeld door de Nationale Politie en de AIVD. De uitreiziger zal zich zelf bij Belastingdienst/Toeslagen moeten melden om weer aanspraak op een toeslag te kunnen maken.

Naar boven

1.4 Afzien van voorschot Klik voor dialoogscherm met permalink

Om te voorkomen dat een uitreiziger nog toeslag uitbetaald zou krijgen nadat hij is uitgereisd, is in aanvulling op de beëindigingsgrond van artikel 9a, eerste lid, Awir in de Awir ook geregeld dat Belastingdienst/Toeslagen bij een uitreiziger kan afzien van het verlenen van een voorschot (artikel 16, zevende lid), de uitbetaling van een lopend voorschot kan opschorten (artikel 23, eerst lid – opschorten) en bij de definitieve berekening kan afzien van de uitbetaling van de toeslag (artkel 24a, onderdeel c, Awir).

Naar boven

1.5 Anders: sanctieregeling terrorisme 2007-II Klik voor dialoogscherm met permalink

De beëindigingsgrond van artikel 9a, eerste lid, Awir moet worden onderscheiden van de toepassing van de zogenaamde Sanctieregeling terrorisme 2007-II. Van de personen en organisaties die op grond van deze Sanctieregeling worden aangewezen, en daarmee op de Nationale Sanctielijst (of: Nationale terrorismelijst) worden geplaatst, worden alle middelen bevroren. Bovendien is het verboden om voor of ten behoeve van deze personen en organisaties financiële diensten te verrichten, en hen rechtstreeks of middellijk middelen ter

beschikking te stellen. Hier valt de uitbetaling van toeslagen in beginsel ook onder, zij het dat de Minister van Financiën aan Belastingdienst/Toeslagen een ontheffing heeft verleend om maandelijks een gelimiteerd bedrag aan toeslagen over te maken naar een Nederlandse bevroren rekening. De reden hiervan is dat toeslaggerechtigden deze toeslagen nodig hebben om in hun primaire levensbehoeften te voorzien. De persoon die op de Nationale Sanctielijst wordt geplaatst behoudt overigens zijn of aanspraak op een toeslag, mits aan de voorwaarden daarvoor wordt voldaan. Dit wordt pas anders als hij of zij op basis van een melding van de Nationale Politie of de AIVD kan worden aangemerkt als een uitreiziger.

Naar boven
Naar boven

Naar tekstnavigatie

- Inhoud Handboek Toeslagen
  - 9.50.00 Uitreizigers
    - 1 Uitreizigers
      - 1.1 Inleiding en omschrijving
      - 1.2 Melding
      - 1.3 Herleven van het recht
      - 1.4 Afzien van voorschot
      - 1.5 Anders: sanctieregeling terrorisme 2007-II

Naar tekstnavigatie

Handboek Toeslagen (HTS)

Naar tekstnavigatie

Belastingnet

Zoeken

Naar tekstnavigatie

- Handboek Toeslagen
- 9.50.00 - Uitreizigers
- 1 Uitreizigers

Naar tekstnavigatie

Direct naar:

- de inhoud van deze pagina
- de inhoudsopgave van deze pagina
- de algemene informatie Handboek Toeslagen
- zoeken
- het kruimelpad

10.00.00 Toetsingsinkomen

1Toetsingsinkomen
Klik voor dialoogscherm met permalink

1.1 Inkomenssituaties Klik voor dialoogscherm met permalink

1.1.1 Toetsingsinkomen Klik voor dialoogscherm met permalink

Het begrip toetsingsinkomen is gedefinieerd in de Awir. Het vormt de basis voor de berekening van de hoogte van de toeslag en bepaalt de draagkracht van de aanvrager en zijn eventuele partner. Bij de huurtoeslag geldt dat voor de berekening van draagkracht naast het inkomen van de aanvrager en de eventuele toeslagpartner ook rekening wordt gehouden met het inkomen van eventuele medebewoners,

Is er sprake van een toeslagpartner en/of medebewoner(s) voor een deel van het jaar dan wordt alleen in die maanden rekening gehouden met hun inkomen. Het inkomen betreft wel altijd het jaarinkomen en wordt dus niet herleid tot de periode dat er sprake is van een toeslagpartner of medebewoner(s).

Toetsingsinkomen is: “het op het berekeningsjaar betrekking hebbende inkomensgegeven” (Awir, artikel 8, lid 1).

Voor het inkomensgegeven verwijst artikel 2, eerste lid, letter o, Awir naar artikel 21, onderdeel e, van de Algemene wet rijksbelastingen (AWR). Dat artikel zegt over het inkomensgegeven het volgende:

1. als er over een kalenderjaar een aanslag IB is of wordt vastgesteld: het na afloop van dat kalenderjaar van betrokkene over dat kalenderjaar laatst bepaalde verzamelinkomen

2. als er over een kalenderjaar geen aanslag IB is of wordt vastgesteld: het na afloop van dat kalenderjaar van betrokkene over dat kalenderjaar laatst bepaalde belastbare loon

Naar boven

1.1.2 De basisregistratie inkomensgegevens (BRI) Klik voor dialoogscherm met permalink

Vanaf 1 januari 2009 is er een basisregistratie inkomensgegevens (BRI) waarin de inkomensgegevens van zo’n 13 miljoen Nederlanders zijn vastgelegd. Grondslag hiervoor is artikel 21a AWR. In verband hiermee is toen ook artikel 8 van de Awir gewijzigd door het toetsingsinkomen te koppelen aan het inkomensgegevens van de BRI. Om te weten wat het toetsingsinkomen is, moet het inkomensgegeven bekend zijn. Dat is vastgelegd in artikel 21, onderdeel e, AWR.

Door de BRI is het toetsingsinkomen gedefinieerd en geregeld in de AWR - en dus niet in de Awir. De inspecteur is de basisregistratiehouder. B/CAPP treedt op als de centrale beheerder.

De BRI bevat de zogenaamde 'authentieke inkomensgegevens'. Overheidsinstellingen die hun besluiten baseren op deze gegevens mogen niet meer steeds opnieuw de burger vragen naar de hoogte van zijn inkomen over een afgerond kalenderjaar.

B/T gebruikt de BRI vanaf het toeslagjaar 2008 bij de definitieve vaststelling.

Naar boven

1.1.2.1 BRI en B/T Klik voor dialoogscherm met permalink

B/T moet gebruikmaken van de BRI. In de BRI staan geen 'actuele' gegevens, maar gegevens over een afgerond jaar. Na afloop van een jaar worden de belastingen definitief berekend en vastgesteld. Per persoon wordt steeds één inkomensgegeven als authentiek aangemerkt. Het inkomensgegeven in BRI is dynamisch, het kan dus veranderen, bijvoorbeeld als gevolg van een bezwaarschrift. Het is de bedoeling dat steeds het meest recente inkomensgegeven wordt geregistreerd, namelijk het door de inspecteur laatst bepaalde verzamelinkomen of fiscaal jaarloon. Hiervan wordt uitgegaan bij de definitieve vaststellingen door B/T. Voorschotten worden berekend op basis van de schattingen van de aanvrager. Zitten die schattingen er teveel naast dan corrigeert B/T naar een recent inkomen.

Naar boven

1.1.2.2 Hoe werkt de BRI? Klik voor dialoogscherm met permalink

Belastingdienst ‘blauw’ is, op grond van de AWR, de beheerder en leverancier van authentieke inkomensgegevens binnen de overheid. Bestuursorganen die besluiten nemen die afhankelijk zijn van de hoogte van het inkomen, moeten gebruikmaken van de BRI. Zij zijn de 'afnemers'. Ook B/T moet dus gebruikmaken van de BRI. De afnemers zijn verplicht het inkomensgegeven dat ten grondslag ligt aan hun besluit, expliciet te vermelden op dat besluit. Zo zien ook mensen die geen aangifte IB doen en geen (voorlopige) aanslag krijgen, welke gegevens over het fiscaal jaarloon de inspecteur heeft vastgelegd.

Door de BRI hebben burgers ook rechtsmiddelen gekregen tegen de vaststelling van het fiscaal jaarloon door de inspecteur. Zij kunnen bezwaar maken bij de belastinginspecteur. Bezwaren gericht aan B/T betreffende het gehanteerde inkomen worden ter behandeling doorgezonden aan de Inkomstenbelasting.

Naar boven

1.1.2.3 Terugmeldplicht Klik voor dialoogscherm met permalink

B/T heeft geen enkele bemoeienis met het inkomensgegeven. Ook al ziet de medewerker van B/T direct dat er iets niet juist is, dan nog mag B/T niet zelf een besluit nemen waarin een ander inkomensgegeven in de DT wordt verwerkt. De medewerker moet dan zijn 'gerede twijfel' melden bij B/CAP. Alle afnemers moeten zich houden aan deze 'terugmeldverplichting'. Het inkomensgegeven kan dan worden onderzocht en krijgt dan het kenmerk: 'in onderzoek'. Mocht het onderzoek leiden tot een wijziging in het inkomensgegeven, dan krijgt B/T daar automatisch bericht van, zodat dit eventueel kan leiden tot een herziening van de DT op grond van artikel 20 van de Awir.

Naar boven

1.1.2.4 DT-besluit en besluit vaststelling inkomensgegeven Klik voor dialoogscherm met permalink

Het gebruik van het BRI inkomen heeft voor de burger een bijkomend voordeel. Mensen die het niet eens zijn met de hoogte van hun fiscaal jaarloon kunnen nu bezwaar en beroep aantekenen. Voor hen staat dan dezelfde rechtsbescherming open als voor mensen die een (voorlopige) aanslag IB ontvangen: de fiscale rechtsgang.

De aanvrager ziet hoe hoog zijn fiscaal jaarloon is en kan bezwaar maken tegen deze vaststelling wanneer hij het hier niet mee eens is.

De aanvrager kiest zelf bij welke instantie hij bezwaar maakt:

- bij Belastingdienst/Toeslagen (B/T)
- bij de inspecteur (B/CAP)

Als een belanghebbende bij B/T bezwaar maakt tegen het authentieke inkomensgegeven dat als toetsingsinkomen op de DT staat, bepaalt kantoor Heerlen of het bezwaar (ook) bestemd is voor B/CAP. B/CAP behandelt het bezwaar verder af. Formeel gesproken heeft B/T het bezwaar tegen het inkomensgegeven dan doorgezonden aan de inspecteur.

De site van de Belastingdienst 'blauw' informeert mensen over de mogelijkheid van bezwaar tegen hun inkomensgegevens. Ook bestaat de mogelijkheid om ambtshalve vermindering te vragen.

Naar boven

1.1.2.5 Inkomensgegeven 'in onderzoek' Klik voor dialoogscherm met permalink

Als niet helemaal zeker is dat het inkomensgegeven in de BRI juist is, moet de inspecteur bij het inkomensgegeven vermelden dat dit 'in onderzoek' is. Dit gebeurt in de volgende gevallen (AWR, artikel 21d, lid 1):

- Een afnemer heeft een terugmelding gedaan.
- Een aanvrager heeft een bezwaar-of beroepschrift ingediend.
- Een aanvrager heeft een verzoek om ambtshalve vermindering ingediend.
- Er zijn andere twijfels over het gegeven.

Naar boven

1.1.2.6 Inkomensgegeven is geheim Klik voor dialoogscherm met permalink

Alleen medewerkers die dat nodig hebben voor hun werk bij B/T mogen het inkomensgegeven raadplegen en gebruiken. Verder moet het inkomensgegeven geheim blijven. Ook mag B/T het inkomensgegeven niet doorleveren (AWR, artikel 21f, lid 1 en lid 2).

Naar boven

1.1.2.7 Geen inkomen wordt fictief inkomen € 0 Klik voor dialoogscherm met permalink

Wanneer de BRI niet beschikt over de relevante inkomensgegevens kan B/T in principe geen definitieve toeslag toekennen.

De Awir kent daarom per 2012 een fictiebepaling in artikel 14, derde lid. Door die fictiebepaling kan B/T in deze situaties definitief toekennen naar een nihilinkomen. Daartoe bevat zo'n definitieve beschikking mede de

beschikking waarbij we dit nihilinkomen hebben vastgesteld. Komt er later alsnog een inkomensgegeven beschikbaar dan wordt de toegekende toeslag automatisch herzien. Voor het geval een toeslaggerechtigde nadeel heeft van deze fictieve nihilvaststelling is in artikel 37 derde en vierde lid, Awir rechtsbescherming gecreëerd. Maakt een belanghebbende bezwaar tegen de definitieve toekenning dan is dat bezwaar mede gericht tegen het nihilinkomen. Maakt de belanghebbende bezwaar tegen de inkomensvaststelling op nihil, dan wordt dat bezwaar geacht ook tegen de definitieve toekenningsbeschikking te zijn gericht.

Naar boven

1.1.2.8 Papieren inkomen vanaf 2017 via de loonheffing Klik voor dialoogscherm met permalink

Voor bijstandsgenieters die een onderneming starten bestaat de volgende voorziening. Ze kunnen een lening voor levensonderhoud (in plaats van de uitkering) krijgen en een startkapitaal (Gemeenten: Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen - BBZ 2004). Achteraf wordt vastgesteld of er genoeg is verdiend om zelfstandig in het levensonderhoud te kunnen voorzien. De lening voor levensonderhoud kan – als de onderneming niet genoeg winst oplevert – achteraf worden kwijtgescholden. Dat leidt fiscaal tot het constateren van inkomen (de kwijtschelding van de schuld). Het is inkomen dat de aanvrager helemaal niet als zodanig ervaart: zogenaamd papieren inkomen. Het bestaat op papier, maar is in werkelijkheid niet in dat jaar ontvangen. Dat kan voor de aanvrager in het jaar van kwijtschelding nadelig zijn omdat de kwijtschelding tot een relatief hoog inkomen leidt. En daarmee tot een lagere (of in het geheel geen) toeslag. Tot 2017 was daar geen regeling voor. Per 1-1-2017 is daarvoor de regeling getroffen dat het via de gemeente en de loonbelasting wordt afgehandeld waar het als eindheffing geldt. Dit inkomen komt dan niet meer in het toetsingsinkomen terecht en heeft dus ook geen invloed meer op de hoogte van de toeslagen. Voor de jaren tot en met 2016 verandert er niets. De regeling kent geen terugwerkende kracht. In een geschil over een belanghebbende die klaagt over het ontbreken van die terugwerkende kracht zet de Afdeling de totstandkoming uiteen: ECLI:NL:RVS:2018:944. Voor de jaren 2014-2016 heeft de politiek echter alsnog een regeling getroffen. In die jaren is de kwijtschelding wel tot het loon gerekend: voor die jaren is een compensatieregeling afgesproken. Daarbij wordt deze bbz-kwijtschelding buiten beschouwing gelaten voor de berekening van toeslagen. Deze regeling geldt ook als een partner of medebewoner de bbz-uitkering heeft ontvangen. Belanghebbenden hebben een jaar de tijd voor het verzoek dat kan worden gedaan tot 31 december 2019. De regeling is enkel opgenomen in het Belastingplan 2019, de artikelen XXXV en XLIV. Omdat het een kortdurende, eenmalige regeling is wordt deze niet opgenomen in de UR Awir. Bij amendement op het Belastingplan 2020 is de regeling in 2020 nog verlengd naar 1 juli 2020 door die datum in artikel XXXV op te nemen.

Naar boven

1.2 Niet in Nederland belastbaar inkomen (NINBI) Klik voor dialoogscherm met permalink

Het inkomensgegeven kan worden aangevuld met het eventuele 'niet in Nederland belastbaar inkomen' (NINBI, zie Awir, artikel 8, lid 2). Ofwel het toetsingsinkomen is gelijk aan het wereldinkomen.

Toetsingsinkomen = inkomensgegeven + NINBI

In (inter-)nationale situaties is het mogelijk dat de inkomensvaststelling voor toeslagen afwijkt van de inkomensvaststelling in aanslagen inkomstenbelasting dan wel het belastbare loon. Het gaat in deze gevallen om inkomsten die wel voor de vaststelling van het toetsingsinkomen van belang zijn, maar niet voor de vaststelling van het verzamelinkomen en ook geen onderdeel vormen van de loonopgaaf van werkgevers. Deze inkomsten behoren tot het NINBI.

In bijlage 1 wordt bij verschillende soorten belastingplichtigen aangegeven of er sprake kan zijn van NINBI. Op grond van artikel 15, negende lid en tiende lid van de Awir is de belanghebbende, de partner of de medebewoner

die NINBI geniet, verplicht aan de inspecteur (Belastingdienst 'blauw') een opgaaf te verstrekken van dat inkomen. Dit NINBI wordt volgens artikel 8, lid 2 van de Awir bij beschikking vastgesteld door de inspecteur.

Naar boven

1.3 Inkomen van kinderen Klik voor dialoogscherm met permalink

Inwonende kinderen worden beschouwd als medebewoners. Hun inkomen moet daarom worden meegenomen bij het bepalen van het recht op huurtoeslag. Voor eerstegraads kinderen die op 1 januari jonger dan 23 jaar zijn geldt een vrijstelling. Deze vrijstelling wordt jaarlijks geïndexeerd. Alleen het inkomensdeel dat meer bedraagt dan de vrijstelling telt mee voor de berekening(artikel 7, lid 6 van de Awir)).

Voor pleegkinderen geldt dat zij hun recht op deze vrijstelling behouden als zij bij de pleegouders in huis blijven wonen. Dit hoewel zij vanaf 18 jaar officieel geen pleegkind meer zijn. Zowel voor pleegkinderen als voor gewone kinderen vervalt het recht op vrijstelling op het moment dat zij op 1 januari 23 jaar of ouder zijn.

Voorbeeld

Stel de hoogte van de vrijstelling is € 4.749 (2015).
A is 20 jaar en woont met zijn ouders in een huurhuis. A verdient in 2014 € 5.000. De vader van A vraagt huurtoeslag aan. Voor het bepalen van het recht op huurtoeslag moet de vader € 251 = (€ 5.000 - € 4.749) in aanmerking nemen als inkomen van A.
Het vermogen van kinderen telt onder strikte voorwaarden niet mee voor de bepaling van de draagkracht van een huishouden, zie daarvoor de paragraaf over bijzondere berekeningen.

Naar boven

1.4 Herleiding toetsingsinkomen Klik voor dialoogscherm met permalink

1.4.1 Twee regelingen voor het herleiden van inkomen Klik voor dialoogscherm met permalink

De Awir kent vanaf 2018 weer twee regelingen voor het herleiden van inkomen. De eerste is de 10%-regeling. De tweede is de herleiding na overlijden bij een alleenstaande. Die laatste bestond altijd al, in 2012 is de herleiding van inkomen bij overlijden van een partner vervallen. De 10% regeling heeft ook bestaan tot 2012. Het was/is een regeling ter compensatie van hoger inkomen ontstaan na verbreking van een partnerschap of het vertrek van een medebewoner. Deze regeling is vanwege complexiteit en gering gebruik vervallen maar door een paar uitspraken van de Afdeling (o.a. ECLI:NL:RVS:2016:865) weer in de belangstelling komen te staan met als gevolg dat de Awir (artikel 8, leden 3 en 4) per 2018 weer is aangepast.

Naar boven

1.4.1.1 Inleiding Klik voor dialoogscherm met permalink

Als na vertrek van de partner diens inkomen flink is gestegen kan de aanvrager een beroep doen op de 10% regeling (Awir: artikel 8, leden 3 en 4). Deze regeling is per 2012 (zie 1.4.2) vervallen o.a. omdat er weinig gebruik van gemaakt werd. Dat bleek te voorbarig.
De reden voor de 10% regeling was dat zonder zo'n regeling bij de belanghebbende (de aanvrager) door een inkomensstijging bij de partner na een scheiding een draagkrachtverhoging in aanmerking kon worden genomen over de partnerperiode die hij/zij feitelijk niet heeft gehad. Met de 10% regeling kon de aanvrager opteren voor een herleid, lager inkomen, van zijn vertrokken partner. Na het vervallen ervan, hebben belanghebbenden

daarover met succes geprocedeerd. Daarop is de regeling in 2018 teruggekeerd. De Afdeling heeft op 30 maart 2016 in een casus die voorheen in aanmerking zou zijn gekomen voor de tien procent regeling, uitgesproken dat het meenemen van het inkomen van een medebewoner na vertrek van het adres, terwijl deze medebewoner voorheen geen inkomen had, strijdig is met artikel 26 IVBPR (discriminatieverbod – ongelijke behandeling). Op 26 oktober 2016 is dat in een andere uitspraak nog eens herhaald (ECLI:NL:RVS:2016:2839). Na deze uitspraken heeft B/T in de praktijk op verzoek de tien procent regeling feitelijk al toegepast. Bij de berekening voor toeslagen wordt dan geen rekening gehouden met de inkomensstijgingen van de partner/medebewoner na vertrek. Bepaalde inkomensbestanddelen tellen dan niet mee. Het toetsingsinkomen wordt herleid. In de partnerperiode wordt dan een uitzondering gemaakt op het hanteren van het werkelijke toetsingsinkomen (volledig jaarinkomen). Zou de vertrokken partner bijvoorbeeld zelf een aanvraag indienen voor de rest van het jaar dan geldt voor die aanvraag wel het werkelijke toetsingsinkomen.

Naar boven

1.4.1.2 Voorwaarden 10% regeling Klik voor dialoogscherm met permalink

Wanneer het herleide toetsingsinkomen van de partner substantieel lager wordt (minimaal 10%) dan diens werkelijke toetsingsinkomen, dan kan de aanvrager gebruik maken van de 10%-regeling. De 10%-regeling is beperkt van opzet en geldt alleen voor de volgende inkomensbestanddelen:

1. belastbaar loon dat is genoten na beëindiging van het partnerschap
2. winst uit een onderneming die na de beëindiging van het partnerschap is gestart
3. belastbaar resultaat uit overige werkzaamheden als de werkzaamheden na beëindiging van het partnerschap zijn gestart

Deze regeling geldt alleen als het partnerschap in het berekeningsjaar is geëindigd. Beëindiging van een partnerschap kan betekenen dat de partner vertrekt van het gezamenlijk adres maar het kan ook betekenen dat juist de aanvrager vertrekt. Ook in dat geval ondervindt de aanvrager de nadelige gevolgen van een inkomenstoename van de partner die op het adres is achtergebleven. De aanvrager zal immers de effecten voelen van een hoger toetsingsinkomen van zijn partner na de partnerperiode.

De regeling geldt dus niet voor het herleiden van inkomen van vóór de partnerperiode.

Als de norm van 10% inkomensverschil niet wordt gehaald, of als aan de overige voorwaarden niet wordt voldaan, dan vindt geen herleiding plaats en dan telt dus het werkelijk toetsingsinkomen (volledige jaarinkomen) van de partner mee in de partnerperiode. Wordt de norm van 10% wel gehaald dan telt niet mee:

1. het (gestegen) belastbare loon na beëindiging van het partnerschap genoten;
2. de winst uit een onderneming die na verbreking van het partnerschap is gestart en
3. het belastbaar resultaat uit overige werkzaamheden als de werkzaamheden na de beëindiging van het partnerschap zijn begonnen.

Het belastbare loon dat in de periode van partnerschap is genoten wordt dan tijdsevenredig herleid naar een jaarloon. Anders dan bij winst uit onderneming kan loon uit een bestaande dienstbetrekking, dat tijdens het partnerschap is genoten, bij stijging na vertrek, wel buiten aanmerking blijven. Bij een onderneming (of zzp-schap) moet het om een nieuwe activiteit gaan. Dat komt omdat een stijging na vertrek, nagenoeg niet meetbaar (aantoonbaar) is. Of: zoals de MvT (blz. 43) het verwoordt: “Zoals in het algemene deel van deze memorie is aangegeven, is deze bijzondere regeling beperkt van opzet. Zo wordt met inkomensstijgingen in de sfeer van winst uit onderneming en resultaat uit overige werkzaamheden alleen rekening gehouden als de onderneming of de overige werkzaamheden van de partner pas na het vertrek zijn gestart. In andere gevallen is het nagenoeg ondoenlijk om deze inkomensbestanddelen toe te rekenen aan een bepaalde periode van het jaar. Bij

looninkomsten speelt dat probleem niet. Daarbij kan wel aan de hand van loonopgaven worden beoordeeld in welke periode de inkomsten zijn genoten. Met een stijging van andere inkomensbestanddelen dan loon, winst of resultaat wordt mede vanwege doelmatigheidsredenen geen rekening gehouden."

Bij een onderneming (of overige werkzaamheden) die al tijdens het partnerschap loopt, wordt een eventuele hogere winst (of inkomsten) in de periode na partnerschap (dus) niet herleid.

Let op!

De 10% regeling geldt ook bij vertrek van een medebewoner (Awir artikel 8, lid 4)

Voorbeeld 1

Het herleid toetsingsinkomen van de partner is ten minste 10% lager dan het werkelijk toetsingsinkomen: 10% van € 19.000 is minder dan het inkomensverschil van € 7.000. Dit betekent voor de belanghebbende dat het gezamenlijke toetsingsinkomen over de partnerperiode bestaat uit het eigen werkelijk toetsingsinkomen + het herleide toetsingsinkomen van de partner. De inkomensstijging van de partner na de partnerperiode van € 7.000 (7 x € 1.000) blijft voor de aanvrager buiten beschouwing.

- partnerperiode 5 maanden
- belastbaar loon partner € 1.000 per maand gedurende partnerperiode
- belastbaar loon partner € 2.000 per maand gedurende niet-partnerperiode
- herleid toetsingsinkomen bedraagt 12 x € 1.000 = € 12.000
- werkelijk toetsingsinkomen bedraagt 5 x € 1.000 + 7 x € 2.000 = € 19.000

Voorbeeld 2

De partner vertrekt op 1 juli jaar t. De partner is zowel in loondienst als een onderneming aan het opbouwen. De loondienst is aanvankelijk nog vier dagen per week maar wordt per kwartaal een dag per week minder. Per 1 januari jaar t+1 is het dienstverband verbroken. De werkzaamheden in de onderneming worden navenant uitgebreid. In loondienst levert vier dagen/week € 16.000 op jaarbasis op. Door de vermindering in werkzaamheden komt het jaarloon op € 10.000 uit. De onderneming levert daarentegen in jaar t € 30.000 op. In het jaar daarvoor was dit € 3.000. Het inkomen jaar t-1 van de partner was € 19.000. Het inkomen jaar t wordt € 40.000, waarvan het merendeel toe te rekenen aan de uitbreiding van de ondernemingsactiviteiten na de partnerperiode. De 10% regeling is echter niet van toepassing omdat de onderneming al voor het einde van de partnerperiode bestond.

Voorbeeld 3

De vraag is hoe te handelen als de partnerperiode binnen een berekeningsjaar zowel begint als eindigt. Wat moet er bij het herleiden dan worden gedaan met het inkomen van de partner vóór het ontstaan van het partnerschap? In artikel 8, derde lid onder b van de Awir staat dat het belastbaar loon in de partnerperiode tijdsevenredig wordt herleid. Die tekst laat geen ruimte voor het herleiden van het inkomen van voor de partnerperiode. Er moet volgens de Awir worden herleid naar een jaarinkomen. Het inkomen in de voor-partnerperiode kunnen we niet buiten beschouwing laten: de herleiding ziet alleen op de periode na het beëindigen van het partnerschap (artikel 8, derde lid, letter a, Awir). De meest logische uitleg is dan, om het herleiden alleen te doen voor de periode na vertrek. Stel dat A op 25 maart bij B intrekt en op 15 september weer vertrekt. De partnerperiode is dan april – september en in die tijd verdient A € 500/maand. Voordien was dat € 1000 en nadien wordt het € 2000. Het herleide inkomen is dan 3 maal € 1000, plus negen maal € 500 is € 7.500. Dat is meer dan 10% verschil met het feitelijke toetsingsinkomen van A, nl € 12.000. Dat zou ook het geval zijn als A na vertrek in plaats van € 2.000/mnd weer € 1.000 zou gaan verdienen.

Naar boven

1.4.1.3 Wanneer constateren Klik voor dialoogscherm met permalink

Vaak zal het voorkomen dat de aanvrager er pas bij de definitieve toekenning achter komt dat zijn ex-partner meer is gaan verdienen. De aanvrager kan dan in bezwaar een beroep doen op toepassing van de 10%-regeling.

De 10%-regeling wordt echter ook in de voorschotfase beoordeeld. De vertrokken partner/medebewoner kan voor zijn eigen toeslag(en) namelijk al een hoger inkomen doorgeven in de VT fase, welk inkomen dan door TVS vervolgens ook bij de aanvrager over de partnerperiode gaat gelden. Zodoende kan B/T ook al in de voorschotfase een verzoek om correctie krijgen. Dat wordt wel/niet gehonoreerd. Wordt het gehonoreerd dan wordt meegedeeld dat dit een voorlopig besluit is en dat het bij DT opnieuw wordt beoordeeld. Wordt het niet gehonoreerd, dan wordt de aanvrager gewezen op de mogelijkheid van bezwaar, na DT.

Naar boven

1.4.1.4 10% regeling alleen voor de aanvrager Klik voor dialoogscherm met permalink

Alleen de aanvrager kan een beroep doen op de 10%-regeling. De reden daarvoor is dat de aanvrager de belanghebbende is en daarom de verantwoordelijkheid draagt voor de financiële gevolgen in de periode van partnerschap. De vertrokken partner heeft deze verantwoordelijkheid niet en is in principe niet meer betrokken bij de aanvraag van de aanvrager (en dus de partnerperiode). Alleen in de situatie dat de aanvrager overleed, kan de partner (als nabestaande) zo nodig een beroep doen op toepassing van de 10%-regeling.

Een aanvrager kan geen beroep doen op de 10% regeling wanneer hij als alleenstaande door een inkomensstijging gedurende het jaar het recht op een toeslag verliest. Vóór de inkomensstijging kan de toeslag gegeven het inkomen noodzakelijk zijn geweest. De inkomensstijging kan het recht op de toeslag (met terugwerkende kracht) alsnog teniet doen. Dat komt omdat de draagkracht via het toetsingsinkomen op jaarbasis wordt gemeten. Burgers ervaren dat wel eens als onrechtvaardig, zie b.v. ECLI:NL:RVS:2017:3332.

Naar boven

1.4.1.5 10% regeling bij overlijden van de aanvrager Klik voor dialoogscherm met permalink

Als de aanvrager is overleden, zal de partner na de partnerperiode als nabestaande een inkomen ontvangen (bijvoorbeeld een weduwenpensioen). Dit kan inkomen zijn dat de partner voor het eerst ontvangt en dat kan leiden tot een toename van reeds bestaand inkomen. Dit (toegenomen) inkomen kan leiden tot een terugvordering over de periode van partnerschap. De partner kan in dat geval als nabestaande een beroep doen op de 10%-regeling.

In deze situatie is het partnerschap beëindigd en wordt de achterblijvende partner verantwoordelijk gesteld voor de terugbetaling van de vordering over de partnerperiode, die kan ontstaan op de aanvraag van de overleden aanvrager. De overleden aanvrager kan niet meer als belanghebbende een beroep doen op de 10%-regeling, terwijl hij door de stijging van het partnerinkomen in feite aanspraak zou kunnen maken op de uitzondering. De partner (of een andere nabestaande) kan dan een beroep doen op de 10% regeling.

Deze situatie past bij de uitgangspunten van de 10%-regeling. Een beroep op de regeling door de partner/nabestaande voldoet namelijk aan de 2 belangrijke criteria voor de beoordeling:

1. De partner is ongewild belanghebbende geworden, in die zin dat hij/zij verantwoordelijk is geworden voor de aanvraagperiode gedurende het partnerschap.

2. De overleden aanvrager, noch de partner heeft als belanghebbende gedurende de partnerperiode genoten van het inkomen dat is ontstaan na de partnerbreuk.

Het inkomen dat de achterblijvende partner verwerft na het overlijden van de aanvrager, kan buiten beschouwing blijven in de periode van partnerschap als het herleid toetsingsinkomen van de partner ten minste 10% lager is dan het werkelijke toetsingsinkomen. Na de partnerperiode geldt dan voor de partner uiteraard het werkelijk toetsingsinkomen (Awir, artikel 8, lid 1 en lid 2).

Hier leidt de samenloop van de 10% regeling met het feit dat het inkomen van de overleden aanvrager niet (meer) wordt herleid tot een dubbel voordeel voor de achtergebleven partner. Over de partnerperiode is het inkomen van de aanvragende (overleden) partner relatief laag (t.o.v. het normale jaarinkomen), terwijl het eigen inkomen over de partnerperiode door de tien procent regeling kunstmatig wordt verlaagd.

Voorbeeld 4

Neem het voorbeeld 1 hiervoor. Het inkomen van de overleden aanvrager is jaarlijks € 12.000, maar over de periode tot overlijden maar vijf maanden daarvan, ofwel € 5.000. In de partnerperiode wordt dan slechts gerekend met dat inkomen, terwijl bij de partner het herleide toetsingsinkomen van € 12.000 geldt. De partner, die na overlijden van de aanvrager zelf moet gaan aanvragen moet in die aanvraag voor de resterende periode van het jaar wel € 19.000 aan toetsingsinkomen vermelden.

In de omgekeerde situatie: de partner overlijdt en de aanvrager krijgt nadien een hoger inkomen, wordt weliswaar het inkomen van de partner niet herleid, maar geldt de 10% niet, want daar kan alleen de aanvrager ten behoeve van het inkomen van de partner een beroep op doen. In bovenstaand voorbeeld (3) kan dat wel, omdat de overblijvende partner als nabestaande van de aanvrager een 10% verzoek kan doen.

Naar boven

1.4.1.6 Partnerperiode, BRP-registratie en herleiding inkomen Klik voor dialoogscherm met permalink

Voor een partnerperiode die in het jaar begint en eindigt: zie voorbeeld 3 onder 1.4.1.2.

Bij een beroep op de 10%-regeling zal de aanvrager aangeven per wanneer de partner is vertrokken. Vanaf de aangegeven vertrekdatum zal het inkomen van de partner dan meestal al hoger zijn. De aangegeven vertrekdatum kan echter eerder zijn dan de vertrekdatum in de BRP-registratie.

De vertrekdatum in de BRP is in beginsel leidend voor de berekening van het herleid toetsingsinkomen van de partner en daarmee voor de beoordeling of de 10%-norm wordt gehaald. Als de aanvrager met objectieve gegevens kan aantonen dat de partner feitelijk eerder van het adres is vertrokken, dan kan van een eerdere vertrekdatum worden uitgegaan. Deze datum geldt dan voor de beoordeling van het inkomensverschil op basis van de 10%-norm en voor de uitzondering op het toetsingsinkomen (Awir, artikel 6, lid 3 en UR Awir, artikel 3, lid 2 onder c). Zie ook de uitleg in het hoofdstuk over de BRP.

Kan de aanvrager het eerdere vertrek van de partner niet (voldoende) aantonen, dan is dat op zich geen reden de 10%-regeling af te wijzen met het argument dat het hogere inkomen van de partner niet na de BRP-vertrekdatum is ontstaan. In dat geval wordt de BRP-datum van de partner als uitgangspunt genomen. Deze BRP-datum heeft dan gevolgen voor de beoordeling van de uitzondering en voor de berekening van het herleid toetsingsinkomen van de partner in de partnerperiode.

Belang aantonen eerder vertrek

De aanvrager heeft er belang bij het eerdere vertrek van de partner te kunnen aantonen als het inkomen van de partner (daarna) ten minste 10% is toegenomen. Hoe later in het berekeningsjaar wordt uitgegaan van beëindiging van het partnerschap, des te geringer is de kans dat aan de norm van een ten minste 10% lager herleid toetsingsinkomen wordt voldaan. Voordat een beslissing op de 10%-regeling wordt genomen, wordt de aanvrager in de gelegenheid gesteld het eerdere vertrek van de partner aan te tonen.

Voorbeeld 1

Aanvrager doet een beroep op de 10%-regeling. Hij/zij geeft aan dat zijn/haar partner is vertrokken per 1 september jaar t en daarna meer uren is gaan werken. Het inkomen van de partner is per 25 september jaar t gestegen, van € 200 naar € 1.500. Uit de BRP-registratie blijkt echter dat de partner op 10 december jaar t van het adres van de aanvrager is uitgeschreven. De aanvrager kan niet aantonen dat de partner eerder is vertrokken.

In deze situatie moet worden uitgegaan van het vertrek van de partner volgens de BRP-registratie. Deze uitschrijvingsdatum op 10 december jaar t leidt er toe dat een beroep op de 10%-regeling niet van toepassing is. Voor de toeslag wordt dan rekening gehouden met het vertrek van de partner per 1 januari 2008. In dat geval is er geen sprake van beëindiging van het partnerschap in het berekeningsjaar.

Voorbeeld 2

Aanvrager meldt dat zijn/haar partner is vertrokken per 1 september jaar t en daarna meer is gaan werken. Tot september was het maandinkomen € 600. Het maandinkomen van de partner is vanaf september € 1200. Uit de BRP-registratie blijkt dat de partner op 25 oktober jaar t van het adres van de aanvrager is uitgeschreven. De aanvrager kan niet (voldoende) aantonen dat de partner eerder is vertrokken.

De BRP-vertrekdatum is leidend. Voor de aanvrager geldt in dat geval een partnerperiode tot 1 november jaar t. De berekening van de 10%-norm wordt gebaseerd op het herleide toetsingsinkomen in de partnerperiode, die in dit geval dus loopt tot 1 november jaar t. Dit inkomen van de partner is dan inclusief het inkomen dat hij/zij geniet vanaf 1 september tot 1 november jaar t. Het feit dat de partner vanaf september jaar t meer inkomen heeft, is op zich niet voldoende bewijs om voor een uitzondering van het vertrek per september uit te gaan.

De inkomens voor de partner worden (cijfers voorbeeld 2) als volgt berekend:

Herleid toetsingsinkomen: (8 x € 600) + (2 x € 1.200) / 10 maanden = € 720.

€ 720 x 12 maanden = € 8.640.

Werkelijk toetsingsinkomen: (8 x € 600) + (4 x € 1.200) = € 9.600.

Het herleid toetsingsinkomen is ten minste 10% lager dan het werkelijk toetsingsinkomen: 10% x € 9.600 is precies gelijk aan het inkomensverschil van € 960. Het hoeft niet meer dan 10% lager te zijn.

De toeslag in de partnerperiode tot 1 november jaar t wordt toegekend op basis van het toetsingsinkomen van de aanvrager en het herleide toetsingsinkomen van de partner van € 8.640. De inkomenstoename van de partner van € 960 vanaf 1 november jaar t blijft buiten beschouwing.

Voorbeeld 3

Aanvrager meldt dat zijn/haar partner is vertrokken per 1 september jaar t en daarna is gaan werken. Het maandinkomen van de partner is vanaf september jaar t € 1.000. Uit de BRP-registratie blijkt dat de partner op 25 oktober jaar t van het adres van de aanvrager is uitgeschreven. De aanvrager kan aantonen dat de partner in september jaar t is vertrokken.

De inkomens voor de partner worden dan als volgt berekend:

Herleid toetsingsinkomen: 12 x € 0 = € 0.

Werkelijk toetsingsinkomen: (8 x € 0) + (4 x € 1.000) = € 4.000.

Het herleid toetsingsinkomen is ten minste 10% lager dan het werkelijk toetsingsinkomen: 10% x € 4.000,- is minder dan het inkomensverschil van € 4.000.

De toeslag in de partnerperiode tot september jaar t wordt toegekend op basis van het toetsingsinkomen van de aanvrager en het herleid toetsingsinkomen van € 0 van de partner. De inkomenstoename van € 4.000 van de

partner vanaf 1 september jaar t blijft dan buiten beschouwing.

Voorbeeld 4

Aanvrager meldt dat zijn/haar partner is vertrokken per 1 september jaar t en daarna meer uren is gaan werken. Het maandinkomen van de partner was tot 1 september jaar t € 1.000 en is daarna gestegen met € 1.000. Uit de BRP-registratie blijkt dat de partner op 25 oktober jaar t van het adres van de aanvrager is uitgeschreven. De aanvrager kan aantonen dat de partner eerder is vertrokken, maar pas vanaf 1 oktober jaar t.

De inkomens voor de partner worden dan als volgt berekend:

Herleid toetsingsinkomen: (8 x € 1.000) + (1 x € 2.000) / 9 maanden = € 1.111.

€ 1.111 x 12 maanden = € 13.333.

Werkelijk toetsingsinkomen: (8 x € 1.000 + (4 x € 2.000) = € 16.000.

Het herleid toetsingsinkomen is ten minste 10% lager dan het werkelijk toetsingsinkomen: 10% x € 16.000 is minder dan het inkomensverschil van € 2.667.

De toeslag in de partnerperiode tot 1 oktober jaar t wordt toegekend op basis van het toetsingsinkomen van de aanvrager en het herleid toetsingsinkomen van de partner van € 13.333. De inkomenstoename van de partner van € 2.667 blijft dan vanaf 1 oktober jaar t buiten beschouwing.

Bewijzen aantonen eerder vertrek

Voor de aanvrager kan het lastig zijn bewijzen op te sturen over het eerdere vertrek van de partner (of van de medebewoner). Het zal dan moeten gaan om officiële stukken waarover de aanvrager beschikt. Dit kunnen bijvoorbeeld stukken zijn over:

- opheffen of wijziging van (gezamenlijke) bankrekeningen of verzekeringen op het adres
- aanpassen van de huurovereenkomst
- wijzigen van een hypotheekakte of een andere notariële akte die erop duidt dat het partnerschap of het medebewonerschap is beëindigd

Naar boven

1.4.1.7 10%-regeling niet van toepassing Klik voor dialoogscherm met permalink

Als niet wordt voldaan aan de voorwaarden om het herleid toetsingsinkomen van de partner onder de 10%-regeling toe te passen, dan gelden de gewone bepalingen voor de draagkracht in het huishouden en het hanteren van de toetsingsinkomens (Awir, artikel 7 en artikel 8, behalve lid 4 en 5).

Daarnaast zijn er ook verschillende situaties waarvoor de 10%-regeling niet geldt (b.v. er was al winst uit onderneming in de partnerperiode) en dan wordt voor de berekening van de toeslag uitgegaan van toetsingsinkomen(s).

Naar boven

1.4.1.8 Draagkracht en hanteren toetsingsinkomen Klik voor dialoogscherm met permalink

Vanaf de beëindiging van het partnerschap wordt de draagkracht voor beide partners anders en geldt voor elk van de partners het individuele toetsingsinkomen voor de berekening van de toeslag. Als een beroep op de 10%-

regeling niet van toepassing is, dan zijn de effecten ten opzichte van de feitelijke draagkracht gedurende het berekeningsjaar als volgt.

In de situatie dat de aanvrager na de breuk per 1 juli bijvoorbeeld een toetsingsinkomen heeft verworven van bijvoorbeeld € 6.000, dan geldt dit inkomen voor het gehele berekeningsjaar. In feite geldt dan het inkomen over een half jaar voor het gehele berekeningsjaar. Op basis van dit toetsingsinkomen wordt de toeslag over de partnerperiode toegekend op een omgerekend maandinkomen van € 500, terwijl het feitelijk actuele inkomen vanaf juli € 1.000 bedraagt. Als de aanvrager in de periode vóór de partnerbreuk geen (of een laag) inkomen had, kan er over die periode een terugvordering ontstaan. Daartegenover staat dat het feitelijk actuele inkomen vanaf juli twee maal hoger is. Immers, het inkomen van € 6.000 dat verworven is in het halve jaar na het partnerschap wordt (terecht) niet tijdsevenredig herleid tot € 12.000.

Andersom werkt het natuurlijk ook: een inkomen van één of beide partners dat na beëindiging van het partnerschap lager wordt, zal tot een nabetaling over de partnerperiode kunnen leiden.

Situaties waarvoor de 10% regeling niet geldt:

- Aanvrager ontvangt een (hoger) inkomen na de breuk met de partner. In de situatie dat de aanvrager geen inkomen genoot in de periode van partnerschap en na beëindiging van het partnerschap een (hoger) inkomen ontvangt, kan de aanvrager geen beroep doen op de 10%-regeling. Ondanks dat deze inkomenstoename het directe gevolg is van de partnerbreuk, wordt dit (hogere) inkomen als toetsingsinkomen meegerekend in het gehele berekeningsjaar en dus ook in de partnerperiode. Dat is voor de aanvrager niet bezwaarlijk, want over de periode na de verbreking van het partnerschap is de toeslag – tegenover het dan hogere maandinkomen – relatief aan de hoge kant, terwijl deze over de partnerschapsperiode relatief lager uitvalt. Dat de aanvrager daardoor over de partnerperiode gerekend, minder toeslag krijgt, zal deze daarom redelijkerwijs niet met de ex-partner kunnen afrekenen.

- Hogere uitkering door aangaan partnerschap
  Voor uitkeringsgerechtigden die elkaars partner worden kan het aangaan van partnerschap nadelig uitpakken voor de toeslag in de 'voorhuwelijkse' periode. Dit is bijvoorbeeld het geval als twee alleenstaanden met een uitkering uit de Wet Werk en Bijstand (WWB) vanaf de samenwoning een gezamenlijke WWB-gezinsuitkering op één naam ontvangen, die hoger is dan de alleenstaande uitkering. Daar staat tegenover dat de andere partner dan geen inkomen meer heeft. In de periode dat deze nog alleenstaande was (de 'voorhuwelijkse' periode) geldt in dat geval een lager jaarinkomen. Bij uitkeringen op minimum niveau zal dit lagere toetsingsinkomen echter niet snel tot een nabetaling leiden. De partner die vanaf het partnerschap de volledige gezinsuitkering ontvangt, krijgt dan te maken met een hoger jaarinkomen (toetsingsinkomen) dat meetelt in de 'voorhuwelijkse' periode. Hieruit zal hoogstwaarschijnlijk een terugvordering ontstaan. In dat geval ligt de oplossing bij de uitkeringsinstantie die op verzoek van de aanvrager de gezamenlijke uitkering zou kunnen omzetten in individuele jaaruitkeringen. Voor deze situatie(s) is geen uitzondering mogelijk. Dit ondanks dat de uitkeringsgerechtigden een uitkering op minimum niveau ontvangen. De 10%-regeling voorziet niet in een uitzondering op het toetsingsinkomen in een periode voorafgaand aan het partnerschap.

- Aanvrager krijgt een partner met een eigen inkomen
  In de situatie dat de aanvrager in het berekeningsjaar een partner met een eigen inkomen krijgt, heeft dit voor hem geen nadelig effect over de periode voor het aangaan van het partnerschap. Het inkomen van de partner telt pas mee vanaf het partnerschap. In de periode voorafgaand aan het partnerschap – de 'voorhuwelijkse periode' - telt voor de aanvrager het inkomen van de partner niet mee.

- Partner overlijdt in het berekeningsjaar
  In de situatie dat een partner in de loop van het berekeningsjaar overlijdt is de 10%-regeling niet van toepassing. Voor de aanvrager geldt dat het inkomen van de partner tot aan overlijden tijdsevenredig als toetsingsinkomen wordt meegerekend in de partnerperiode (Awir, artikel 8, lid 5).

Naar boven

1.4.2 Herleiden inkomen bij overlijden Klik voor dialoogscherm met permalink

De herleiding van het inkomen bij overlijden geldt alleen voor alleenstaanden. Het inkomen van het deeljaar wordt herleid naar dat voor een geheel jaar. Daarvoor gaan we uit van het gemiddelde inkomen in de maanden tot overlijden. Op de beschikking definitieve berekening staat dit herleide jaarinkomen voor de overledene.

Voorbeeld

Iemand is op 19 maart overleden en had in dat jaar, tot overlijden, een totaal inkomen van € 3000. Om een jaarinkomen te herleiden, bepalen we eerst het aantal maanden, tot en met de maand van overlijden. Dat zijn er 3: van januari tot en met maart. Daarbij was het gemiddelde inkomen per maand 1000 euro.

Het herleide jaarinkomen van de overledene is dan: 12 maanden x € 1000, is € 12.000.

Valt het herleide jaarinkomen nadelig uit?

Op verzoek van de erven kunnen we het herleide inkomen vervangen door het toetsingsinkomen van het toeslagjaar voorafgaand aan het jaar waarin de persoon is overleden (artikel 8, zesde lid, Awir).

Bij beëindiging in de loop van het berekeningsjaar van partnerschap of medebewonerschap (lees hierna voor partner ook medebewoner) blijft het volledige jaarinkomen (toetsingsinkomen) van de inmiddels vertrokken partner bepalend voor de tegemoetkoming over de maanden waarin het partnerschap heeft bestaan.

Is het inkomen van de partner echter aanzienlijk gestegen na het vertrek, dan zou naar de partnerperiode een draagkrachtverhoging doorwerken die er in feite niet was. Dat effect kan – als aan de voorwaarden wordt voldaan – door de 10% regeling ongedaan worden gemaakt.

Omgekeerd is bij overlijden van aanvrager of partner sprake van een deeljaarinkomen dat, als dit niet wordt herleid naar een normaal jaarinkomen, leidt tot een draagkrachtverlaging die er feitelijk niet was. Per 2012 is met de afschaffing van de 10% regeling toen, ook de herleiding van het inkomen na overlijden geschrapt in partnersituaties. Het eerste is per 2018 hersteld (was nadelig voor belanghebbenden), het tweede is voordelig en is blijven bestaan.

Naar boven

1.4.2.1 Herleiding inkomen bij overlijden in 2010/2011 Klik voor dialoogscherm met permalink

Praktisch gezien is veelal al in de jaren 2010 en 2011 van de herleiding bij overlijden afgezien, nadat de staatssecretaris dit op 17 juni 2011 had goedgekeurd, in antwoorden die hij op Kamervragen gaf (zie antwoord 5). De bijzonderheid daarbij was, dat hij deze tegemoetkoming alleen achterblijvende partners aanbood, en niet liet gelden bij overleden medebewoners. B/T heeft dit echter in die jaren bij de huurtoeslag wel bij medebewoners toegepast, conform de regeling vanaf 2012.

Naar boven

1.4.2.2 Medebewoners bij overlijden Klik voor dialoogscherm met permalink

Aan de Raad van State is door de erven van een alleenstaande aanvrager voorgelegd de vraag of er wel herleid mag worden als er een alleenstaande sterft en er zijn nog medebewoners (zoals bij Kgb en Kot doorgaans kinderen medebewoner zijn). Het standpunt van B/T was dat vanwege de samenhang met artikel 7 Awir medebewoners alleen in aanmerking worden genomen als dit in de desbetreffende inkomensafhankelijke regeling is bepaald. De Raad van State is het er wel mee eens dat medebewoners niet worden meegenomen bij het bepalen van de draagkracht (muv de HT) maar volgens de Awir wel bij het herleiden van inkomen. Dus

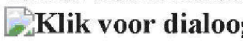
moest B/T in dit geval in een procedure over de ZT (er waren kinderen) afzien van de herleiding (AbRvS: 12 december 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BY5888).

In de praktijk leidt dat er toe dat B/T standaard afziet van herleiden bij overlijden van een alleenstaande bij de KGB en Kinderopvangtoeslag (daar zijn immers altijd kinderen aanwezig - behoudens de situatie waarbij kinderen tot twee huishoudens behoren maar dat komt weinig voor). Bij de ZT wordt bekeken of er medebewoners zijn of niet.

Voor de vraag of er een medebewoner aanwezig is op het adres geldt het moment van overlijden. Als er dan een medebewoner is - het criterium is: iemand die op dat adres achterblijft - dan wordt er niet herleid. Zou de medebewoner een paar dagen voor het overlijden zijn uitgeschreven, dan wordt er wel herleid, want er blijft op het moment van overlijden niemand achter.

Naar boven

1.4.2.3 Box 3 inkomen en herleiding inkomen bij overlijden vanaf 2011

Door een wetswijziging in de IB per 1 januari 2011 wordt het inkomen bij overlijden ongunstig herleid als er box 3 inkomsten (uit sparen en beleggen) zijn. Dat komt omdat in de IB bij overlijden de herleiding naar tijdsgelang is vervallen. Dat betekent dat bij iemand met vermogen die in februari overlijdt en box 3 inkomen heeft van € 2.000 (wat een jaarbedrag is) geen aanpassing meer plaatsvindt naar het aantal maanden dat hij in dat jaar nog leefde. Bij herleiding leidt dat tot een – voor burgers – onwenselijke uitkomst.

Voorbeeld

Iemand die begin maart overlijdt heeft een box 3 inkomen van € 2400. Door herleiding werd dat box drie inkomen vervolgens (2.400/12 maal 2) € 400. Herleid je dat naar een jaarbedrag dan kom je weer terug op de € 2.400. Blijft deze € 2.400 echter staan, dan wordt dat bedrag door herleiding ineens € 14.400.

Die onzuiverheid die door de herleiding thans ontstaat is per 2014 met terugwerkende kracht naar het jaar 2011 gerepareerd. De erven van de aanvrager kunnen in bezwaar, als dat tot een voordeliger uitkomst leidt, kiezen voor het toetsingsinkomen van het voorafgaande jaar (artikel 8, zesde lid, Awir). Dit geldt niet voor vermogen: Het gebruik van het inkomen van T-1 staat in artikel 8, zesde lid, en ziet dus alleen op het inkomen uit het vijfde lid. De vermogenstoets staat in artikel 7, derde en vierde lid, Awir. Hierop maakt de wet geen uitzondering.

Voorbeeld

Erflater overleed in maart jaar t. Zijn verzamelinkomen over dat jaar is € 5.000 waarvan € 1.200 aan box 3 inkomen. Door herleiding wordt het toetsingsinkomen € 30.000. In de situatie tot 2011 zou het toetsingsinkomen zijn berekend op € 3.800 maal 6 (= 22.800) plus € 1.200/2 maal 12 (= € 6.000), dus samen € 28.800. Stel het toetsingsinkomen van jaar t-1 is € 26.000. Het zal het voordeligst zijn om bezwaar te maken en te kiezen voor het toetsingsinkomen van het voorafgaande jaar.

Naar boven
Naar boven

Naar tekstnavigatie

- Inhoud Handboek Toeslagen
  - 10.00.00 Toetsingsinkomen
    - 1 Toetsingsinkomen
      - 1.1 Inkomenssituaties
        - 1.1.1 Toetsingsinkomen
        - 1.1.2 De basisregistratie inkomensgegevens (BRI)

- 1.1.2.1 BRI en B/T
- 1.1.2.2 Hoe werkt de BRI?
- 1.1.2.3 Terugmeldplicht
- 1.1.2.4 DT-besluit en besluit vaststelling inkomensgegeven
- 1.1.2.5 Inkomensgegeven 'in onderzoek'
- 1.1.2.6 Inkomensgegeven is geheim
- 1.1.2.7 Geen inkomen wordt fictief inkomen € 0
- 1.1.2.8 Papieren inkomen vanaf 2017 via de loonheffing
- 1.2 Niet in Nederland belastbaar inkomen (NINBI)
- 1.3 Inkomen van kinderen
- 1.4 Herleiding toetsingsinkomen
  - 1.4.1 Twee regelingen voor het herleiden van inkomen
    - 1.4.1.1 Inleiding
    - 1.4.1.2 Voorwaarden 10% regeling
    - 1.4.1.3 Wanneer constateren
    - 1.4.1.4 10% regeling alleen voor de aanvrager
    - 1.4.1.5 10% regeling bij overlijden van de aanvrager
    - 1.4.1.6 Partnerperiode, BRP-registratie en herleiding inkomen
    - 1.4.1.7 10%-regeling niet van toepassing
    - 1.4.1.8 Draagkracht en hanteren toetsingsinkomen
  - 1.4.2 Herleiden inkomen bij overlijden
    - 1.4.2.1 Herleiding inkomen bij overlijden in 2010/2011
    - 1.4.2.2 Medebewoners bij overlijden
    - 1.4.2.3 Box 3 inkomen en herleiding inkomen bij overlijden vanaf 2011
- 2 Bijlage 1: Soorten belastingplichtigen en NINBI

Naar tekstnavigatie

Handboek Toeslagen (HTS)

Naar tekstnavigatie

Belastingnet

Zoeken

Naar tekstnavigatie

- Handboek Toeslagen
- 10.00.00 - Toetsingsinkomen
- 1 Toetsingsinkomen

Naar tekstnavigatie

Direct naar:

- de inhoud van deze pagina
- de inhoudsopgave van deze pagina
- de algemene informatie Handboek Toeslagen
- zoeken
- het kruimelpad

10.00.00 Toetsingsinkomen

2Bijlage 1: Soorten belastingplichtigen en NINBI
Klik voor dialoogscherm met permalink

2.1 Binnenlands belastingplichtige
Klik voor dialoogscherm met permalink

Op grond van artikel 2.1, lid 1, onderdeel a van de Wet IB 2001 worden de natuurlijke personen die in Nederland wonen in de inkomstenbelasting betrokken voor hun gehele inkomen. Het maakt dus niet uit of dat inkomen uit een Nederlandse bron stamt dan wel elders is verkregen. Zij worden dus belast voor hun wereldinkomen. In het vakjargon heet het ook wel dat voor inwoners een onbeperkte belastingplicht geldt, waarbij het woord 'onbeperkt' aangeeft dat deze personen door hun inwonerschap belastingplichtig zijn, en dat de bepaling van het belastbare inkomen niet stopt bij de landsgrens.

Naar boven

2.1.1 Binnenlands belastingplichtige, beschreven voor de Wet IB 2001
Klik voor dialoogscherm met permalink

Deze persoon doet aangifte voor de inkomstenbelasting en vermeldt in zijn aangifte het wereldinkomen (binnenlands, buitenlands en vrijgesteld inkomen). De inspecteur (Belastingdienst 'blauw') stelt het verzamelinkomen (binnenlands en buitenlands inkomen) op aanslag of bij beschikking vast (Wet IB 2001, artikel 9.4). De inspecteur (Belastingdienst 'blauw') stelt het NINBI (vrijgesteld inkomen) bij beschikking vast (Awir, artikel 8a, eerste lid). Het toetsingsinkomen is gelijk aan het verzamelinkomen (binnenlands en buitenlands inkomen) en NINBI (vrijgesteld inkomen).

Toetsingsinkomen = verzamelinkomen (binnenlands en buitenlands inkomen) + NINBI (vrijgesteld inkomen)

Naar boven

2.1.2 Binnenlands belastingplichtige, niet beschreven voor de Wet IB 2001
Klik voor dialoogscherm met permalink

Een binnenlands belastingplichtige die niet is beschreven voor de Wet IB 2001 doet geen aangifte en dus is er geen wereldinkomen vastgesteld. Deze persoon kan binnenlands, buitenlands en vrijgesteld inkomen genieten.

Als deze persoon binnenlandse inkomsten, buitenlandse inkomsten en/of vrijgesteld inkomen heeft dan zal de inkomstenbelasting beneden de aanslaggrens blijven, anders zou hij wel beschreven zijn voor de inkomstenbelasting. Het inkomen zal in de meeste gevallen alleen bestaan uit binnenlands loon waarop loonheffing wordt ingehouden (belastbaar loon). Als hiervan sprake is dan bestaat het toetsingsinkomen uit het belastbare loon, zoals dat blijkt uit de op het berekeningsjaar betrekking hebbende jaaropgaven, vermeerderd met het belastbare loon van het berekeningsjaar waarover loonbelasting is nageheven van de werknemer (AWR, artikel 21, onder c, 2°). De Belastingdienst kent deze looninkomsten. Heeft deze persoon vrijgesteld inkomen dan behoort dit tot het NINBI. Het toetsingsinkomen is gelijk aan het belastbaar loon en NINBI (vrijgesteld inkomen).

Toetsingsinkomen = belastbaar loon (FLG-base) + NINBI (vrijgesteld inkomen)

Is er sprake van buitenlandse inkomsten dan is artikel 15, elfde lid van de Awir van toepassing. In dit geval wordt de aanvraag toeslag voor zover nodig ook aangemerkt als een verzoek om te worden uitgenodigd tot het doen van aangifte inkomstenbelasting als bedoeld in artikel 6, lid 2 van de AWR.

Gevolg hiervan is dat deze persoon in zijn aangifte het wereldinkomen (binnenlands, buitenlands en vrijgesteld inkomen) moet opgeven. De inspecteur (Belastingdienst 'blauw') stelt vervolgens zijn verzamelinkomen (binnenlands en buitenlands inkomen) en het NINBI (vrijgesteld inkomen) vast. Het toetsingsinkomen is gelijk aan het verzamelinkomen (binnenlands en buitenlands inkomen) en NINBI (vrijgesteld inkomen).

Het gaat hier om situaties dat het inkomen van de binnenlandse belastingplichtige slechts bestaat uit een uitkering uit het buitenland waarover het heffingsrecht niet aan Nederland is toegewezen. Nederland verleent dan aftrek ter voorkoming van dubbele belasting, waardoor in Nederland geen belasting verschuldigd is en men dus ook niet aangifteplichtig is. Artikel 15, elfde lid, Awir zorgt er voor dat in deze situaties toch een aangifte wordt uitgereikt.

Bijzonder is de situatie waarin de heffing aan het buitenland is toegewezen en het buitenland belast de inkomsten niet. Er is dan geen sprake van inkomen waarover Nederland aftrek ter voorkoming van dubbele belasting zou moeten geven omdat er geen sprake is van dubbele belasting.

Voorbeeld

Een PhD student uit Mexico is bij de RUG aan zijn promotie bezig. Hij krijgt uit Mexico een beurs van € 1.200/mnd die door de RUG met € 400/mnd wordt aangevuld. De beurs uit Mexico is in het Verdrag aan Mexico toegewezen en Mexico heft daarover niet. De € 400/mnd wordt in NL in de heffing betrokken. Deze Mexicaanse beurs behoort tot het NINBI inkomen, omdat Nederland daarover (als periodieke uitkering) zou heffen, ware het niet aan Mexico toegewezen.

Ook in situaties dat het vermogen van een binnenlandse belastingplichtige uitsluitend bestaat uit een vakantiewoning in het buitenland kan zich dit voordoen.

Toetsingsinkomen = verzamelinkomen (binnenlands en buitenlands) inkomen) + NINBI (vrijgesteld inkomen)

Naar boven

2.2 Buitenlands belastingplichtige

Klik voor dialoogscherm met permalink

Op grond van artikel 2.11, lid 1 onderdeel b van de Wet IB 2001 worden de natuurlijke personen die niet in Nederland wonen in de inkomstenbelasting betrokken voor inkomensbestanddelen die een directe relatie hebben met Nederland. Zij zijn dus beperkt belastingplichtig. Zij zijn louter belastingplichtig als zij Nederlands inkomen genieten. Nederlands inkomen is het inkomen bedoeld in artikel 7.1 van de Wet IB 2001.

Buitenlands belastingplichtige kwalificeert voor behandeling als binnenlands belastingplichtige voor de Wet IB 2001 (artikel 7.8 Wet IB 2001)

Deze persoon doet aangifte alsof hij binnenlands belastingplichtige is. Tot 1 januari 2015 bestond er een keuzerecht: artikel 2.5 Wet IB 2001). In zijn aangifte vermeldt hij het wereldinkomen (binnenlands, buitenlands en vrijgesteld inkomen). De inspecteur (Belastingdienst 'blauw') stelt het verzamelinkomen (binnenlands en buitenlands inkomen) op aanslag of bij beschikking vast (Wet IB 2001, artikel 9.4). De inspecteur (Belastingdienst 'blauw') stelt het NINBI (vrijgesteld inkomen) bij beschikking vast (Awir, artikel 8a, eerste lid). Het toetsingsinkomen is gelijk aan het verzamelinkomen (binnenlands en buitenlands inkomen) en NINBI (vrijgesteld inkomen).

Toetsingsinkomen = verzamelinkomen (binnenlands en buitenlands inkomen) + NINBI (vrijgesteld inkomen)

Naar boven

2.2.1 Buitenlands belastingplichtige, beschreven voor de Wet IB 2001
Klik voor dialoogscherm met permalink

Deze persoon doet aangifte. De inspecteur (Belastingdienst 'blauw') stelt het verzamelinkomen (binnenlands inkomen) op aanslag of bij beschikking vast (Wet IB 2001, artikel 9.4). Dit vastgestelde verzamelinkomen omvat slechts inkomsten zoals genoemd in artikel 7.1 van de Wet IB 2001 en is dus niet volledig wat betreft het toetsingsinkomen. Het toetsingsinkomen is gelijk aan het vastgestelde verzamelinkomen (binnenlands inkomen) zoals op aanslag of bij beschikking is vastgesteld (AWR, artikel 21, onder e, 1°) en NINBI (buitenlands en vrijgesteld inkomen) (Awir, artikel 8, lid 2).

De beschikking NINBI is het verschil tussen enerzijds het verzamelinkomen dat hij zou hebben genoten ingeval hij op de voet van artikel 7.8 van de Wet IB 2001 kwalificeert voor toepassing van de regels voor binnenlandse belastingplichtigen en, in geval van vrijstelling op grond van bepalingen van interregionaal of internationaal recht, zonder die vrijstelling, en anderzijds het verzamelinkomen dat hij heeft genoten als buitenlands belastingplichtige (Awir, artikel 8a, tweede lid, onderdeel b). In dit geval kan er sprake zijn van NINBI. Het NINBI kan bestaan uit inkomen dat niet behoort tot het Nederlandse inkomen als bedoeld in artikel 7.1 van de Wet IB 2001 en vrijgesteld inkomen op grond van interregionaal en internationaal recht. Het NINBI zal uitgevraagd moeten worden door de Belastingdienst.

Toetsingsinkomen = verzamelinkomen (binnenlands inkomen) + NINBI (buitenlands en vrijgesteld inkomen)

Naar boven

2.2.2 Buitenlands belastingplichtige, niet beschreven voor de Wet IB 2001
Klik voor dialoogscherm met permalink

Deze persoon doet geen aangifte en dus is er geen verzamelinkomen vastgesteld. Het toetsingsinkomen bestaat uit het belastbare loon, zoals dat blijkt uit de op het berekeningsjaar betrekking hebbende jaaropgaven,

vermeerderd met het belastbare loon van het berekeningsjaar waarover loonbelasting is nageheven van de werknemer (AWR, artikel 21, onder e, 2°) en NINBI (buitenlands en vrijgesteld inkomen) (Awir, artikel 8, lid 2).

De beschikking NINBI is het verschil tussen enerzijds het verzamelinkomen dat hij zou hebben genoten als hij op de voet van de Wet IB 2001, artikel 7.8 kwalificeert voor het aangeven als binnenlands belastingplichtige en, in geval van vrijstelling op grond van bepalingen van interregionaal of internationaal recht, zonder die vrijstelling, en anderzijds het verzamelinkomen dat hij heeft genoten als buitenlands belastingplichtige (Awir, artikel 8a, lid 2 onderdeel b). In dit geval kan er sprake zijn van NINBI. Het NINBI zal uitgevraagd moeten worden door de Belastingdienst.

Toetsingsinkomen = belastbaar loon (FLG-base) + NINBI (buitenlands en vrijgesteld inkomen)

Naar boven

2.2.3 Geen belastingplichtige voor de Wet IB 2001
Klik voor dialoogscherm met permalink

De groep 'niet-belastingplichtigen' bestaat voornamelijk uit partners van buitenlandse belastingplichtigen. Deze partners hebben meestal geen Nederlands inkomen, maar misschien wel buitenlands en vrijgesteld inkomen. Het toetsingsinkomen bestaat dus slechts uit NINBI (Awir, artikel 8, lid 2). Het NINBI zal opgevraagd moeten worden door de Belastingdienst.

Toetsingsinkomen = NINBI (binnenlands en buitenlands en vrijgesteld inkomen)

Naar boven
Naar boven

Naar tekstnavigatie

- Inhoud Handboek Toeslagen
  - 10.00.00 Toetsingsinkomen
    - 1 Toetsingsinkomen
    - 2 Bijlage 1: Soorten belastingplichtigen en NINBI
      - 2.1 Binnenlands belastingplichtige
        - 2.1.1 Binnenlands belastingplichtige, beschreven voor de Wet IB 2001
        - 2.1.2 Binnenlands belastingplichtige, niet beschreven voor de Wet IB 2001
      - 2.2 Buitenlands belastingplichtige
        - 2.2.1 Buitenlands belastingplichtige, beschreven voor de Wet IB 2001
        - 2.2.2 Buitenlands belastingplichtige, niet beschreven voor de Wet IB 2001
        - 2.2.3 Geen belastingplichtige voor de Wet IB 2001

Naar tekstnavigatie

Handboek Toeslagen (HTS)

Naar tekstnavigatie

Belastingnet

Zoeken

Naar tekstnavigatie

- Handboek Toeslagen
- 10.00.00 - Toetsingsinkomen
- 2 Bijlage 1: Soorten belastingplichtigen en NINBI

Naar tekstnavigatie

Direct naar:

- de inhoud van deze pagina
- de inhoudsopgave van deze pagina
- de algemene informatie Handboek Toeslagen
- zoeken
- het kruimelpad

11.00.00 Voordeel uit sparen en beleggen

1Voordeel uit sparen en beleggen
Klik voor dialoogscherm met permalink

1.1 Inleiding Klik voor dialoogscherm met permalink

Als er sprake is van voordeel uit sparen en beleggen (box 3 inkomen), dan bestaat geen recht op huurtoeslag (artikel 7 Wet HT en artikel 7, derde en vierde lid, Awir). Bij overschrijding van zekere vermogensgrenzen bestaat ook geen recht op Zorgtoeslag (artikel 2a) of KGB (artikel 1, vierde lid).

Het vermogen en het voordeel uit sparen en beleggen wordt vastgesteld door de Belastingdienst 'blauw'. Belastingdienst/Toeslagen bepaalt dit niet zelf. Per BSN wordt doorgegeven hoe groot het vermogen c.q. het voordeel uit sparen en beleggen is.

B/T heeft wel de mogelijkheid om in een aantal, benoemde gevallen, vermogensbestanddelen buiten beschouwing te laten. Deze uitzonderingen staan in de Uitvoeringsregeling Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen, artikel 9 tot en met 9ter. (Deze artikelen geven uitvoering aan de hardheidsclausule voor vermogen op grond van artikel 47, tweede lid, Awir). Feitelijk was deze hardheidsclausule eerst alleen van toepassing bij de huurtoeslag omdat dit aanvankelijk de enige toeslag was die een vermogenstoets kende. Omdat bij de zorgtoeslag en het kindgebonden budget vanaf 2013 ook een vermogenstoets ging gelden is ook ten aanzien van deze regelingen de genoemde hardheidsclausule van toepassing.

Naar boven

1.2 Vermogen Klik voor dialoogscherm met permalink

Het begrip vermogen voor de toeslagen is gekoppeld aan vermogen in de zin van box 3 van inkomstenbelasting: de waarde van de bezittingen verminderd met de waarde van de schulden. De Wet IB 2001 noemt dat in artikel 5.3, eerste lid, de "rendementsgrondslag".

Voorbeelden van bezittingen:

- spaargelden (betaal- en spaarrekeningen, inclusief rekeningen in het buitenland)
- aandelen
- 2e woning
- kostbaarheden

- contant geld

Voorbeelden van schulden:

- Consumptieve schulden zoals een lening voor een auto of vakantie
- Schulden voor de financiering van de 2e woning
- Studieschulden volgens de Wet studiefinanciering

Over het vermogen wordt belasting geheven voor zo ver dit hoger is dan het heffingvrije vermogen.

Voorbeeld

Spaartegoeden	50.000
Vakantiehuis Frankrijk	125.000
Studieschuld	- 25.000
Heffingvrij vermogen (2016)	- 24.437
Grondslag sparen en beleggen	125.563
Voordeel uit sparen en beleggen (4%)	5.022
Te betalen belasting 30% van 5.022	1.506

Vanaf 2017 wordt het voordeel uit sparen en beleggen getrapt berekend: zie artikel 5.2 Wet IB 2001.

Vermogensgrenzen Klik voor dialoogscherm met permalink

Er is geen voordeel uit sparen en beleggen wanneer het vermogen beneden het heffingvrije vermogen blijft. Het heffingvrije vermogen, wat overigens geldt per persoon, is afhankelijk van de gezinssituatie en of betrokkene pensioengerechtigd is in de zin van de AOW. Het heffingvrije vermogen staat vermeld in artikel 5.5 van de Wet IB2001 (2017: € 25.000; 2018: € 30.000; 2019: € 30.360 en 2020 € 30.846). De verhogingen van het heffingvrije vermogen voor ouderen staan vermeld in artikel 5.6 (tot tekst 2015, zie hierna) van diezelfde wet. Deze bedragen kunnen per berekeningsjaar wijzigen.

Situatie 2016 Klik voor dialoogscherm met permalink

Per 1 januari 2016 is voor AOW-gerechtigden de verhoging van het heffingvrije vermogen vervallen. Dit heeft gevolgen voor de toeslagen. Wanneer sprake is van vermogen boven bepaalde grenzen van vermogen bestaat geen recht op toeslag. Het wegvallen van de verhogingen zorgt er voor dat meer burgers inkomsten uit vermogen zullen hebben en dus minder burgers recht op toeslagen.

Naar boven

1.3 Vermogen en toeslagen Klik voor dialoogscherm met permalink

1.3.1 Huurtoeslag Klik voor dialoogscherm met permalink

Het vermogen van de aanvrager, toeslagpartner en eventuele medebewoners bepaalt of recht op huurtoeslag bestaat.

Geen recht op huurtoeslag bestaat wanneer sprake is van 'voordeel uit sparen en beleggen'.

Bepalend is het de situatie op 1 januari van het toeslagjaar. Voor 2020 is de vermogensgrens

€ 30.846 (2019: € 30.360 en 2018: € 30.000). Dat is een bedrag per persoon. Is er een toeslagpartner dan is de grens het dubbele.

Het vermogen van de partner of medebewoner speelt uitsluitend een rol als het partnerschap of medebewonerschap het gehele berekeningsjaar heeft geduurd. Met deze extra voorwaarde wordt bijvoorbeeld voorkomen dat de aanvrager in het hele jaar geen toeslag kan ontvangen omdat hij halverwege het jaar met een vermogend persoon trouwt.

Aansluiting bij de inkomstenbelasting

De vermogensdefinitie in de Awir sluit aan bij de definitie van (inkomen uit) vermogen voor de inkomstenbelasting, omdat op die manier de uitvoering efficiënter kan plaatsvinden. Het vermogen in box 3 is immers een onderdeel van de aangifte inkomstenbelasting en daarom bekend bij de Belastingdienst.

Vanaf 2013 wordt bij het vermogen voor de toeslagen – in tegenstelling tot dat bij de IB, geen rekening gehouden met de vrijstelling voor groene beleggingen. Voordien waren dat er meer.

Uitzondering: diverse vrijstellingen IB (tussen 2007 en 2012).

Per 2013 is in de IB van de genoemde vrijstellingen alleen nog een vrijstelling voor groene beleggingen over. En zoals de jaren daarvoor telt die vrijstelling voor groene beleggingen niet mee als het om Toeslagen gaat.

Er bestaat een hardheidsclausule vermogen. Zie de paragraaf bijzondere berekeningen.

Naar boven

1.3.2 Zorgtoeslag en Kindgebonden budget Klik voor dialoogscherm met permalink

Vanaf 2013 geldt bij de Zorgtoeslag en het Kindgebonden Budget ook de vermogenstoets. Deze vermogensgrens kent andere bedragen dan de die bij de huurtoeslag. Het gegeven bedrag verhoogt dat van de vermogensgrens bij de huurtoeslag. Die verhogingen (per huishouden) zijn:

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Bedrag	€ 81.360	€ 82.093	€ 82.504	€ 82.752	€ 83.415	€ 84.416	€ 85.767

Ook hier gelden bijzondere berekeningen

Zonder toeslagpartner is het totale vrijgestelde vermogen 2020 voor ZT en KGB dan € 116.613. Met partner komt er nog eens € 30.846 bij: € 147.459.

Ook hier geldt dat het vermogen van de partner of medebewoner uitsluitend een rol speelt als het partnerschap of medebewonerschap het gehele berekeningsjaar heeft geduurd (zie ook 1.3.1).

Naar boven

1.3.3 Vermogensgrenzen huurtoeslag Klik voor dialoogscherm met permalink

De vermogensgrenzen worden jaarlijks vastgesteld. Die van het laatste jaar zijn terug te vinden in de grenzenkaart. Hieronder nog het overzicht 2015, het laatste jaar waarin de ouderentoeslag nog bestond. Vanaf 2016 is de ouderentoeslag vervallen.

De situaties zijn de volgende	Vermogen per persoon
U bent jonger dan de AOW-leeftijd	€ 21.330
U bent jonger dan de AOW-leeftijd en een alleenstaande ouder. U kreeg van 1 juli t/m 31 december 2005 huursubsidie bij een vermogen van meer dan € 20.300. In 2006 t/m 2013 kreeg u huurtoeslag en in 2015 hebt u recht op verhoging KGB als alleenstaande ouder.	€ 42.278
U hebt de AOW-leeftijd en uw inkomen is niet meer dan € 14.302	€ 49.123
U hebt de AOW-leeftijd en uw inkomen is meer dan € 14.302 maar niet meer dan € 19.895	€ 35.131
U hebt de AOW-leeftijd en uw inkomen is meer dan € 19.895	€ 21.139

Let op!

Met "inkomen" wordt hierboven bedoeld het inkomen box 1 voor aftrek van de persoonsgebonden aftrek. Dus niet het toetsingsinkomen!

Tot en met 2011 kon het heffingvrije vermogen overigens nog worden verhoogd met een bedrag per minderjarig kind (was in 2011: € 2.779).

Naar boven

1.3.4 Vermogensgrenzen zorgtoeslag en kindgebonden budget Klik voor dialoogscherm met permalink

Deze vermogensgrens voor zorgtoeslag en het kindgebonden budget bestaat vanaf 1 januari 2013 en is hoger dan die van de huurtoeslag.

Naar boven

1.3.5 Vermogensgrenzen en de kinderopvangtoeslag
Klik voor dialoogscherm met permalink

Deze toeslag kent geen vermogenstoets c.q. vermogensgrenzen.

Vermogen per berekeningsjaar

Naar boven

1.4 Bijzondere berekeningen
Klik voor dialoogscherm met permalink

Algemeen

Onder bijzondere berekeningen wordt een berekening van de toeslag verstaan waarbij een of meer van de grondslagen worden aangepast. Een belanghebbende kan om een bijzondere berekening verzoeken wanneer hij meent dat sprake is van een bijzondere situatie. De aanpassing van de grondslag moet terug te voeren zijn op een wettelijke basis of lagere regelgeving. De belanghebbende moet stukken overleggen die de bijzondere situatie aangeven en daarmee de bijzondere berekening rechtvaardigen.

Het merendeel van de bijzondere berekeningen is tot en met 2012 uitsluitend van toepassing bij de berekening van huurtoeslag. Voor de andere toeslagen bestaan vanaf 2018 ook weer bijzondere berekeningen (tot 2012 bestond de 10%-regeling, Awir-breed en die is in 2018 weer ingevoerd – zie ook Hoofdstuk 10). Bijzondere berekeningen stammen nog uit de tijd van de huursubsidie (voorganger huurtoeslag). Dat is een regeling die op het moment dat de Awir regelingen begonnen reeds een kleine 40 jaar geschiedenis kende. Vanaf 2013 komen, door de vermogenstoets bij de zorgtoeslag en het kindgebonden budget, ook daar bijzondere berekeningen in beeld. De werking is gelijk aan die bij de huurtoeslag.

Naar boven

1.4.1 Bijzonder vermogen Klik voor dialoogscherm met permalink

Er bestaat geen aanspraak (recht) op huurtoeslag als sprake is van voordeel uit sparen en beleggen bij de aanvrager, de partner, of de medebewoner. Bij een bepaalde hoogte van het vermogen geldt dat vanaf 2013 ook voor de Zorgtoeslag en het Kindgebonden Budget. Bij de bepaling van het recht op een toeslag kan Belastingdienst/Toeslagen (een deel van) het vermogen buiten beschouwing laten. Dat kan, als de aanvrager c.s. bijzonder vermogen heeft zoals benoemd in artikel 9 Uitvoeringsregeling Awir.

Bij het honoreren van bijzonder vermogen moet B/T een eigen berekening maken. B/T moet namelijk vaststellen of met het buiten beschouwing laten van het bijzondere deel van het vermogen geen voordeel uit sparen en beleggen meer bestaat. En dus recht op huurtoeslag (of zorgtoeslag/KGB).

De belanghebbende kan een verzoek indienen om een deel van het vermogen buiten beschouwing te laten voor de berekening van de Huurtoeslag, de Zorgtoeslag en het Kindgebonden Budget. Dit vermogensbestanddeel telt dan niet mee bij de rendementsgrondslag als bedoeld in artikel 5.3 van de wet IB 2001. Als het gevolg daarvan is dat de belanghebbende geen voordeel uit sparen en beleggen heeft, dan is er b.v. wel recht op huurtoeslag.

Bij nieuwe uitkeringen zoals b.v die inzake de Q-koorts of vanwege het ongeluk met de MH-17 is de lijn dat bij het onderhandelen daarover rekening kan worden gehouden met (mogelijk) verlies aan toeslagen door (hoger) vermogen. Die lijn is ingezet bij de uitkeringen voor letselschade die in 1.4.1.2 worden behandeld inclusief het overgangsrecht.

Voor uitkeringen inzake de Q-koorts is een beleidsregel uitgevaardigd. Daarin staat dat in artikel 10, derde lid, dat degene die door de uitkering toeslagen mislopen, aan de Minister (van Medische Zorg) om een extra uitkering kan verzoeken. Op deze wijze hoeft daarvoor ook geen regeling in de UR Awir te worden getroffen.

Eind 2016 en vervolgens in 2017 (dus peildata vermogen 1 januari 2017 en 1 januari 2018) zijn schadevergoedingen uitgekeerd door Malaysian Airways aan nabestaanden van de MH17 ramp (17 juli 2017, Oekraïne, veel Nederlanders aan boord, geen overlevenden). Deze uitkeringen tellen mee als vermogen. Er is geen vermelding in artikel 9 UR Awir opgenomen. Dat neemt niet weg dat het deel van de schadevergoeding dat als immateriële schadevergoeding (smartengeld) kan worden bestempeld, wel als bijzonder vermogen kan worden aangemerkt.

Naar boven

1.4.1.1 Soorten bijzonder vermogen Klik voor dialoogscherm met permalink

De bijzondere vermogensbestanddelen die buiten beschouwing kunnen worden gelaten tot en met 2012 op grond van de (Uitvoeringsregeling Awir, artikel 9) zijn:

- immateriële schade
- schadevergoedingen die door de overheid, het Nederlandse Rode Kruis, of fabrikanten van farmaceutische producten zijn betaald aan hemofiliepatiënten die met het aids-virus zijn besmetvergoedingen op grond van de Regeling tegemoetkoming asbestslachtoffers die zijn uitgekeerd aan de slotuitkeringen uit het DES-Fonds die zijn verstrekt aan slachtoffers van het gebruik van DES-preparaten
- individuele uitkeringen in het kader van tegoeden Tweede Wereldoorlog aan leden van de Joodse, Sinti, Roma en Indische gemeenschappen. Meer specifiek gaat het om uitkeringen van:
- de Stichting Maror-gelden Overheid
- de Stichting Het Gebaar
- de Stichting Rechtsherstel Sinti en Roma
- de Stichting Joods Humanitair Fonds
- de Stichting Individuele Maror Gelden
- de Stichting Individuele Verzekeringsaanspraken Sjoa
- de Stichting Individuele Bankaanspraken Sjoa
- de Stichting Individuele Effectenaanspraken Sjoa

Voor het vermogen van pleegkinderen en het vermogen van minderjarige kinderen waarover aanvrager, partner, medebewoner en kind niet kunnen beschikken gold dat dit voor de berekeningsjaren 2013 en 2014 alleen bij de huurtoeslag buiten beschouwing kon blijven. Op grond van artikel 9, vijfde lid, letter a, uitvoeringsregeling Awir kon enkel een verzoek worden ingediend voor het buiten beschouwing laten van de componenten vanaf de derde bullet hierboven. Dat is een omissie die per 1-1-2016 is hersteld: voor de berekeningsjaren 2013 en 2014 kan dan tot en met 30 juni 2016 alsnog een verzoek worden gedaan voor deze twee componenten.

Over vermogen van kinderen op bankrekeningen geopend door grootouders kunnen ouders niet altijd beschikken, zo leert de Afdeling ons. Zie RvS: 28 juni 2017, nr. 201604192/1/A2, ECLI:NL:RVS:2017:1688. Daarin was geen sprake van een zelfopgelegde beperking zoals in ECLI:NL:RVS:2013:1355 van 28 oktober 2013. In de eerste zaak was het een beperking, behoudens voor geld voor studiedoeleinden, opgelegd door de grootouders. Daardoor gaat het om vermogen dat buiten de belanghebbende is omgegaan.

Van "niet over kunnen beschikken" als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onder a, 2°, Uitv.reg. Awir is sprake als het geld op een rekening staat waarvan het niet kan worden opgenomen. Wanneer het geld wel voor een bepaald doel bijv. studieredenen kan worden opgenomen, is nog steeds sprake van niet kunnen beschikken over het geld, tenzij daadwerkelijk geld is opgenomen voor dit doel.

10.2.d

Vanaf 2013 gelden dezelfde bijzondere vermogensbestanddelen als hiervoor genoemd, met nog enkele extra:

- uitkeringen van de rooms-katholieke kerk aan slachtoffers van seksueel misbruik;
- bijzondere uitkeringen aan veteranen bij wie ten gevolge van inzet tijdens oorlogsomstandigheden of een crisisbeheersingsoperatie invaliditeit is vastgesteld;

Per 2014 zijn er, net als in 2013, twee bijzondere vermogensbestanddelen bijgekomen:

- vergoedingen voor slachtoffers van seksueel misbruik in jeugdzorginstellingen tussen 1945 en 2012 (ook wel genoemd: regeling Samson);
- voorschotten PGB over 2012 en 2013 uitbetaald voor 1 januari van het subsidiejaar.

De laatste geldt dus voor 2012 enkel voor de Huurtoeslag, omdat pas per 2013 de vermogenstoets voor de Zorgtoeslag en het KGB is ingevoerd.

Per 2015 komt er weer een bestanddeel bij: uitkeringen aan voormalig ambtenaren en militairen in dienst van het Nederlands-Indisch Gouvernement, vanwege achterstallige salarissen.

Per 1 januari 2017 is met een mogelijkheid tot een ruime terugwerkende kracht een nieuwe categorie bijzonder vermogen ingevoerd via artikel 9ter (oud) UR Awir. Deze categorie betreft aan het einde van het jaar niet opgemaakte tegoeden PGB: deze vormen een schuld die de betrokkenen het jaar daarop weer terug moet betalen aan de SVB. Dit bedrag kan wel als schuld in de aangifte IB worden opgenomen, maar daarvoor geldt wel een drempelbedrag van € 3.000 (en bij een fiscaal partner: € 6.000). Daarom wordt op verzoek geen rekening gehouden met het gevolg van deze restant-schuld PGB, volgens de regeling zoals deze op 31 december 2014 bestond, op de berekening van de rendementsgrondslag als bedoeld in artikel 5.3 van de Wet IB 2001. Het verzoek kan tot 1 januari 2018 worden gedaan.

Deze PGB-regeling is per 2015 beëindigd. In MvT staat dat er rekening gehouden moet worden met gelden die tot en met 2015 op rekening van de burger stonden maar als er in voorkomende gevallen ook daarna nog gelden zijn blijven staan dan worden ook die gehonoreerd. De toelichting noemt ze niet, maar de regeling is niet zo specifiek dus deze vallen er wel onder.

Per 1 juli 2020 is artikel 9ter UR Awir gewijzigd en is daarin een nieuwe uitzondering opgenomen. De nieuwe uitzondering ziet op de uitbetaling van kindgebonden budget met betrekking tot de berekeningsjaren 2013 tot en met 2017 door de Belastingdienst/Toeslagen in het kader van de herstelactie kindgebonden budget. De

uitzondering heeft uitsluitend betrekking op het berekeningsjaar volgend op het kalenderjaar waarin die uitbetaling is ontvangen.

Immateriële schade

Bij een sommenverzekering is de hoogte van de uitkering niet afhankelijk van de schade. De Afdeling heeft geoordeeld dat de vergoeding niet zomaar als louter immateriële schadevergoeding mag worden aangemerkt. Een deel moet dus eventueel buiten beschouwing blijven. Blijvende invaliditeit heeft altijd schadelijke gevolgen en ook een sommenverzekering strekt er toe om die gevolgen op te vangen. Onder die schadelijke gevolgen kan in beginsel ook immateriële schade worden begrepen (AbRvS, 6 november 2013, (ECLI:NL:RVS:2013:1792). In die uitspraak over een sommenverzekering heeft de Afdeling uitgesproken dat B/T een nieuw besluit moet nemen. B/T heeft in opdracht van de Afdeling zelf een besluit over het immateriële deel genomen. (AbRvS, 12 maart 2014, ECLI:NL:RVS:2014:810). Op grond van jurisprudentie van rechtbanken is het echter aan de belanghebbende om uiteen te zetten welk deel van de schadevergoeding immaterieel is. B/T kan bij een lumpsumbetaling of vaststellingsovereenkomst waarbij er geen onderscheid is gemaakt tussen het materiele en het immateriële deel niet zomaar afwijzen. B/T zal bij de behandeling van het verzoek of in de bezwaarfase naar belanghebbende toe moeten benadrukken dat deze in eerste instantie zelf met een berekening van het immateriële deel zal moeten komen, wat B/T vervolgens toetst op objectiviteit en redelijkheid. Bijvoorbeeld wanneer er een oordeel van een letselschadespecialist wordt opgestuurd of een schadestaat wordt meegestuurd. Indien belanghebbende geen splitsing kan aanbrengen in het materiele en het immateriële deel van de schadevergoeding zal B/T zelf een inschatting maken. Een mogelijkheid is, dat B/T het lumpsum/vaststellings schadebedrag beschouwt in relatie tot de hoogte van de vermogensvrijstelling. Het kan zijn dat het verschil met de vermogensvrijstelling zo groot is, dat een immaterieel schadebedrag dat toch niet zou overtreffen. Zo'n benadering koos de Afdeling in zijn uitspraak die leidde tot ECLI:NL:RVS:2017:3091. Als voorgaande niet mogelijk is kan er een vergelijkbare casus worden opgezocht in de ANWB smartengeldgids (ook online raadpleegbaar). Bij de behandeling van het verzoek/bezwaar gebruikt B/T dan een vergelijkbare casus als uitgangspunt bij de bepaling van het immateriële deel. Bij twijfel kun je de zaak voorleggen aan Vaktechniek.

Naar boven

1.4.1.2 Overgangsrecht letselschade ZT en KGB Klik voor dialoogscherm met permalink

Met de invoering van de vermogenstoetsen in de zorgtoeslag en het kindgebonden budget kon geen rekening meer worden gehouden met vermindering van toeslagen na uitkeringen letselschade. De vermogenstoets was aangekondigd in het regeerakkoord dat op 11 oktober 2010 als Kamerstuk beschikbaar kwam. Tot dat moment konden belanghebbenden bij de letselschadeclaim geen rekening houden met het eventuele, op grond van de toets, vervallende toeslagen. Na deze datum konden de belanghebbende en de vergoeder van de schade redelijkerwijze verwachten dat er een vermogenstoets kon worden ingevoerd. Bij de bepaling van de hoogte van de schadevergoeding wordt in dat geval rekening gehouden met het bestaan van een vermogenstoets, waarna na deze datum geen sprake meer is van benadeling van een belanghebbende. Voor de huurtoeslag bestond de vermogenstoets al lang zodat de overgangsregeling beperkt kan blijven tot de nieuw ingevoerde vermogenstoetsen voor de zorgtoeslag en het kindgebonden budget. De overgangsregeling loopt tot 1 januari 2023 en houdt in dat vergoedingen voor letselschade waarvan de hoogte is vastgesteld bij overeenkomst of bij rechtelijke uitspraak met een datum voor 11 oktober 2010 in mindering komen op het vermogen voor de zorgtoeslag en het kindgebonden budget (artikel 9, Uitvoeringsregeling Awir).

Casus

Casus

Op grond van overlijden door een ongeval ontvangt belanghebbende uit een vaststellingsovereenkomst gesloten op 20 juni 2012 een bedrag van € 260.000. Ze wil dat dit bedrag niet bij het vermogen wordt meegenomen. Afdeling: Zoals de rechtbank terecht heeft overwogen, volgt uit de toelichting bij de ministeriële regeling van 21 december 2012, dat er bewust voor is gekozen om de overgangsregeling uit artikel 9bis, eerste lid, van de Uitvoeringsregeling te beperken tot diegenen die een letselschadevergoeding hebben ontvangen waarvan de hoogte is vastgelegd vóór 11 oktober 2010. Dit is de datum dat het regeerakkoord, waarin de invoering van een vermogensinkomensbijtelling is afgesproken, als kamerstuk beschikbaar kwam. Voor deze datum is gekozen, omdat de belanghebbende en de vergoeder van de schade vanaf deze datum redelijkerwijs konden verwachten dat er een vermogenstoets zou worden ingevoerd. Bij de bepaling van de hoogte van de schadevergoeding kon in dat geval rekening gehouden worden met het bestaan van een vermogenstoets, waardoor vanaf deze datum geen sprake meer is van benadeling van de belanghebbende door de introductie van de vermogensinkomensbijtelling (…). De gekozen peildatum vindt de Rb redelijk en de Afdeling volgt dat. Verder overweegt de Afdeling: *Zo [appellante] al moet worden gevolgd in haar betoog dat de datum van publicatie van de wijziging van de Wet op de zorgtoeslag, waarbij de vermogenstoets is ingevoerd, leidend zou moeten zijn, kan haar dat niet baten. Deze wetswijziging is immers op 9 mei 2012 in het Staatsblad gepubliceerd. De vaststellingsovereenkomst waarin de hoogte van de aan [appellante] uit te keren letselschadevergoeding is vastgelegd is van latere datum, te weten 20 juni 2012. De Afdeling ziet voorts geen aanleiding voor het oordeel dat de in artikel 9bis, eerste lid, van de Uitvoeringsregeling neergelegde overgangsregeling discriminatoir is. [appellante] verkeert, aangezien de hoogte van de aan haar uit te keren letselschadevergoeding niet is vastgelegd vóór 11 oktober 2010, niet in een vergelijkbare situatie met diegenen op wie de overgangsregeling in artikel 9bis, eerste lid, van de Uitvoeringsregeling van toepassing is. [appellante] kon tijdens de met rechtsbijstand gevoerde onderhandelingen over de hoogte van de aan haar uit te keren schadevergoeding rekening houden met de introductie van de vermogensinkomensbijtelling. Dit geldt niet voor diegenen op wie de overgangsregeling van toepassing is.* (RvS, 8 augustus 2018, nrs. 201705412/5413, ECLI:NL:RVS:2018:2667 (MK).

Naar boven

1.4.1.3 Honoreren bijzonder vermogen Klik voor dialoogscherm met permalink

Voorschotfase Klik voor dialoogscherm met permalink

In de voorschotfase wordt gekeken of de vermogensbestanddelen die de belanghebbende voorlegt, vallen onder de uitzonderingen. De belanghebbende krijgt daarover een brief waarin staat of (een deel van) de vermogensbestanddelen in aanmerking komt om buiten beschouwing te worden gelaten. Als dat niet het geval is, staat in de brief welke vermogensbestanddelen wel buiten beschouwing kunnen worden gelaten.

Definitieve berekening Klik voor dialoogscherm met permalink

Na afloop van het toeslagjaar wordt feitelijk beoordeeld of er sprake is van voordeel uit sparen en beleggen van de belanghebbende. Wanneer hiervan sprake is kan het bijzondere vermogensbestanddeel buiten beschouwing gelaten worden. B/T moet dan contact opnemen met de Belastingdienst 'blauw' om inzicht te krijgen in de samenstelling van het vermogen en de vermogensbestanddelen.

Overgangsregeling heffingvrij vermogen voor alleenstaande ouder met kind Klik voor dialoogscherm met permalink

Bij de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel Awir bleek dat de vermogenssystematiek onder de Awir betekende dat alleenstaande ouders tussen wal en schip zouden vallen. Zij hadden vroeger een grens van het

'rekenvermogen' dat gold voor een meerpersoonshuishouden. Voor die ouders is een overgangsregeling getroffen.

Naar boven
Naar boven

Naar tekstnavigatie

- Inhoud Handboek Toeslagen
  - 11.00.00 Voordeel uit sparen en beleggen
    - 1 Voordeel uit sparen en beleggen
      - 1.1 Inleiding
      - 1.2 Vermogen
      - 1.3 Vermogen en toeslagen
        - 1.3.1 Huurtoeslag
        - 1.3.2 Zorgtoeslag en Kindgebonden budget
        - 1.3.3 Vermogensgrenzen huurtoeslag
        - 1.3.4 Vermogensgrenzen zorgtoeslag en kindgebonden budget
        - 1.3.5 Vermogensgrenzen en de kinderopvangtoeslag
      - 1.4 Bijzondere berekeningen
        - 1.4.1 Bijzonder vermogen
          - 1.4.1.1 Soorten bijzonder vermogen
          - 1.4.1.2 Overgangsrecht letselschade ZT en KGB
          - 1.4.1.3 Honoreren bijzonder vermogen
    - 2 Bijlage 1: IB vrijstellingen vermogen 2006-2012
    - 3 Bijlage 2: Rekenvermogen in en na de huursubsidiewet

Naar tekstnavigatie

Direct naar:

- de inhoud van deze pagina
- de inhoudsopgave van deze pagina
- de algemene informatie Handboek Toeslagen
- zoeken
- het kruimelpad

11.00.00 Voordeel uit sparen en beleggen

2Bijlage 1: IB vrijstellingen vermogen 2006-2012

Klik voor dialoogscherm met permalink

In 2006, het eerste jaar van de Awir, golden voor het vermogen alle reguliere vrijstellingen in box 3 ook voor Toeslagen. Dat betrof de vrijstellingen van afdeling 5.3 en 5.3A – die voor maatschappelijke beleggingen, groene beleggingen, sociaal-ethische beleggingen, beleggingen in durfkapitaal en culturele beleggingen. Uitbreiding van de fiscale stimulering van deze twee soorten vermogen naar inkomensafhankelijke regelingen met een vermogenstoets werd echter onnodig en ongewenst beschouwd. Sinds 1 januari 2007 zijn deze daarom in de Awir uitgesloten (via aanpassing van artikel. 7, lid 3 en lid 4, Awir). Vanaf 2013 is alleen de vrijstelling, genoemd in art. 5.13 Wet IB 2001 overgebleven.

Naar boven

Naar tekstnavigatie

- Inhoud Handboek Toeslagen
  - 11.00.00 Voordeel uit sparen en beleggen
    - 1 Voordeel uit sparen en beleggen
    - 2 Bijlage 1: IB vrijstellingen vermogen 2006-2012
    - 3 Bijlage 2: Rekenvermogen in en na de huursubsidiewet

Naar tekstnavigatie

Handboek Toeslagen (HTS)

Naar tekstnavigatie

Belastingnet

Zoeken

Naar tekstnavigatie

- Handboek Toeslagen
- 11.00.00 - Voordeel uit sparen en beleggen
- 2 Bijlage 1: IB vrijstellingen vermogen 2006-2012

Naar tekstnavigatie

3Bijlage 2: Rekenvermogen in en na de huursubsidiewet

Klik voor dialoogscherm met permalink

De term rekenvermogen hanteerde men in de tijd van de Huursubsidiewet (t/m 2005). In de huursubsidiesystematiek gold een alleenstaande ouder met een kind als een meerpersoonshuishouden. In de periode 1 juli 2005 t/m 31 december 2005 gold daarvoor een grens van het rekenvermogen van € 38.504. Onder de Awir kregen ze in 2006 alleen het heffingvrije vermogen van de ouder (€ 19.698) plus een toeslag daarop voor het kind (van € 2.631).

De huursubsidiewet verstond onder rekenvermogen het gezamenlijke vermogen van de huurder en medebewoners in het peiljaar. Bij de bepaling van het gezamenlijk vermogen wordt het vermogen van een inwonend kind of pleegkind van de huurder of een medebewoner dat op de peildatum jonger dan 23 jaar is, slechts in de beschouwing meegenomen als het meer dan € 925 is. Onder vermogen wordt verstaan de gemiddelde rendementsgrondslag als bedoeld in artikel 5.2 Wet IB 2001 met dien verstande dat die grondslag wordt bepaald zonder rekening te houden met de vrijstelling voor maatschappelijke beleggingen, bedoeld in afdeling 5.3 en de vrijstellingen voor durfkapitaal bedoeld in afdeling 5.3a van die Wet.

Bij de parlementaire behandeling van de Awir werd vooropgesteld dat deze groep ouders er financieel niet op achteruit mocht gaan. Bij amendement is verzocht om de vermogenstoets voor deze ouders te handhaven op de hoogte van voor de inwerkingtreding van de Awir. Dit is dan weer terug te vinden in artikel I onder punt 11 van de aanpassingswet Awir. Een alleenstaande ouder onder de 65 jaar die over de periode 1 juli 2005 – 31-12 2005 huursubsidie is toegekend bij een rekenvermogen van meer dan € 20.300 en die in 2006 recht heeft op de alleenstaande-ouderkorting (artikel 8.15 Wet IB 2001), heeft voor het berekeningsjaar 2006 tweemaal recht op het heffingvrije vermogen van € 19.698.

In communicatie voor 2006 geeft Belastingdienst/Toeslagen het als volgt aan:

Als u voldoet aan alle onderstaande voorwaarden, heeft u in 2006 recht op een heffingvrij vermogen van € 39.396:

- U bent een alleenstaande ouder.
- U bent jonger dan 65 jaar.
- Er is over de periode 1 juli 2005 - 31 december 2005 huursubsidie aan u toegekend bij een rekenvermogen van meer dan € 20.300.
- U heeft in 2006 recht op een alleenstaande-ouderkorting.

Het betekent dat voor volgende jaren weer het dubbele heffingvrije vermogen geldt als nog steeds aan alle voorwaarden wordt voldaan. Dat betekent dat de aanvrager ook onafgebroken recht moet houden op huurtoeslag. Als er in een berekeningsjaar door een te hoog vermogen geen recht meer bestaat op huurtoeslag, dan vervalt deze regeling. Is er op enig moment geen recht op huurtoeslag door een te hoog inkomen dan kan deze overgangsregeling is een later jaar, als het inkomen zakt, wel weer worden ingeroepen.

Voorbeeld

Van Belastingdienst 'blauw' krijgt Belastingdienst/Toeslagen door dat er bij de heer A voordeel is uit sparen en beleggen. A dient een bezwaarschrift in nadat zijn huurtoeslag 2006 bij de definitieve toekenning is afgewezen vanwege het voordeel uit sparen en beleggen. Dit voordeel uit sparen en beleggen komt (deels) voort uit een groot bedrag (€ 32.500) aan smartengeld dat hij 5 jaar geleden heeft ontvangen vanwege ernstig letsel bij een ongeval. A (45 jaar) is getrouwd met K (43 jr.), ze hebben een dochter Z (12 jr.). Het vermogen van K is nihil. Bij de aangifte hebben A en K een verzoek gedaan om het heffingvrije vermogen van K bij dat van A op te tellen (Wet IB2001, artikel 5.5, lid 2 en 3). Ook mag hij € 2.631 bij zijn heffingvrije vermogen optellen vanwege zijn minderjarige dochter. Zijn heffingvrije vermogen komt dus op € 39.396 + € 2.631 = € 42.027. Uit nadere informatie van Belastingdienst 'blauw' aan Belastingdienst/Toeslagen blijkt dat de bezittingen minus schulden van K op 1 januari 2006 uitkomen op € 55.000. De bezittingen minus schulden op 31 december 2006 komen uit op € 58.000. A's gemiddelde rendementsgrondslag wordt dan € 56.500 en komt uit boven zijn heffingvrije vermogen van € 42.027.

A's voordeel uit sparen en beleggen wordt dan gesteld op 4% van de overschrijding (dus 4%* € 56.500 - € 42.027=) € 14.473 = € 588).

Het vermogensdeel van € 32.500 voldoet aan de eisen en is voldoende onderbouwd met bewijsstukken. Belastingdienst/Toeslagen kan het buiten beschouwing laten. Het telt dan niet mee bij de rendementsgrondslag. De gemiddelde rendementsgrondslag wordt dan [(€ 22.500 + € 25.500): 2] = € 24.000 en komt daarmee niet meer uit boven zijn heffingvrije vermogen van € 42.027. Er is dan geen voordeel meer uit sparen en beleggen. A kan in aanmerking komen voor huurtoeslag.

Naar boven

Naar tekstnavigatie

- Inhoud Handboek Toeslagen
  - 11.00.00 Voordeel uit sparen en beleggen
    - 1 Voordeel uit sparen en beleggen
    - 2 Bijlage 1: IB vrijstellingen vermogen 2006-2012
    - 3 Bijlage 2: Rekenvermogen in en na de huursubsidiewet

Naar tekstnavigatie

Naar tekstnavigatie

Direct naar:

- de inhoud van deze pagina
- de inhoudsopgave van deze pagina
- de algemene informatie Handboek Toeslagen
- zoeken
- het kruimelpad

12.00.00 Aanvraag

1Aanvraag Klik voor dialoogscherm met permalink

1.1 Inleiding Klik voor dialoogscherm met permalink

In dit hoofdstuk komen een aantal zaken rond de aanvraag aan bod. Veel ruimte is er voor de aanvraagtermijn. Maar ook komt aan de orde wie er kunnen aanvragen en voor welke periode. Ook komt de ondertekening van de aanvraag aan bod.

Naar boven

1.2 Aanvraag en gezamenlijk recht Klik voor dialoogscherm met permalink

Voor elke toeslag is een aanvraag nodig (artikel 14, eerste lid). Wanneer toeslagpartners samen recht hebben op één toeslag, regelt de wet dat de toeslag uitsluitend wordt toegekend aan degene die de toeslag heeft aangevraagd (artikel 14, tweede lid, Awir). Dat betekent dat partners die uit elkaar gaan, goed moeten letten op hun toeslagrecht. Het kan zijn dat de aanvrager geen recht meer heeft en de ex-partner juist wel. Of beiden hebben ieder een eigen recht.

Naar boven

1.3 Aanvraag Klik voor dialoogscherm met permalink

Een aanvraag is feitelijk een verzoek om een besluit te nemen. (Art 1:3, derde lid, Awb). Het begrip aanvraag is van belang en komt op verschillende plekken terug in de wet: bijvoorbeeld in de Awb artikelen 3:10 en 4:13 en in de Awir, artikel 15. Een aanvraag tot het nemen van een besluit (en dat is dus ook bij bezwaren en verzoeken om herzieningen het geval) moet – tenzij de wet anders bepaald – schriftelijk. Zie art. 4:1 Awb. Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat de wetgever het begrip 'aanvraag' heeft willen beperken tot de volgende categorieën:

1. aanvragen die krachtens een uitdrukkelijk wettelijk voorschrift kunnen worden ingediend,
2. aanvragen die in de praktijk benodigd zijn om te kunnen komen tot een beschikking (bijv. vergunning, ontheffing, verklaring van geen bezwaar);
3. aanvragen van veelal niet op wettelijk voorschrift gebaseerde, begunstigende beschikkingen (bijv. subsidie); en
4. aanvragen door derde-belanghebbenden.

Het indienen van een mutatieformulier valt onder geen van deze categorieën. Uit de enkele omstandigheid dat de wetgever aanleiding heeft gezien in de Algemene wet inzake rijksbelastingen uitdrukkelijk te bepalen dat het doen van aangifte géén aanvraag is in de zin van artikel 1:3 lid 3 Awb, kan niet worden afgeleid dat het ontbreken van een dergelijke bepaling in de Participatiewet betekent dat het indienen van een mutatieformulier wél een aanvraag is. Zie CRvB, 14 augustus 2018: ECLI:NL:CRVB:2018:2507.

Naar boven

1.3.1 Gegevens waar de aanvraag minimaal aan moet voldoen Klik voor dialoogscherm met permalink

Afdeling 4.1.1. van de Awb (art. 4:1 en volgende) gaat over het indienen en behandelen van aanvragen. Artikel 4:2 bevat de minimale gegevens die een aanvraag moet bevatten. Wanneer een aanvraag niet aan deze voorwaarden voldoet, moet B/T de indiener de gelegenheid geven alsnog aan de voorwaarden te voldoen (Art. 4:5, eerste lid, Awb).

Aanvragen kan via het burgerportal op "mijntoeslagen". Dat is als het ware het formulier voor de aanvraag. Daarnaast kan aanvragen via de Belastingtelefoon. De minimaal benodigde gegevens die B/T voor de aanvraag nodig heeft zijn zo gewaarborgd. Het gebruik van het burgerportal of van een formulier via de Belastingtelefoon is echter niet verplicht. Verplicht stellen zou bij beleidsbesluit moeten (Art. 4:4, Awb). Er is nergens bepaald dat een toeslag alleen aangevraagd kan worden via een vastgesteld formulier. Daarom zal Belastingdienst/Toeslagen ook een besluit moeten nemen op een aanvraag per brief.

Om een aanvraag in behandeling te kunnen nemen moeten we deze wel ontvangen. Schriftelijk aanvragen vraagt meer doorlooptijd dan elektronisch via de burgerportal. De burger kan bij een elektronisch ingediende aanvraag of wijziging in TVS direct zien of de aanvraag of wijziging is ontvangen.

Op grond van vaste jurisprudentie komt het risico dat de post niet wordt ontvangen voor rekening van verzender. Daarbij blijkt – in de tijd van het aanvraagprogramma - ook de digitale weg niet altijd 100% betrouwbaar.

Voorbeelden jurisprudentie verzending poststukken Klik voor dialoogscherm met permalink

Verzender had ervoor kunnen kiezen de aanvraag aangetekend te verzenden. (Rb Haarlem, 10/3968, 6 december 2010 – niet gepubliceerd).

Het risico dat stukken niet aankomen op de plaats van bestemming of zoekraken in geval van niet-aangetekende verzending ligt in beginsel bij de afzender van het desbetreffende stuk. Dit is niet anders in het geval van digitale verzending. Met de enkele niet met stukken onderbouwde verklaring van eiser kan het bewijs dat er inderdaad een aanvraag is verzonden, niet geleverd worden (Rb Almelo, 18 februari 2008, 07/979 – niet gepubliceerd).

Naar boven

1.4 Aanvraagduur Klik voor dialoogscherm met permalink

Een aanvraag wordt gedaan voor een berekeningsjaar (artikel 15, eerste lid, Awir). Dat wil niet zeggen dat de aanvraag geen kortere periode kan beslaan. B.v. een kind dat alleen in de maanden juli en augustus naar de kinderopvang (vakantie-opvang) gaat. Met de aanvraag kan een belanghebbende alleen een toeslag laten beginnen. Om deze weer te laten stoppen moet hij een wijziging doorgeven met de einddatum. Er hoeft maar één keer een aanvraag te worden gedaan. Die aanvraag telt voor alle volgende berekeningsjaren mee. We noemen dat automatisch continueren (artikel 15, vijfde lid, Awir). Daarom moet de aanvrager zelf in de gaten houden wanneer het recht eindigt en de toeslag stoppen (zie Hoofdstuk 15). Hij stopt de toeslag (behoudens de kinderopvangtoeslag) b.v. wanneer hij het inkomen zo hoog vaststelt dat de toeslag nul wordt. Omdat dit de aanvrager niet duidelijk hoeft te zijn zal B/T in zo'n geval het recht ook zelf beëindigen. Dat doet B/T door dit

de aanvrager schriftelijk mee te delen (artikel 15, zesde lid, Awir). Zo'n mededeling is een beschikking. Dat neemt niet weg dat belanghebbende, als hij meent toch (weer) voor een toeslag in aanmerking te komen, een nieuwe aanvraag kan doen.

Naar boven

1.5 Minderjarigen Klik voor dialoogscherm met permalink

Alleen volwassenen kunnen normaal gesproken een aanvraag doen. Voor een paar toeslagen is de mogelijkheid om eerder aan te kunnen vragen gewenst. Denk aan een minderjarige met een kind, die naar de kinderopvang gaat. Daarom regelt de Awir in artikel 10 dat ook minderjarigen een aanvraag voor een toeslag kunnen doen.

Naar boven

1.6 Aanvraagtermijn Klik voor dialoogscherm met permalink

1.6.1 Algemeen Klik voor dialoogscherm met permalink

De standaard aanvraagtermijn voor een toeslag is 1 september van het jaar volgend op het berekeningsjaar (T+1). Let op: vanaf 2014 geldt voor de aanvraag kinderopvangtoeslag een beperking. Deze staat in artikel 1.3, tweede lid, letter b, Wko, Aanvragen voor de kinderopvangtoeslag hebben maximaal een terugwerkende kracht van drie maanden. Zie ook bijlage 2 bij hoofdstuk 31. De lengte van de aanvraagtermijn heeft een relatie met het proces van aangifte doen voor de inkomstenbelasting. De aangifte inkomstenbelasting moet gedaan worden voor 1 mei (t/m 2014 voor 1 april) van het jaar volgend op het berekeningsjaar (T+1). Op verzoek krijgen particulieren standaard uitstel tot 1 september T+1. Door 1 september T+1 als standaard aanvraagtermijn voor een toeslag vast te leggen is minder controle nodig of er wel uitstel bij de aangifte IB is geweest. Die controle is alleen nog maar nodig voor aanvragen die na 1 september worden ontvangen. Want uitstel voor de IB-aangifte voor de aanvrager, partner (of medebewoner in geval van huurtoeslag) verlengt de termijn voor de toeslagaanvraag. (Awir, artikel 15). Bij een papieren aanvraag zou gekeken moeten worden naar (tijdig) contact van de aanvrager met de BelTel. Deze houdt hiervan echter niets bij. Daar mag de klant niet de dupe van worden. Daarom hanteert B/T bij papieren aanvragen een uiterste datum binnenkomst van 20 september. Staat een melding voor een aanvraag via de Beltel voor 1-9 in TVS, dan is de bijbehorende papieren aanvraag met binnenkomst voor 21 september nog tijdig (er is per abuis 1 december aangehouden tot en met berekeningsjaar 2017). Dt geldt niet voor een ongestructureerde aanvraag: die moet gewoon op 1 september binnen zijn. Uitstel aanvragen voor een toeslagaanvraag is niet mogelijk. Meer over uitstel aangifte inkomstenbelasting in bijlage 1.

Wanneer een aanvrager niet tijdig een aanvraag kan doen omdat hij nog geen bsn heeft, dan kan er afgeweken worden van de termijn van 1 september (of de drie maanden terugwerkende kracht bij de kinderopvangtoeslag) mits de vertraging in het toekennen van het bsn niet aan de aanvrager te wijten is en er zo spoedig mogelijk na het verkrijgen van het bsn alsnog een aanvraag wordt gedaan.

Bij KB treedt in werking de mogelijkheid om met terugwerkende kracht zorgtoeslag aan te vragen wanneer iemand met terugwerkende kracht in Nederland sociaal verzekerd is – b.v. doordat met terugwerkende kracht alsnog pensioen moet worden uitgekeerd. (Fischer-Lintjens arrest van het Hof van Justitie EU van 5 juni 2015: zie ook Besluit Volmacht CAK Zorgkostendekking retroactief). Bij een vrijwillige overeenkomst zorgkostendekking (vozd) worden mensen geacht een aanvraag te hebben gedaan, zodra B/T van het CAK een kopie heeft ontvangen van het bericht aan de burger dat hij verzekeringsplichtig is. Inwerkingtreding uitgesteld tot 1-1-2021, maar B/T volgt het arrest ook al voordien. De Wet op de Zorgtoeslag krijgt na inwerkingtreding nieuwe artikelleden in art. 5 (leden 3 en 4).

Naar boven

1.6.2 Aanvraagtermijn en uitstelregeling belastingconsulenten Klik voor dialoogscherm met permalink

De uitstelregeling belastingconsulenten houdt in dat een belastingconsulent voor de aangiften inkomstenbelasting (vanaf 2014 alleen nog digitaal aan te vragen) over jaar t uitstel krijgt tot 1 mei van jaar t+2. In die uitsteltijd moet hij maandelijks een evenredige hoeveelheid aangiften per maand inleveren. Voldoet hij daar niet aan, dan gaat de inspecteur hem opdragen een deel van de aangiften versneld in te leveren, bijvoorbeeld voor 1 februari jaar t+2. Dat deel kan de belastingconsulent zelf bepalen. Als daar een aangifte bij is van een belastingplichtige, waarvoor ook nog een toeslagaanvraag moet worden ingediend, dan kan de belastingconsulent niet (meer) wachten met die toeslagaanvraag tot 1 mei jaar t+2. Die toeslagaanvraag zal dan ook per 1 februari jaar t+1 ontvangen moeten zijn. Zie: ECLI:NL:RVS:2012:BX9728 en voor meer uitleg en een ander voorbeeld bijlage 1. In die gevallen dat een Belastingconsulent binnen zijn uitsteltermijn de aangifte IB voor een burger inlevert, blijft voor die burger nog steeds de uitsteltermijn gelden. Dus: uitstel tot 1 mei t+2; aangifte IB ontvangen 5 januari t+2: de uitsteltermijn voor de toeslagaanvragen (behoudens kot) blijft 1 mei t+2.

Naar boven

1.6.3 Terugkomen op een stopzetting Klik voor dialoogscherm met permalink

Om een aanvraag te laten stoppen moet een burger een wijziging doorgeven met een einddatum. Wil een belanghebbende daarop terugkomen, dan is dat een nieuwe wijziging mits er voor het berekeningsjaar een voorschotbeschikking is afgegeven. Voor dat jaar hoeft de burger dan geen nieuwe aanvraag te doen en dan geldt de 1 septembertermijn en de drie maanden termijn voor de kinderopvangtoeslag ook niet voor hem.

Voorbeeld

Er loopt een voorschot over jaar t. De burger stopt deze per 1 mei van dat jaar. In jaar t+2 wil hij die stopzetting ongedaan maken. Dat kan, omdat er in jaar t al een aanvraag was.

Het terugkomen kan via bezwaar kenbaar gemaakt worden, maar ook via een verzoek artikel 21a, waarbij wel de vijf-jaarstermijn geldt. Voor volgende jaren is de aanvraag door de stopzetting niet gecontinueerd op grond van artikel 15, vijfde lid, Awir. Voor die volgende jaren moet het terugkomen op een stopzetting gezien worden als een nieuwe aanvraag. Deze moet worden beoordeeld op tijdigheid volgens de regels van artikel 15, eerste lid, Awir.

Wanneer in bovenstaand voorbeeld het verzoek om een wijziging over jaar t gedaan wordt in oktober jaar t+2, dan kan de wijziging over jaar t worden meegenomen, maar geldt deze niet als een aanvraag voor jaar t+1, want daarvoor is het verzoek te laat, namelijk ontvangen na 1 september (behoudens uitstel IB).

Het stopzetten van een aanvraag kan het continueringsproces doorkruisen. In oktober wordt al gestart met het proces om voor het volgende jaar nieuwe beschikkingen aan te maken, die in december van het voorafgaande jaar worden afgegeven. Het is dus mogelijk dat een burger tussen de start van dat proces en de afgifte van de beschikking zijn aanvraag stopt. De beschikking van het volgende jaar wordt dan afgegeven, waardoor er ook voor dat jaar nog steeds een aanvraag is. De burger zal ook deze stoppen, maar kan daar dus nog lang daarna op terugkomen (zie hiervoor en ook het hoofdstuk over herziening om andere redenen).

Let op!

Sinds 2019 moeten er eerst vier jaren met nihilbeschikkingen zijn alvorens B/T niet meer continueert. Daarvoor waren het twee jaren. Wanneer B/T niet continueert, ontvangt de burger daarover altijd een brief, met de opmerking dat hij bij recht op een toeslag weer opnieuw een aanvraag moet indienen. Deze werkwijze helpt die burgers die bewust hun inkomen zo hoog vaststellen, dat ze geen voorschot ontvangen. Dat doen sommige burgers omdat ze niet zeker weten hoe hoog het inkomen precies gaat uitvallen en ze terugvorderingen willen voorkomen. Ze krijgen dan altijd alsnog een DT. Zou B/T meteen niet meer continueren dan moet de burger

steevast ieder volgend jaar toch weer aanvragen om te voorkomen dat hij ooit – bij een lager inkomen – achter het net gaat vissen!

Naar boven

1.7 Chronologisch overzicht aanvraagtermijn
Klik voor dialoogscherm met permalink

Aanvraagtermijn berekeningsjaren voor 2012

- 1 april T+1.

Aanvraagtermijn 2012 en 2013

- 1 september T+1
- niet meer dan 1 kalendermaand terugwerkende kracht (art. 1.1a, vijfde lid, Wko).
  Na veel kritiek over de communicatie van deze belangrijke wijziging is deze terugwerkende kracht voor de jaren 2012 en 2013 ongedaan gemaakt. Over die jaren ging zodoende de standaardtermijn weer gelden.

Aanvraagtermijn vanaf 2014

- 1 september T+1
- niet meer dan 3 kalendermaanden terugwerkende kracht (art. 1.3, derde lid, Wko).

De beperkingen gelden alleen voor aanvragen en niet voor wijzigingen. Na afloop van het jaar kan een voorschot nog wel naar de werkelijke opvangkosten worden aangepast. De ingangsdatum kan niet met terugwerkende kracht worden uitgebreid.

Voorbeeld

Is de ingangsdatum met inachtneming van de terugwerkende kracht van drie maanden gesteld op 1 februari, dan kan door een wijziging niet worden bereikt dat het alsnog 1 januari wordt.

Naar boven

1.8 Bijzondere situaties voor 2012 en in buitenlandsituaties
Klik voor dialoogscherm met permalink

Voor bijzondere situaties voorafgaande aan 2012 zie bijlage 2

Daarnaast zijn er bij het kindgebonden budget en bij de kinderopvangtoeslag nog een paar bijzondere situaties die te maken hebben met wonen in het buitenland.

Bijzondere situatie kindgebonden budget

Een aanvraag KGB gaat automatisch lopen als iemand al toeslaggerechtigd is en B/T ontvangt een startsignaal van de SVB, dat er kinderbijslag uitgekeerd gaat worden.

In buitenlandsituaties wil het dan wel voorkomen dat de kinderbijslagtoekenning op zich laat wachten en er dus pas laat een startsignaal komt. Wanneer dit leidt tot het overschrijden van de aanvraagtermijn, dan hanteert B/T de datum van de aanvraag voor kinderbijslag bij de SVB als datum voor de aanvraag kindgebonden budget.

Bijzondere situatie kinderopvangtoeslag

Ook bij de kinderopvangtoeslag is het mogelijk dat de aanvraagtermijn wordt overschreden in buitenlandsituaties. Dat speelt sinds de beperkte terugwerkende kracht is ingevoerd. Als een aanvrager verzoekt om een buitenlandse kinderopvang in het Register buitenland op te nemen kan het zijn dat DUO daar tien weken over doet. De kinderopvanginstelling wordt dan vanaf het moment van de aanvraag in het register opgenomen. Heeft de aanvrager echter nog geen aanvraag gedaan terwijl de maximale terugwerkende kracht drie maanden is, dan kan hij maar zo te laat zijn. De aanvraagdatum voor de registratie van de buitenlandse kinderopvanginstelling geldt dan voor B/T als binnenkomstdatum voor de toeslagaanvraag. Een aanvrager hoeft het natuurlijk niet zo ver te laten komen. Hij kan (op papier) een aanvraag doen met de hem bekende gegevens over de buitenlandse opvang (er is nog geen registratienummer). Bij uitval kan de aanvrager verzoeken om extra tijd voor het registratienummer totdat DUO een beslissing heeft genomen. De aanvraag is dan in ieder geval op tijd.

Naar boven

1.9 Ondertekening partner en medebewoner Klik voor dialoogscherm met permalink

1.9.1 Inleiding Klik voor dialoogscherm met permalink

Als de aanvrager een partner heeft, moet deze instemmen met de aanvraag. Dit doet de partner door de aanvraag ook te ondertekenen. Er worden immers gegevens van de partner verstrekt aan B/T zoals diens inkomen. Bij een aanvraag huurtoeslag, moeten niet alleen de partner, maar ook eventuele medebewoners de aanvraag mede ondertekenen. In de Wet op de huurtoeslag staat immers dat ook het toetsingsinkomen van medebewoners de hoogte van de huurtoeslag (mede) bepaalt.

Met de ondertekening geven partner/medebewoners aan dat de over hen vermelde gegevens in de aanvraag juist zijn. Bovendien wordt met de ondertekening aangegeven dat B/T over deze gegevens inlichtingen kan inwinnen en informatie kan opvragen bij de aanvrager. Inkomensgegevens en vermogensgegevens hebben invloed op de hoogte van de toeslag. B/T communiceert met de aanvrager over de hoogte van de toeslag en zal daarbij ook moeten communiceren over de hoogte van het inkomen of vermogen van een partner of een medebewoner.

Opmerking: de partner en medebewoner zijn overigens hoofdelijk aansprakelijk (art. 33 Awir). De ondertekening is er niet voor nodig. B/T vraagt deze tegenwoordig nadrukkelijk uit met het oog op privacy. Partners en medebewoners kunnen namelijk in “mijntoeslagen” gegevens van de ander zien.

Naar boven

1.9.2 Partner in het buitenland Klik voor dialoogscherm met permalink

Verblijft de partner in het buitenland dan moet deze een bsn hebben. Is dat niet het geval dan moet deze eerst worden aangevraagd. Lukt dat niet op tijd, en komt de aanvraagtermijn in het gedrang, dan kan de burger eerst een aanvraag zonder toeslagpartner doen. De toeslagpartner kan dan later worden toegevoegd. Voor de KGB was dat problematisch, vanwege de (hoge) alleenstaande ouder kop (ALO-kop). Daarom kan een aanvrager in een geval als boven omschreven nu doorgeven af te zien van deze ALO-kop. Voor de zorgtoeslag is het aanvragen als alleenstaande versus “met partner” meestal weinig problematisch omdat als de partner er wel bij komt er meestal een hoger recht op zorgtoeslag (2 personen) is terwijl het extra inkomen weer voor verlaging zorgt. Bij de huurtoeslag kan iemand met partner ook als alleenstaande aanvragen als die partner elders woont. Bij de kinderopvangtoeslag bestaat – wanneer de partner niet in een lidstaat of Zwitserland woont) geen recht op kinderopvangtoeslag en dan mag zo’n aanvrager met partner zonder bsn feitelijk geen aanvraag doen.

Wanneer bij een aanvrager later blijkt dat deze gehuwd was met een partner in het buitenland (omdat deze partner alsnog in naar Nederland komt) dan wordt de toeslagpartner alsnog toegevoegd. Als de toeslag inmiddels definitief is vastgesteld, dan kan deze eventueel worden herzien met terugwerkende kracht als sprake is van te veel ontvangen toeslag.

Naar boven

1.10 Herhaalde aanvraag Klik voor dialoogscherm met permalink

Wanneer een bestuursorgaan een aanvraag afwijst weerhoudt niets een belanghebbende er van om niet opnieuw een aanvraag in te dienen. Mogelijk in de hoop dat een nieuw besluit dan wel positief zal zijn. In zo'n situatie verplicht artikel 4:6 Awb de belanghebbende om nieuwe feiten of omstandigheden te noemen die tot een gunstiger resultaat kunnen leiden. Als dat wordt nagelaten dan "kan" (artikel 4:6, tweede lid Awb) het bestuursorgaan de aanvraag afwijzen onder verwijzing naar de eerdere beslissing.

Aan deze "kan" bepaling had de Afdeling een strenge lijn verbonden op basis van het "ne bis in idem" (niet tweemaal voor hetzelfde) beginsel. Zo'n besluit werd nooit getoetst als was het een eerste afwijzing, ook al was het bestuursorgaan wel bereid tot een volledige heroverweging hoewel er geen nieuwe feiten of omstandigheden waren aangevoerd (zie b.v. ECLI:NL:RVS:2015:2942). Ook bij b.v. besluiten op verzoeken om herziening werd deze strenge lijn gevolgd.

Van die strenge lijn heeft de Afdeling op 22 juni 2016 in vreemdelingenzaken afstand genomen: zie ECLI:NL:RVS:2016:1759. Dat doet ze op grond van een nieuwe Europese procedurerichtlijn. In het vervolg toetst de Afdeling een besluit op een herhaalde aanvraag op de tegen dat besluit aangevoerde beroepsgronden. Op 23 november 2016 heeft de Afdeling ook duidelijk gemaakt dat het in andere dan vreemdelingenzaken ook het ne bis in idem beginsel laat varen (ECLI:NL:RVS:2016:3131). Dit op grond van de eenvormigheid van de rechtspraak over artikel 4:6 Awb. De "kan" formulering van de tweede lid van artikel 4:6, tweede lid wordt nu dus anders uitgelegd. De Afdeling geeft daar in de uitspraak uitleg over.

Het bestuursorgaan is bevoegd om een herhaalde aanvraag inhoudelijk te behandelen en daarbij het oorspronkelijke besluit in volle omvangt te heroverwegen. Dat geldt ook als een belanghebbende het bestuursorgaan verzoekt om op een besluit terug te komen. Dat mag ook, als er geen nieuwe feiten om omstandigheden aan het verzoek ten grondslag worden gelegd. Het bestuursorgaan mag er onder verwijzing naar artikel 4:6, tweede lid, AWB ook voor kiezen om de nieuwe aanvraag of het herhaalde verzoek af te wijzen omdat er geen nieuwe feiten of omstandigheden zijn aangevoerd onder verwijzing naar het eerdere besluit. De bestuursrechter zal dat besluit toetsen als ware het een eerste besluit. De bestuursrechter toetst dus anders dan voorheen niet meer ambtshalve of er nieuwe feiten of omstandigheden zijn.

Bij een herhaalde aanvraag gaat het om een aanvraag voor hetzelfde jaar. Wanneer B/T een aanvraag jaar t heeft gestopt omdat de aanvrager niet reageert op gestelde vragen en deze aanvrager dienst over jaar t +1 weer een aanvraag in, dan is dat geen herhaalde aanvraag, omdat het om een nieuw jaar gaat. Een herhaalde aanvraag heeft betrekking op het jaar waarin een besluit is genomen dat de aanvrager met de herhaalde aanvraag wil laten heroverwegen.

Wanneer B/T een aanvraag niet in behandeling neemt omdat deze onvolledig is (na de geboden mogelijkheid tot herstel ervan) is nadien geen sprake van een herhaalde aanvraag, maar van een nieuwe aanvraag. Zie daarvoor CRvB, 21 augustus 2018, ECLI:NL:CRVB:2018:2637.

Naar boven
Naar boven

Naar tekstnavigatie

- Inhoud Handboek Toeslagen

- 12.00.00 Aanvraag
  - 1 Aanvraag
    - 1.1 Inleiding
    - 1.2 Aanvraag en gezamenlijk recht
    - 1.3 Aanvraag
      - 1.3.1 Gegevens waar de aanvraag minimaal aan moet voldoen
    - 1.4 Aanvraagduur
    - 1.5 Minderjarigen
    - 1.6 Aanvraagtermijn
      - 1.6.1 Algemeen
      - 1.6.2 Aanvraagtermijn en uitstelregeling belastingconsulenten
      - 1.6.3 Terugkomen op een stopzetting
    - 1.7 Chronologisch overzicht aanvraagtermijn
    - 1.8 Bijzondere situaties voor 2012 en in buitenlandsituaties
    - 1.9 Ondertekening partner en medebewoner
      - 1.9.1 Inleiding
      - 1.9.2 Partner in het buitenland
    - 1.10 Herhaalde aanvraag
  - 2 Bijlage 1: Uitstel IB en aangiftetermijn toeslagen
  - 3 Bijlage 2: Bijzondere situaties aanvraagtermijn oudere jaren

Naar tekstnavigatie

Handboek Toeslagen (HTS)

Naar tekstnavigatie

Belastingnet

Zoeken

Naar tekstnavigatie

- Handboek Toeslagen
- 12.00.00 - Aanvraag
- 1 Aanvraag

Naar tekstnavigatie

Direct naar:

- de inhoud van deze pagina
- de inhoudsopgave van deze pagina
- de algemene informatie Handboek Toeslagen
- zoeken
- het kruimelpad

12.00.00 Aanvraag

2Bijlage 1: Uitstel IB en aangiftetermijn toeslagen

Klik voor dialoogscherm met permalink

Het is wettelijk geregeld dat bij de aanvraagtermijn alleen wordt gekeken naar het uitstel voor het doen van de IB-aangifte van personen waarvan de draagkracht van belang is bij de berekening van een toeslag. Zijn meer personen bij de toeslag betrokken dan geldt voor de aanvraagtermijn van de toeslag de laatste uitsteldatum voor het indienen van de aangifte IB. Wanneer niemand in het huishouden aangifteplichtig is geldt de standaard termijn van 1 september T+1. Iemand kan echter de IB aangifte, ook zonder uitstel, later inleveren, zonder dat dit (voor de IB) consequenties heeft. Daar sluit B/T bij aan: de aangifte geeft de aanvrager immers inzicht in het (toetsings)inkomen, wat een van de grondslagen voor de toeslag is: zie punt 3 hierna. Let op dat bij aanvragen kot een speciale regeling geldt (art. 1.3, tweede lid, letter b, Wko): uitstel bij die aanvragen is niet mogelijk.

De memorie van toelichting (artikelsgewijze toelichting) over het verlenen van uitstel bij Awir, artikel 15 is nog wat ruimer dan de wettekst. Niet alleen de indieningstermijn voor de IB-aangifte telt, maar ook nog de vraag of de inspecteur een aanmaningstermijn heeft gesteld en of die termijn al verstreken is. Concreet betekent dit:

1. als de IB-aangifte is ingediend voordat de indieningstermijn is verstreken: de toeslagaanvraag kan worden gedaan tot en met de datum van de indieningstermijn. Ligt de indieningstermijn vóór 1 september t+1, dan geldt 1 september t+1 als uiterste datum voor de aanvraag.

2. als de IB-aangifte is ingediend ná het verstrijken van de indieningstermijn en er is nog geen aanmaningstermijn gesteld: de toeslagaanvraag kan worden gedaan tot 2 weken na indiening van de IB-aangifte.

3. als de eerste IB-aangifte is ingediend ná het verstrijken van de indieningstermijn, maar vóórdat de door de inspecteur gestelde aanmaningstermijn is verstreken: de toeslagaanvraag kan worden gedaan tot en met de datum van de aanmaningstermijn. Vaak komt het voor dat een tweede aangifte wordt ingediend. Dat geldt als een aanvulling. Bepalend voor de indiening van een aanvraag is de datum binnenkomst van de eerste aangifte.

4. als de aangifte is ingediend na het verstrijken van de door de inspecteur gestelde aanmaningstermijn: de toeslagaanvraag is te laat als de aanvraag niet voor het verstrijken van de aanmaningstermijn is ontvangen.

Waar het bij uitstel om gaat: de burger moet aangifteplicht hebben voor 1 september jaar t+1 en er moet uitstel zijn verleend voorbij die termijn. In beginsel zal dat uitstel ook voor 1-9 verleend moeten zijn, maar B/T volgt uitstel aangevraagd voor 1-9 en nadien verleend, wel. Uitstel aangevraagd na 1-9 (en nadien verleend) volgen we niet.

Samenvattend / schematisch (geldt niet voor kinderopvangtoeslag)

1. Is de aanvraag voor toeslagen voor 1 september van het jaar volgend op het berekeningsjaar ingediend?

Ja: tijdig

Nee: zie punt 2

2. Is er uitstel voor het indienen van de aangifte inkomstenbelasting jaar t voor een termijn die 1 september van het jaar volgend op het berekeningsjaar overschrijdt?

Ja: aanvraagtermijn voor toeslagen wordt verlengd tot laatste dag van het verleende uitstel. Zie ook punt 3

Nee: aanvraag toeslagen niet tijdig. Ook niet als nadien alsnog uitstel aangifte IB wordt verleend (Rb. Oost-Brabant 18 september 2018, SHE 18/884, r.o. 6.)

3. Is na het verleende uitstel nog bij herinnering een nadere termijn gegeven en/of bij aanmaning uitstel verleend?

Ja: aanvraagtermijn voor toeslagen loopt tot de laatste dag van de in herinnering gegeven termijn en/of de in de aanmaning gestelde termijn.

Nee: aanvraagtermijn voor toeslagen loopt tot de laatste dag van het verleende uitstel.

Uitstelregeling belastingconsulenten
Klik voor dialoogscherm met permalink

De uitstelregeling belastingconsulenten gaat uit van een standaarduitstel tot 1 mei van jaar T+2. Consulenten zijn verplicht om iedere maand een evenredig deel van hun uitstelkwantum in te leveren. Doen ze dat niet, dan kunnen ze gestraft worden met intrekking van het uitstel – de Belastingdienst berekent hoeveel aangiften er versneld moeten worden ingeleverd en de belastingconsulent mag de aangiften die een kortere uitsteltermijn krijgen, aanwijzen. Voor die aangiften geldt dan een verkorte uitsteltermijn. De BD wijst er in de brochure uitstelregeling belastingconsulenten op dat de verkorte uitsteltermijn ook gevolgen heeft voor (het aanvragen van) toeslagen.

Belastingconsulenten die nieuwe klanten krijgen dienen voor deze klanten vaak standaard een verzoek om uitstel in. Ook als deze klant de aangifte al heeft ingeleverd. Zo'n situatie is voor hen gunstig, omdat deze klant dan meteen meetelt bij hun inleverquantum. De inspecteur verleent dit uitstel standaard – hij kijkt dus niet of de aangifte er al is. Voor het uitstel van de aanvraag voorbij de datum van 1 september jaar t+1 is in dat geval van belang of het uitstel voor 1-9 jaar t+1 of daarna is aangevraagd. Is het uitstel ervoor aangevraagd, dan volgt B/T die uitsteltermijn. Is het uitstel erna aangevraagd, dan volgt B/T die uitsteltermijn niet (nooit). Of de aangifte al binnen is of niet.

Hieronder wordt in een aantal voorbeelden duidelijk gemaakt op welk uitstel een aanvraag wel/niet meelift.

Voorbeeld 1

28-2-jaar t+1 uitnodiging tot doen van aangifte over belastingjaar t

31-5-jaar t+1 verzoek uitstel aangifte ingediend, verleend tot 1 mei t+2

Uiterste aanvraagdatum voor toeslagen (excl. KOT) over jaar t is 30 april t+2, want:

- de uitsteltermijn verloopt na 1 september t+1, én (van belang is of op 1 september van T+1 uitstel is gevraagd wat is verleend tot een datum na 1 september)
- uitstel is verleend tot 1 mei t+2. De laatste dag voor het indienen van de aangifte is daarom 30 april t+2.

Mocht vóór 1 mei t+2 nog langer uitstel worden verleend, dan schuift de aanvraagdatum voor de toeslagen verder op naar de laatste dag van de nieuwe uitsteltermijn.

Voorbeeld 2

28-02-jaar t+1 uitnodiging tot doen van aangifte over belastingjaar t

18-04-jaar t+1 burger doet aangifte

29-10-jaar t+1 verzoek uitstel aangifte ingediend, verleend tot 1 mei t+2

Uiterste aanvraagdatum voor toeslagen (excl. KOT) over jaar t is 31 augustus jaar t+1, omdat vóór 1 september jaar t+1 geen sprake was van uitstel voor het indienen van de belastingaangifte over jaar t. Dat later alsnog uitstel is verleend heeft geen gevolgen voor de aanvraagtermijn. Toeslagen moeten namelijk zijn aangevraagd vóór 1 september van T+1 en op die uiterste datum was in dit voorbeeld nog geen sprake van uitstel.

Voorbeeld 3

28-02-jaar t+1 uitnodiging tot doen van aangifte over belastingjaar t

18-04-jaar t+1 burger doet aangifte

29-08-jaar t+1 verzoek uitstel aangifte ingediend, verleend in september t+1 tot 1 mei t+2

Uiterste aanvraagdatum voor toeslagen (excl. KOT) over jaar t is 30 april T+2, want er is uitstel gevraagd vóór 1 september t+1 én (hoewel nadien)verleend tot 1 mei t+2. De laatste dag voor het indienen van de aangifte is daarom 30 april T+2.

Mocht vóór 1 mei 2019 nog langer uitstel worden verleend, dan schuift de aanvraagdatum voor de toeslagen verder op naar de laatste dag van de nieuwe uitsteltermijn.

Casus

X had in eerste instantie tot 1 mei 2012 uitstel voor het doen van aangifte inkomstenbelasting over het jaar 2010. Dit uitstel is daarna echter ingekort tot 1 februari 2012. Belanghebbende X kon derhalve ook tot 1 februari 2012 een aanvraag zorgtoeslag voor 2010 indienen. Als X de aanvraag zorgtoeslag dan toch pas op 1 mei 2012 indient dan is dat te laat. Met het inkorten van het uitstel voor de aangifte inkomstenbelasting tot 1 februari 2012, wordt ook het verleende uitstel voor de aanvraag zorgtoeslag voor 2010 tot die datum ingekort. De wet biedt geen ruimte om van de gestelde termijn als bedoeld in artikel 15, lid 1, van de Awir af te wijken. Ook kent de Awir geen hardheidsclausule op grond waarvan van die termijn kan worden afgeweken. Zie de uitspraak van de Afdeling van 11 april 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BW1606.

Uitstel IB en toch geen verlenging termijn aanvraag toeslag als iemand:

1. b.v. twee jaar na het berekeningsjaar nog besluit een T-biljet in te dienen;
2. uitstel krijgt voor het indienen van zijn aangifte wereldinkomen want dat is iets anders dan het doen van aangifte inkomstenbelasting (Zie AbRvS 17 april 2013, ECLI:NL:RVS:2013:BZ7717).

Let op!

Voor het bepalen of een aanvraag op tijd is geweest, wordt net als bij bezwaarschriften gebruik gemaakt van artikel 6:9 van de Awb. Zie voor de uitwerking hiervan de betreffende paragraaf in Hoofdstuk 23: Bezwaar en beroep.

Of een aanvraag, ontvangen na 1 september T+1, tijdig is beoordeelt B/CFD. Met B/T is afgesproken dat B/CFD handmatig controleert:

1. of er een aangifteplicht bestaat,
2. of is aangemaand en de aanmaningstermijn is verstreken en
3. wanneer de aangifte is ingediend

Samen met de aanvraag stuurt B/CFD deze informatie naar B/T. Op basis hiervan wordt de aanvraag:

- in behandeling genomen, of
- afgewezen.

Uitzondering toeslagjaren tot en met 2012

Tot en met 2012 gold bij uitstel van een van de deelnemers aan het huishouden van de aanvrager dat door de aanvrager een toeslag kan worden aangevraagd tot de datum waarop het uitstel van die medebewoner afloopt. Hoewel een medebewoner alleen bij de huurtoeslag een rol speelt gold zijn uitstel ook voor aanvragen van overige toeslagen. Dit was een gevolg van een uitspraak van de Afdeling op 3 april 2013 (ECLI:NL:RVS:2013:BZ7622). De wettekst vanaf 2013 is als gevolg van die uitspraak nu zodanig aangepast, dat uitstel IB van medebewoners alleen nog voor aanvragen huurtoeslag meetelt.

Naar boven

Naar tekstnavigatie

- Inhoud Handboek Toeslagen
  - 12.00.00 Aanvraag
    - 1 Aanvraag
    - 2 Bijlage 1: Uitstel IB en aangiftetermijn toeslagen
    - 3 Bijlage 2: Bijzondere situaties aanvraagtermijn oudere jaren

Naar tekstnavigatie

Handboek Toeslagen (HTS)

Naar tekstnavigatie

Belastingnet

Zoeken

Naar tekstnavigatie

- Handboek Toeslagen
- 12.00.00 - Aanvraag
- 2 Bijlage 1: Uitstel IB en aangiftetermijn toeslagen

Naar tekstnavigatie

Direct naar:

- de inhoud van deze pagina
- de inhoudsopgave van deze pagina
- de algemene informatie Handboek Toeslagen
- zoeken
- het kruimelpad

12.00.00 Aanvraag

3Bijlage 2: Bijzondere situaties aanvraagtermijn oudere jaren

Klik voor dialoogscherm met permalink

Over de aanvraagtermijn en de mogelijkheid om buiten die termijn toch nog te kunnen aanvragen is een aantal bijzondere situaties of speciale regelingen (geweest). Tot en met 2012 was er ieder jaar een bijzondere regeling waardoor aanvragen met beperkte termijnoverschrijding alsnog in behandeling zijn genomen. Daarnaast bestaan er nog bijzondere regelingen voor het kindgebonden budget en de kinderopvangtoeslag die te maken hebben met buitenlandsituaties.

Speciale regeling 2006

De staatssecretaris van Financiën heeft de aanvraagtermijn voor het berekeningsjaar 2006 eenmalig verlengd tot 1 juni 2007. Alle aanvragen die voor die datum bij B/T zijn binnengekomen, zijn nog in behandeling genomen.

Speciale regeling 2007-2009

Aanvragen over de jaren 2007 t/m 2009 zijn nog in behandeling genomen als ze uiterlijk zijn ontvangen op:

- 2007: 23 mei 2008
- 2008: 16 juni 2009
- 2009: 1 juni 2010

Speciale regeling 2010 en 2011

Aanvragen over de jaren 2010 en 2011 worden conform MT-besluit nog in behandeling genomen tot en met 15 april t+1. Voor aanvragen huur- en zorgtoeslag geldt echter dat het systeem nog open is blijven staan tot resp. 12 mei 2011 en 10 mei 2012. Voor deze twee jaren zijn er dus verschillende behandeltermijnen voor aanvragen Huur/Zorg en aanvragen kinderopvangtoeslag/kindgebonden budget.

Speciale regeling 2012

Op 17 september 2013 heeft het MT er mee ingestemd dat voor de late papieren aanvragen Huur, Zorg en kindgebonden budget over 2012, waarvan niet terug te vinden is dat de burger in augustus al contact heeft gehad met de BelastingTelefoon (geldt voor vrijwel alle gevallen), de uiterste datum voor 'tijdig ontvangen' van 7 september 2013 wordt gewijzigd in 20 september 2013.

Naar boven

Naar tekstnavigatie

- Inhoud Handboek Toeslagen
  - 12.00.00 Aanvraag
    - 1 Aanvraag
    - 2 Bijlage 1: Uitstel IB en aangiftetermijn toeslagen
    - 3 Bijlage 2: Bijzondere situaties aanvraagtermijn oudere jaren

Naar tekstnavigatie

Handboek Toeslagen (HTS)

Naar tekstnavigatie

Belastingnet

Zoeken

Naar tekstnavigatie

- Handboek Toeslagen
- 12.00.00 - Aanvraag
- 3 Bijlage 2: Bijzondere situaties aanvraagtermijn oudere jaren

Naar tekstnavigatie

Direct naar:

- de inhoud van deze pagina
- de inhoudsopgave van deze pagina
- de algemene informatie Handboek Toeslagen
- zoeken
- het kruimelpad

13.00.00 Eisen aan een beslissing

1Awb / eisen aan een beslissing
Klik voor dialoogscherm met permalink

1.1 De Algemene wet bestuursrecht
Klik voor dialoogscherm met permalink

1.1.1 Doelstellingen Klik voor dialoogscherm met permalink

De Algemene wet bestuursrecht (hierna: de Awb) kent 4 doelstellingen:

- eenheid bevorderen binnen de bestuursrechtelijke wetgeving
- de bestuursrechtelijke wetgeving systematiseren en vereenvoudigen
- ontwikkelingen die zich in de bestuursrechtelijke jurisprudentie hebben afgetekend in regels vastleggen
- voorzieningen treffen voor onderwerpen die zich naar hun aard niet voor regeling in een bijzondere wet lenen

Naar boven

1.1.2 Opbouw Awb Klik voor dialoogscherm met permalink

De Awb regelt de relatie tussen de burger en de overheid. B/T is een bestuursorgaan (Art. 1:1, eerste lid, onder a, Awb). De Awb is dus van toepassing op ons werk als bestuursorgaan. Naast de Awb wordt de relatie tussen burgers en B/T ook geregeld in de Awir.

De Awb kent een opbouw die gaat van algemeen naar bijzonder.

- Hoofdstukken 1 en 2 Definitiebepalingen en bepalingen voor het verkeer tussen burgers en bestuursorganen
- Hoofdstuk 3 De inhoudelijke en procedurele normen voor besluiten
- Hoofdstuk 4 Normen voor beschikkingen, subsidiebesluiten en beleidsregels
- Hoofdstuk 5 Handhavingsaspecten
- Hoofdstuk 6 Algemene bepalingen over bezwaar en beroep

- Hoofdstuk 7 en 8 Bijzondere bepalingen voor specifieke vormen van (rechts)bescherming
- Hoofdstuk 9 Klachten
- Hoofdstuk 10 Bepalingen over bestuursorganen zelf, zoals mandaat

Naar boven

1.2 Besluiten en beschikkingen
Klik voor dialoogscherm met permalink

1.2.1 Besluiten Klik voor dialoogscherm met permalink

Een besluit is een schriftelijke beslissing van een bestuursorgaan, inhoudende een publiekrechtelijke rechtshandeling (Art. 1:3, eerste lid, Awb). De meeste beslissingen neemt B/T op grond van aanvragen en wijzigingen. Een besluit (zoals een beslissing op bezwaar) is gericht op een rechtsgevolg. Een mededeling is dat niet. Dat is bijvoorbeeld een brief waarin de belanghebbende wordt gewezen op de mogelijkheid van een betalingsregeling.

In het algemeen bestuursrecht zijn er 2 soorten besluiten: besluiten op aanvraag en ambtshalve besluiten.

Besluiten op aanvraag Klik voor dialoogscherm met permalink

Een voorschot wordt verstrekt op basis van een aanvraag, oftewel het verzoek van een burger om aan hem een toeslag te verstrekken.

Ambtshalve besluiten Klik voor dialoogscherm met permalink

Een ambtshalve besluit is een besluit dat het bestuursorgaan uit eigen beweging neemt. Bijvoorbeeld een toezichtactie waarbij we een definitief besluit ten nadele van een burger wijzigen.

B/T kan de toeslag herzien naar aanleiding van een niet-ontvankelijk bezwaar. In feite is dit dan een verzoek om herziening. Deze herzieningen worden in het spraakgebruik vaak “ambtshalve” herzieningen genoemd. Deze term is overgenomen uit de fiscaliteit, maar onjuist voor B/T. In het fiscaal bestuursrecht kent men deze onderverdeling niet. Een ambtshalve vermindering van de belastingaanslag betekent dat er een besluit in het voordeel van de belastingplichtige is gewijzigd.

Herzien naar aanleiding van een (te laat) bezwaar is geen ambtshalve besluit omdat er een initiatief van de burger uit is gegaan. Het is een nieuw primair besluit waartegen de aanvrager eventueel weer bezwaar kan maken (zie artikel 21a van de Awir). Een groot deel van de Awb gaat over hoe een besluit tot stand komt en wat er in het besluit moet staan. Daarnaast wordt bezwaar en beroep bereikt via een reeks aan besluiten. Het besluit is dus een fundamenteel begrip in het contact van de overheid en de burger. Besluiten kunnen zowel op aanvraag als ambtshalve door een bestuursorgaan genomen worden. Voor B/T geldt echter dat voor bijna alle besluiten eerst een aanvraag nodig is. Met betrekking tot het begrip ‘besluit’ kunnen een aantal belangrijke elementen aangewezen worden:

1. Beslissing
2. Schriftelijk
3. Bestuursorgaan
4. Rechtshandeling

5. Publiekrechtelijk

Ad 1. Beslissing Klik voor dialoogscherm met permalink

Een *beslissing* is een wilsverklaring. Deze leidt tot een rechtsgevolg. Mededelingen over een mening, of inlichtingen over bepaalde feiten zijn geen beslissingen. En een informatiefolder beoogt geen direct rechtsgevolg.

De vraag is of een waarschuwing, die op grond van het besluit Bestuurlijke Boeten Belastingdienst Toeslagen (BBBB/T) wordt gegeven, een besluit is. Een bestuurlijke waarschuwing is een besluit waartegen men bij de bestuursrechter in beroep kan komen, als die waarschuwing is gebaseerd op een wettelijk voorschrift en zij een voorwaarde is om bij een volgende overtreding een sanctie of maatregel te kunnen opleggen. Zij is dan een 'essentieel en onlosmakelijk onderdeel' van het sanctieregime. Een waarschuwing die niet op de wet, maar uitsluitend op beleid is gebaseerd is geen besluit en kan in de regel niet worden aangevochten bij de bestuursrechter. Voor B/T is een waarschuwing – op grond van beleidsregels - dus geen besluit. Zie ook ECLI:NL:RVS:2018:1449

Ad 2. Schriftelijk Klik voor dialoogscherm met permalink

Hoewel iemand een beslissing ook mondeling kan mededelen, wordt dit toch niet aangemerkt als besluit in de zin van de Awb. Het is immers achteraf zeer moeilijk vast te stellen welke mondelinge mededeling is gedaan. Daarom is bepaald dat er alleen sprake is van een besluit als de beslissing *schriftelijk* is. Ze moeten worden toegezonden of uitgereikt (art. 3:41 Awb). Beschikkingen over een voorschot of toekenning van een tegemoetkoming verzendt B/T na 20 oktober 2015 uitsluitend elektronisch. Meer daarover in hoofdstuk 3.

Een beschikking versturen zonder adresvermelding omdat dit adres onbekend is levert geen juiste wijze van bekendmaking op (zie de bijzondere uitspraak voor een situatie waarin dat eens was voorgevallen: ECLI:NL:RVS:2018:4035).

Ad 3. Bestuursorgaan Klik voor dialoogscherm met permalink

De beslissing moet genomen zijn door een *bestuursorgaan*. B/T is het bestuursorgaan dat is aangewezen voor de inkomensafhankelijke regelingen (Art. 11, Awir en art. 3, eerste lid, onder f, Uitvoeringsregeling Belastingdienst). Bij Blauw is dat de Inspecteur of de Ontvanger. De Belastingdienst op zichzelf is geen bestuursorgaan.

Ad 4. Rechtshandeling Klik voor dialoogscherm met permalink

Een *rechtshandeling* is een handeling gericht op een rechtsgevolg. Voorbeeld: bij het verlenen van een voorschot zorgt de voorschotbeschikking voor het rechtsgevolg dat iemand recht heeft op een voorschot. Tegelijkertijd levert dit ook de grondslag waarmee de geadresseerde kan afdwingen dat B/T het besluit uitvoert. In dit geval dus dat B/T ook daadwerkelijk het voorschot uitbetaalt (feitelijk handelen). Een rechtshandeling leidt tot een verandering in bestaande bevoegdheden, rechten en/of plichten.

Een brief kan een besluit bevatten, ook al ziet het er niet als een standaardbeschikking uit. Zo leidt een schriftelijke mededeling in veel gevallen tot een besluit. Denk aan een brief waarin staat "u hebt geen recht op een huurtoeslag. We zullen uw voorschot terugvorderen". Dit zal door de rechtbank snel gezien worden als een besluit. Bij een brief waarin staat "let op, komend jaar gaan we extra controleren op aanvragen kinderopvangtoeslag" zal dit niet snel het geval zijn. Dat is te algemeen en verandert de rechtspositie van de geadresseerde niet.

Daarnaast is een herhaalde beslissing ook geen besluit. De tweede beslissing verandert immers niets in de rechtspositie. Die is al veranderd bij de eerste mededeling. Een betalingsherinnering met een acceptgiro is

bijvoorbeeld niet gericht op een rechtsgevolg. De terugvordering is in een eerder besluit vastgesteld en daarmee is de herinnering een herhaling en dit brengt geen wijzigingen aan. Dat is niet anders wanneer op het herhaalbericht ook het woord beschikking zou staan. De rechtbank Rotterdam heeft dit over een herhaald terugvorderingsbericht ook uitgesproken (Rb Rotterdam, 13 augustus 2008, nr. 07/4403 – niet gepubliceerd). In bijlage 1 bij dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de vraag of en wanneer een terugvorderingsbrief een beschikking is.

Ad 5. Publiekrechtelijk Klik voor dialoogscherm met permalink

Het *publiekrechtelijke* staat in samenhang met het derde punt: het bestuursorgaan. Tegenover publiekrecht staat privaatrecht. Er zijn vier rechtsgebieden: staatsrecht, strafrecht, bestuursrecht en burgerlijk recht. In drie rechtsgebieden heeft de overheid een rol en een positie gekregen, namelijk bevoegdheden om specifieke handelingen te verrichten. Dat noemen we publiekrecht. In één rechtsgebied heeft de overheid geen rol en positie, namelijk het burgerlijk recht. Dat noemen we het privaatrecht. Maar de overheid kan wel aan het privaatrecht deelnemen, door bijvoorbeeld net als burgers overeenkomsten te sluiten.

Naar boven

1.2.2 Beschikkingen Klik voor dialoogscherm met permalink

Een beschikking is een besluit dat niet van algemene strekking is, met inbegrip van de afwijzing van een aanvraag daarvan (Art. 1:3, tweede lid, Awb). De beschikking vormt het sluitstuk van een beoordeling op grond van wet- en regelgeving.

Wat staat er allemaal op een beschikking?

- Het bestuursorgaan dat de beschikking afgeeft
- De belanghebbende of aanvrager
- De reden voor de beschikking (b.v. een aanvraag)
- De wettelijke voorschriften die van toepassing zijn
- De feiten of grondslagen die van belang zijn
- De motivering van de beslissing
- De beslissing zelf (de uitkomst – de hoogte van de toeslag)
- Informatie (b.v. rechtsmiddelbescherming of het rekeningnummer voor de uitbetaling)
- Een ondertekening
- Een dagtekening

Een voorschot kinderopvangtoeslag is een voorbeeld van een beschikking (een zogenaamd primair besluit). Wanneer een aanvraag om een beschikking wordt afgewezen dan is dat ook een beschikking.

Een beslissing op bezwaar is ook een beschikking. Als de aanvrager en diens toeslagpartner samen een bezwaar indienen dan is de beslissing die aan hen beide is gericht, nog voldoende individueel om van een beschikking te spreken.

Het toekennen en uitbetalen van toeslagen op grond van wettelijke bepalingen gaat volledig automatisch en op individueel niveau. De bevoegdheid tot het nemen van andere besluiten dan beschikkingen is er voor B/T

nauwelijks. In onze praktijk kunnen de begrippen besluit en beschikking dan ook allebei gebruikt worden. Een besluit of beschikking kan overigens ook worden ingetrokken. Zo'n intrekking is dan op zichzelf ook een beschikking. Datzelfde geldt voor een wijziging van de beschikking (Art 4:48 en 4:49, Awb).

Naar boven

1.2.3 Normen bij de voorbereiding van besluiten

Besluiten moeten tijdig en zorgvuldig worden genomen. Daarbij is een aantal normen in de wet vastgelegd, maar op het bestuurshandelen is ook ongeschreven recht van toepassing. Deze ongeschreven normen of beginselen worden aangeduid als de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Naar boven

1.2.3.1 Tijdigheid

Een beschikking moet worden gegeven binnen de termijn die de wet voorschrijft (Art. 4:13, Awb). Wanneer er geen specifieke termijn in de wet is opgenomen, geldt in beginsel een termijn van acht weken (Art. 4:13, tweede lid, Awb).

Voor het verlenen van een voorschot is echter een termijn opgenomen in artikel 16 van de Awir en voor de (definitieve) vaststelling van de toeslag is een termijn opgenomen in artikel 19 van de Awir. Zie ook de hoofdstukken 14 en 16 van het handboek.

Wordt de beslistermijn overschreden dan is er sprake van het zogenoemde niet tijdig beslissen. De burger kan B/T dan in gebreke stellen en daarna eventueel in beroep. Zie ook hoofdstuk 17 van het handboek.

Als de aanvraag niet volledig is en de aanvrager de gelegenheid krijgt om de aanvraag aan te vullen in de aanvraag dan schort dit de beslistermijn op (Art. 4:15, Awb).

Naar boven

1.2.3.2 Algemene beginselen van behoorlijk bestuur

B/T moet zich aan een aantal algemene richtlijnen of spelregels houden. Dit zijn de algemene beginselen van behoorlijk bestuur (hierna: abbb). Een aantal van deze beginselen is ook opgenomen in de Awb, maar niet allemaal. Burgers kunnen hier een beroep op doen als we ons niet aan deze beginselen houden of in strijd ermee handelen. Wanneer een burger dit doet, moeten wij motiveren waarom wij vinden dat er geen strijdigheid is. In beroep zal de rechter alleen aan een beginsel toetsen wanneer een belanghebbende hier een beroep op doet.

De beginselen van behoorlijk bestuur:

- zorgvuldigheid
- Belangenafweging en evenredigheidsbeginsel
- deugdelijke motivering
- kenbare motivering
- fair-play
- rechtszekerheid

- vertrouwensbeginsel
- gelijkheidsbeginsel
- verbod détournement de pouvoir

Zie ook hoe burgers hierover geïnformeerd worden:

Naar boven

Zorgvuldigheid Klik voor dialoogscherm met permalink

B/T moet bij de voorbereiding van een besluit kennis vergaren over de feiten en de af te wegen belangen (Art. 3:2, Awb). De mate waarin de betrokken belangen moeten worden onderzocht, hangt sterk af van het besluit dat moet worden genomen. Voor B/T geldt dat voor de verlening van een voorschot minder zwaar getoetst hoeft te worden dan bij de definitieve vaststelling.

Voor de toeslagen geldt verder dat deze op aanvraag toegekend worden. De aanvrager is dan ook verantwoordelijk voor het aanleveren van de benodigde gegevens. B/T zal de burger daarbij zoveel mogelijk ondersteunen.

Bij een toeslag is de feitenverzameling ook redelijk eenvoudig. De belanghebbende (aanvrager) moet de meeste van belang zijnde gegevens vermelden in de aanvraag. Niet alle relevante gegevens worden echter op het aanvraagformulier gevraagd. Als niet alle gegevens in de aanvraag staan, moet B/T de aanvrager in de gelegenheid stellen deze gegevens alsnog aan te leveren. Hoewel de aanvrager verantwoordelijk is voor het aanleveren van de nodige gegevens, mag B/T de gegevens ook zelf verzamelen.

Waar mogelijk toetst B/T de opgegeven gegevens met informatie die voorhanden is, bijvoorbeeld over de bewoningssituatie.

Onbekendheid met feiten die niet uit de aanvraag naar voren komen maar die wel van belang zijn, kunnen leiden tot herziening van het voorschot of het definitief vaststellen van de toeslag op een ander bedrag.

De aanvraag wordt waar mogelijk getoetst met contra-informatie. Hierdoor kunnen fouten in de aanvraag voor een deel geautomatiseerd worden gecorrigeerd. Waar mogelijk wordt de contra-informatie bij de aanvrager gecontroleerd.

Bij een geheel of gedeeltelijke afwijzing van de aanvraag moet de aanvrager de gelegenheid krijgen zijn zienswijze naar voren te brengen (Art 4:7, Awb). Dit kan mondeling maar ook schriftelijk (Art. 4:9, Awb). Hiervan mag echter worden afgezien als het gaat om een financiële aanspraak en tegen de beslissing bezwaar kan worden gemaakt (Art. 4:12, Awb). B/T maakt gebruik van deze wettelijke uitzondering. Zorgvuldigheidsgebreken kunnen meestal in de bezwaarschriftprocedure worden hersteld.

Naar boven

Voorbeeld jurisprudentie zorgvuldigheid Klik voor dialoogscherm met permalink

In het aanvraagformulier wordt niet gevraagd naar de verblijfsstatus van de partner. Dat betekent niet dat B/T geen voorschotten mag terugvorderen die ten onrechte zijn uitbetaald, wanneer achteraf blijkt dat er geen recht bestaat in verband met deze verblijfsstatus. (AbRS, 20 mei 2009, ECLI:NL:RVS:2009:BI4519). Deze uitspraak houdt rekening met de bijzondere omstandigheden van B/T in 2005, te weten vele aanvragen en automatiseringsproblemen. Daaruit volgt dat de massaliteit van het proces van invloed is op de ruimte van B/T om maatwerk te leven.

Naar boven

Belangenafweging en evenredigheidbeginsel Klik voor dialoogscherm met permalink

Alle belangen die rechtstreeks bij het besluit zijn betrokken, moeten in de besluitvorming worden betrokken. Behalve als er een beperking is die uit de wet of de aard van de bevoegdheid voortvloeit (Art. 3:4, eerste lid, Awb). B/T kent veelal gebonden beslissingen. Dat zijn beslissingen waarbij er geen ruimte is voor een belangenafweging. De wet schrijft dan precies voor in welke gevallen en onder welke voorwaarden een toeslag en welke hoogte moet worden verleend. Bijvoorbeeld de vermogensgrens voor een toeslag: Heeft een aanvrager op 1 januari te veel vermogen? Dan heeft deze het hele jaar geen recht op toeslagen. Als er wel ruimte is voor een bestuursorgaan om eigen beleid te ontwikkelen of te hanteren met betrekking tot het verlenen en het weigeren van een beschikking, dan is er sprake van een vrije beschikking. Die speelruimte wordt "discretionaire bevoegdheid" genoemd. B/T heeft deze ruimte bijvoorbeeld bij de herziening op grond van artikel 21 Awir, maar ook bij de terugvordering doordat matiging mogelijk is (artikel 26 Awir in samenhang met artikel 3:4 Awb).

Het middel dat een bestuursorgaan gebruikt moet in verhouding staan tot het doel dat zij wil bereiken (3:4, lid 2, Awb). Als dit niet zo is, is dit in strijd met het evenredigheidsbeginsel. Deze norm speelt als het bestuursorgaan een bepaalde mate van beleids- dan wel beoordelingsvrijheid heeft. De rechter toetst de evenredigheid van de belangenafweging slechts marginaal. Alleen als hij 'kennelijke onevenredigheid' tussen algemeen en individueel belang constateert, zal hij concluderen tot schending van het evenredigheidsbeginsel. Daarnaast mag de rechter de redelijkheid van de wet zelf niet toetsen (artikel 120 Grondwet).

Met ingang van 1 juli 2020 is artikel 13b Awir ingevoerd waarin deze beginselen zijn vastgelegd.

Naar boven

Deugdelijke motivering Klik voor dialoogscherm met permalink

Elk besluit moet deugdelijk gemotiveerd zijn (Art. 3:46, Awb). Dat betekent dat het volledig is (dus inzicht geeft in de gedachtegang van het bestuursorgaan), dat het voor betrokkene begrijpelijk is (d.i. zorgvuldiger in de vermelding van de motivering naarmate betrokkene minder goed op de hoogte is van het recht/beleid en dat mag soberder bij goed in de materie ingevoerde deskundigen), dat ingeval wordt verwezen naar stukken betrokkene de gelegenheid word geboden deze in te zien (bijv. bij boete verwijzen naar proces-verbaal en dit proces-verbaal aanhechten) en, tot slot, dat de motivering schriftelijk moet zijn (hoewel 3:46 daar over zwijgt).

Is de motivering van het besluit niet deugdelijk, dan kan dit in de bezwaarfase worden hersteld.

Naar boven

Kenbare motivering Klik voor dialoogscherm met permalink

De motivering wordt vermeld bij de bekendmaking van het besluit. Lukt dat niet dan moet de motivering binnen een week na het besluit worden gegeven. (Art.3:47, Awb). De motivering moet inzicht geven in de gedachtegang van het bestuursorgaan. Ze moet voor de betrokkene begrijpelijk zijn. B/T moet zorgvuldiger motiveren als de belanghebbende minder goed op de hoogte is van het desbetreffende beleidsterrein en het van toepassing zijnde recht.

Een gebrek in de (vermelding van de) motivering kan in de bezwaarfase worden hersteld.

Naar boven

Fair-play Klik voor dialoogscherm met permalink

Bestuursorganen moeten werken zonder vooringenomenheid. Personen die een persoonlijk belang bij een besluit hebben mogen de besluitvorming niet beïnvloeden (Art. 2:4, Awb).

Daarnaast moet een bestuursorgaan ook van te voren duidelijk zijn in de voorwaarden die worden gesteld. Bij de toeslagen is dit doorgaans geen probleem, omdat de voorwaarden in de wet zijn opgenomen.

Het fair-playbeginsel houdt ook in dat het bestuur de burger geen mogelijkheden mag ontnemen om voor zijn belang op te komen. Bijvoorbeeld door te beslissen op een voor de burger ongunstig moment (ongeschreven recht).

Naar boven

Rechtszekerheid Klik voor dialoogscherm met permalink

Een beschikking moet duidelijk zijn: een belanghebbende moet weten waar hij aan toe is. Hoe zeker een belanghebbende mag zijn, hangt wel van het type besluit af. Het krijgen van een voorschot wil nog niet zeggen, dat er uiteindelijk ook recht bestaat op een toeslag. Daarom staan in artikel 16 Awir ook geen voorwaarden voor het herzien van een voorschot. Een definitieve vaststelling moet daarentegen een belanghebbende wel de rechtszekerheid geven dat met die beschikking de kous af is. Het herzien van een definitieve vaststelling ten nadele van belanghebbenden is daarom ook aan voorwaarden gebonden (Art. 20 en 21 Awir). Zie ook hoofdstuk 21 en 22 van het handboek.

Voorbeeld jurisprudentie: herziening na definitieve vaststelling Klik voor dialoogscherm met permalink

In deze zaak had X in de aanvraag niet aangegeven dat zij gehuwd is. Ook heeft zij geen mededelingen gedaan aan B/T over beëindigen of aangaan van partnerschap, terwijl zij daartoe verplicht was. Bij de DT kon B/T geen rekening houden met het feit dat X een partner had, omdat X B/T daarvan niet op de hoogte heeft gesteld. Vervolgens is bij een algemene controle gebleken dat X in de desbetreffende periode een echtgenoot had die niet in NL woonde. Dit is een omstandigheid als bedoeld in artikel 21, eerste lid, aanhef en onder a, van de Awir, op grond waarvan BT de toeslag kon herzien. De Afdeling overwoog: 'Niet is gebleken van een toezegging waaraan zij de verwachting heeft kunnen ontlenen dat er geen gebruik zou worden gemaakt van de herzieningsbevoegdheid. Dat B/T pas in 2010 tot herziening van 2006 en 2007 overging is niet in strijd met het rechtszekerheidsbeginsel, aangezien B/T eerst op dat moment over de echtgenoot op de hoogte is geraakt en daarvan redelijkerwijs niet eerder op de hoogte had kunnen zijn. [Het partnerschap stond niet in de GBA/BVR.] Voorts is van belang dat B/T ingevolge 21, tweede lid, Awir, maximaal 5 jaar na de laatste dag van het berekeningsjaar waarop de tegemoetkoming betrekking heeft van de herzieningsbevoegdheid gebruik kan maken.' (AbRvS 11 januari 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BV0560).

Naar boven

Het vertrouwensbeginsel Klik voor dialoogscherm met permalink

Het vertrouwensbeginsel houdt in dat bestuursorganen gewekt vertrouwen niet mogen beschamen. Het beschermt de burger die op goede gronden meende te mogen vertrouwen dat een bestuursorgaan een bepaald beleid zou voeren of een bepaald besluit zou nemen. Vooral als hij op grond van dat vertrouwen dingen heeft gedaan die hij anders niet, of op een andere wijze, zou hebben gedaan.

Opgewekt vertrouwen begint dus altijd bij een handeling of uitlating die toe te schrijven is aan een bestuursorgaan. Voor B/T is hiervan sprake als een medewerker dit doet. Hierbij is het niet vereist dat de medewerker ook bevoegd echt bevoegd is om de handeling of uitlating te doen. Het gaat erom of de belanghebbende redelijkerwijs mocht aannemen dat de medewerker bevoegd was. Uitlatingen van een derde, bijvoorbeeld een kinderopvanginstelling, zijn nooit toe te schrijven aan B/T. Uitlatingen van baliemedewerkers van Belastingen kunnen dat wel zijn, omdat deze ook voor B/T werk verrichten.

Vervolgens is de vraag welke uitlating precies gedaan is. Het is aan de belanghebbende om dit aannemelijk te maken. Bij een mondelinge uitlating zal een belanghebbende, in het geval B/T een andere mening is toegedaan,

mogelijk een bewijsrisico hebben.

Op 29 mei 2019 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State na een conclusie (ECLI:NL:RVS:2019:896) van Staatsraad-Advocaat Generaal Wattel een uitspraak gedaan (ECLI:NL:RVS:2019:1694) over het vertrouwensbeginsel in het omgevingsrecht welke ook geldt voor Toeslagen (en de Belastingdienst). Daarbij is het gezichtspunt wat verder in de richting van de burger verschoven. De vraag of er sprake is van opgewekt vertrouwen wordt langs drie lijnen/stappen beoordeelt.

Stap 1

Wat is de juridische kwalificatie (toezegging) van de uitlating en/of gedraging waar de burger zich op beroept. Daarbij gaat het dus zowel om gedragingen als om uitlatingen. De nadruk moet nu meer worden gelegd op hoe zo'n gedraging of uitlating op een redelijk denkend burger overkomt en minder op wat het bestuursorgaan bedoelde. Daarbij moet de burger te goeder trouw zijn en heeft hij een stel- en onderzoeksplicht. Algemene voorlichting of uitlatingen over een andere casus of naar derden gelden daarbij niet. Ook loze "disclaimers" gelden niet.

Stap 2

Bij deze stap moet worden beoordeeld of de gedraging of uitlating aan het bestuursorgaan kan worden toegerekend. Een toezegging kan worden toegerekend aan het bevoegde orgaan als de betrokkene op goede gronden mocht veronderstellen dat degene die de toezegging heeft gedaan de opvatting van het bevoegde orgaan vertolkte (zie ECLI:NL:RVS:2017:1946 over toezeggingen van niet-bevoegde ambtenaren). Daaronder vallen niet toezeggingen van medewerkers die in zijn algemeenheid alleen algemene informatie horen te verstrekken (baliemedewerkers/medewerkers Belastingtelefoon).

Worden beide stappen voor de burger positief beantwoord dan kan een geslaagd beroep op het vertrouwensbeginsel worden gedaan en dan volgt

Stap 3

Wat is de betekenis van het gewekte vertrouwen? De vraag moet worden beantwoord wat de betekenis van het gewekte vertrouwen is bij de uitoefening van de betreffende bevoegdheid. Gerechtvaardigde verwachtingen hoeven niet altijd te worden gehonoreerd (RVS 30 mei 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BW6882). "Daartoe is vereist dat bij afweging van de betrokken belangen, waarbij het belang van degene bij wie de gerechtvaardigde verwachtingen zijn gewekt zwaar weegt (= verschuiving naar het burgerperspectief), geen zwaarder wegende belangen aan het honoreren van de verwachtingen in de weg staan." Voorbeelden van zwaarder wegende belangen: strijd met de wet, algemeen belang of belangen van derden.

De hierna opgenomen oude jurisprudentie over het vertrouwensbeginsel heeft met deze uitspraak van de Afdeling niet per se haar betekenis verloren.

Naar boven

Voorbeelden jurisprudentie vertrouwensbeginsel **Klik voor dialoogscherm met permalink**

Voor een geslaagd beroep op het vertrouwensbeginsel is volgens de Afdeling nodig dat een aan het bestuursorgaan toe te rekenen concrete en ondubbelzinnige toezegging is gedaan door een daartoe bevoegd persoon, waaraan rechtens te honoreren verwachtingen kunnen worden ontleend (ro 4.2 - ECLI:NL:RVS:2015:2161).

Algemene uitlatingen, zoals informatie op de website, kunnen in beginsel niet tot opgewekt vertrouwen leiden.

Wanneer zoals op een webpagina, algemene voorlichting wordt gegeven, dient aan het beginsel dat de wet moet worden toegepast, meer gewicht te worden toegekend dan aan het vertrouwensbeginsel, zodat de

belastingadministratie in de regel niet gebonden wordt door onjuistheden of onvolledigheden in de voorlichting. Voor afwijking van deze regel is slechts plaats ingeval eiseres de onjuistheid niet had hoeven te beseffen en tevens wordt geconfronteerd met het feit dat zij schade lijdt doordat zij, afgaande op de onjuiste voorlichting, enige handeling heeft verricht of nagelaten. Dat eiseres schade heeft geleden is gesteld noch gebleken. Dat er sprake is van een bewuste standpuntbepaling is evenmin gesteld noch gebleken (Rb Den Haag, 4 februari 2009, 08/3742 – niet gepubliceerd). Zie ook de volgende uitspraken van de Afdeling over (geen) opgewekt vertrouwen op grond van de website: ECLI:NL:RVS:2016:1726 en ECLI:NL:RVS:2016:2152 (Op grond van deze constateringen heeft wel aanpassing van de website plaatsgevonden).

Is sprake van een voorbehoud, bijvoorbeeld dat op basis van de nu bekende gegevens recht bestaat, dan kan iemand zich niet op deze toezegging beroepen, wanneer later andere gegevens op tafel komen. Hetzelfde geldt voor de verlening van een voorschot. De AbRvS heeft bij herhaling geoordeeld dat aan de verlening van een voorschot niet het vertrouwen kan worden ontleend dat er ook recht bestaat op de toeslag. Het recht wordt immers pas bij de (definitieve) berekening vastgesteld (Bijvoorbeeld: AbRvS, 2 september 2009, ECLI:NL:RVS:2009:BJ6682).

Verder blijft het vertrouwen beperkt tot de toezegging die gedaan is. Als toegezegd is dat er recht bestaat op een bepaalde toeslag in een bepaald jaar, dan is geen sprake van opgewekt vertrouwen dat ook recht op andere toeslagen of toeslag voor een ander jaar aanwezig is. Toezeggingen over bijvoorbeeld het partnerschap kunnen dus wel betrekking hebben op meerder jaren.

Ook geldt dat als een uitlating van een bestuursorgaan gebaseerd is op onjuiste of onvolledige gegevens die door de belanghebbende zijn verstrekt, dat aan de uitlating dan geen opgewekt vertrouwen kan worden ontleend.

Ten slotte moet gekeken worden of de verwachtingen van de belanghebbende wel reëel waren. Van een toezegging dat recht bestaat op huurtoeslag voor een koopwoning moet een belanghebbende redelijkerwijs begrijpen dat deze niet juist is. (Bijvoorbeeld: Rb Utrecht, 10 april 2009, 07/3520 – niet gepubliceerd).

Overigens kan vertrouwen wel worden opgezegd. Dit geldt dan echter pas vanaf het moment van opzegging.

Op 24 juli 2019 kwam het ("nieuwe") vertrouwensbeginsel in een toeslagenzaak aan de orde. Een andere behandelaar zou hebben aangegeven dat deze de kinderopvangtoeslag zou toekennen als hij haar behandelaar was. Belanghebbende verwijst daarbij naar gespreksverslagen van een derde met een ambtenaar van B/T maar daarin is volgens de Afdeling geen toezegging over de afhandeling van verzoek om herziening opgenomen. Het beroep op het vertrouwensbeginsel slaagt dan niet, omdat stap 1 (zie hiervoor) al negatief wordt beoordeeld (zie ECLI:NL:RVS:2019:2563).

Fouten

Als een behandelaar een foutieve beslissing heeft genomen bij een burger en deze burger of een andere wijst daarop teneinde de behandelaar te bewegen ook voor een ander jaar datzelfde (foutieve) beslissing te nemen onder verwijzing naar opgewekt vertrouwen dan is de behandelaar niet verplicht deze fout zonder meer te herhalen. Dat geldt voor beslissingen die:

- zonder uitleg daarover aan de burger genomen zijn, of
- wel met uitleg aan de burger genomen zijn maar zozeer in strijd zijn met een juiste wetsopvatting dat de burger had moeten weten dat deze beslissing niet juist kon zijn.

Er moet voor elk beroep op gerechtvaardigd opgewekt vertrouwen worden beoordeeld wat het bereik van het opgewekte vertrouwen is.

Voorbeeld

Een burger maakt bezwaar tegen de KGB 2015 en 2016 omdat hij geen toeslagpartner (tp) zou hebben. Die partner woont niet meer op hetzelfde adres en het verzoek tot echtscheiding is gedaan in april 2017. Een behandelaar komt over 2016 aan het bezwaar tegemoet. Daarna wijst de burger er op dat er ook nog een bezwaar 2015 loopt en dat daarvoor hetzelfde moet gelden. Omdat de behandelaar over 2016 een onjuiste beslissing heeft genomen hoeft B/T die voor 2015 niet te herhalen omdat de burger niet uitdrukkelijk is meegedeeld waarom aan 2016 tegemoet is gekomen. Zou de behandelaar in 2016 een BOB hebben geschreven waarin hij zou hebben geschreven dat aan het bezwaar wordt tegemoet gekomen omdat de tp door te wonen op een ander adres geen tp meer is, dan hangt een andersluidende beslissing over 2015 af van de vraag of dit standpunt over 2016 zozeer in strijd is met een onjuiste rechtsopvatting dat de burger op navolging daarvan niet mocht rekenen. Dat kan in dit geval nog wel worden volgehouden omdat het bezwaar over 2015 kennelijk ongegrond is, juist door de duidelijke wettekst die zegt dat zowel aan elders wonen, als aan een ingediend verzoek tot echtscheiding moet zijn voldaan.

Naar boven

Gelijkheidsbeginsel Klik voor dialoogscherm met permalink

Het gelijkheidsbeginsel houdt in dat gelijke gevallen gelijk behandeld worden en ongelijke gevallen ongelijk naar de mate waarin zij verschillen. Om ervoor te zorgen dat gelijke gevallen gelijk behandeld worden, wanneer de wet verschillende mogelijkheden biedt, kan er beleid gemaakt worden om te voorkomen dat ongelijke behandeling plaatsvindt. Het gelijkheidsbeginsel betekent echter niet dat beleid niet kan worden gewijzigd. Ook kan niet op grond van een enkele, foute beschikking, worden geëist dat de fout bij andere beschikkingen moet worden toegepast. Het aantal beschikkingen bij B/T is zó omvangrijk, dat strijdigheid met het gelijkheidsbeginsel moeilijk denkbaar is, laat staan dat het voor een belanghebbende aantoonbaar zou zijn.

Naar boven

Verbod détournement de pouvoir Klik voor dialoogscherm met permalink

Een bevoegdheid die door de wet is gegeven, mag uitsluitend worden gebruikt voor het doel waartoe de wetgever deze aan het bestuursorgaan heeft gegeven (Art. 3:3, Awb). De bevoegdheid om bij de aanvrager stukken op te vragen die nodig zijn voor de beoordeling van de aanvraag, mag bijvoorbeeld dus niet gebruikt worden om bewijsstukken te verzamelen die de inspecteur nodig heeft bij de belastingheffing.

Naar boven

1.2.4 Bewijslast Klik voor dialoogscherm met permalink

Als een belanghebbende aanspraak wil maken op een toeslag moet hij hiervoor een aanvraag indienen. Bij deze aanvraag moet hij de benodigde informatie verstrekken en deze zo nodig met stukken onderbouwen. De bewijslast ligt dus bij de belanghebbende.

Dit is anders bij een ambtshalve en vooral bij een benadelend besluit. Dan moet het bestuursorgaan aantonen dat het besluit juist en terecht is (zie bijv. artikel 21, Awir). De bewijslast ligt dan dus bij het bestuursorgaan.

Voor de heffing van belastingen geldt dat eerder andersom: daar wil de overheid geld (de belasting) van de burger. Daarom ligt daar de bewijslast daar in eerste instantie bij de Belastingdienst.

Naar boven

1.2.5 Mandateren en delegeren Klik voor dialoogscherm met permalink

Mandaat is de bevoegdheid om in naam van een bestuursorgaan besluiten te nemen (Art. 10:1, Awb). Het begrip mandaat (Art. 10:1 t/m 10:12, Awb) verschilt van het begrip delegatie (Art. 10:13 t/m 10:20, Awb).

Bij mandaat gaat het om een bevoegdheidsuitoefening waarvoor het mandaterende bestuursorgaan verantwoordelijk blijft en waarover het dan ook de zeggenschap blijft behouden (Art. 10:7, Awb). Juridisch geldt het genomen besluit als een besluit van de mandaatgever. De rechtsgevolgen zijn dezelfde als wanneer de mandaatgever zelf het besluit had genomen (Art. 10:2, Awb). Het mandaat is de publiekrechtelijke tegenhanger van de volmacht uit het privaatrecht.

Een bestuursorgaan kan zijn beslissingsbevoegdheid mandateren, tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald of als de aard van de bevoegdheid zich tegen de mandaatverlening verzet (Art. 10:3, eerste lid, Awb).

Een bestuursorgaan kan zowel een algemeen mandaat als een mandaat voor een bepaald geval verlenen (Art. 10:5, eerste lid, Awb). Hierbij moet een algemeen mandaat schriftelijk verleend worden (Art. 10:5, tweede lid, Awb).

Delegatie is een overdracht van bevoegdheid. De verantwoordelijkheid voor de uitoefening van de overgedragen bevoegdheid berust niet langer bij het bestuursorgaan dat de bevoegdheid delegeerde (Art. 10:17, Awb), maar komt te liggen bij degene aan wie de bevoegdheid is gedelegeerd. Deze oefent de gedelegeerde bevoegdheid dus zelfstandig uit, op eigen naam.

Voor delegatie geldt dat een bestuursorgaan een bevoegdheid alleen mag worden overgedragen, wanneer dit bij wettelijk voorschrift is voorzien (Art. 10:15, Awb).

Mandaat en delegatie hebben gemeenschappelijk dat ze een bestuursorgaan de mogelijkheid geven een bevoegdheid door een ander te laten uitoefenen.

Naar boven

1.2.5.1 Mandatering bij Belastingdienst/Toeslagen Klik voor dialoogscherm met permalink

B/T is belast met het toekennen, uitbetalen en terugvorderen van tegemoetkomingen (Art. 11 Awir en art. 3, vijfde lid, Uitvoeringsregeling Belastingdienst 2003).

Belangrijke bepalingen in dit kader:

- B/T staat onder leiding van een directeur (Art. 4, tweede lid, Uitvoeringsregeling Belastingdienst 2003). De directeur is dus degene die in persoon het bestuursorgaan vertegenwoordigt. Hij handelt dan ook niet in mandaat en is degene die het mandaat kan verlenen.
- Er zijn voor B/T op zich geen wettelijke belemmeringen om mandaat te verlenen.

De directeur van B/T verleent bij besluit algemeen mandaat aan medewerkers van B/T die worden vermeld in het mandaatregister (bevoegdhedenregister). Het register is sinds 1 april 2014 te raadplegen in Digitaal Loket Sap. Team Bedrijfsvoering verzorgt het beheer van de bevoegdheden. Er is dus geen register meer voor inzage voor de rechtbank. In het vervolg print team Bedrijfsvoering (Servicecenter) een verklaring, waarop personalia en bevoegdheden van de medewerker staan vermeld. De directeur ondertekent deze verklaring. Die kan dan worden gebruikt bij rechtszaken waarbij aangetoond moet worden dat een medewerker bevoegd was.

Mandaat kan bestaan voor de volgende besluiten:

1. Beslissing in primo
2. Beslissing op bezwaar

3. Beslissing op een klacht
4. Beroep
5. Hoger beroep

Ad 1) Beslissing in primo Klik voor dialoogscherm met permalink

Voor deze beslissingen is alleen de directeur van B/T (M1) bevoegd. Het gaat hier om alle beslissingen die op grond van artikel 7:1 van de Awb open staan voor bezwaar, zoals:

- de beslissing op een verzoek om schadevergoeding
- de beslissing naar aanleiding van een toezichtsactie
- de beslissing tot herziening naar aanleiding van gegevens van derden (bijvoorbeeld sociale dienst, SVB, of UWV)
- de beslissing op een verzoek op grond van Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp)
- de beslissing op een verzoek op grond van de Wet openbaarheid bestuur (WOB)
- de beslissing op een verzoek om toepassing van een bijzondere situatie of berekening (zoals de 10%-regeling, hardheidsclausule op grond van artikel 9 van de Uitvoeringsregeling Awir, of bijzondere gevallen op grond van artikel 2 t/m 2c van het Besluit op de huurtoeslag)
- boetes

Onder deze categorie vallen niet de beslissingen in primo die naar aanleiding van een klacht **(zie ad 3)** of een WOB-verzoek worden genomen.

Bij massale behandeling worden deze beslissingen anders ondertekend dan bij individuele behandeling:

1. bij massaal verzonden brieven, te raadplegen via het overzicht op Intranet (onder massaal verzonden brieven):

Hoogachtend,

Belastingdienst/Toeslagen

1. bij beslissingen van een individuele behandelaar die de directeur tekent:

Hoogachtend,

Behandeld door: naam behandelaar

Belastingdienst/Toeslagen

Ad 2) Beslissing op bezwaar Klik voor dialoogscherm met permalink

Voor deze beslissingen zijn vrijwel alle vaste medewerkers van B/T gemandateerd, in ieder geval de behandelfunctionarissen B, C, E en F, M1'ers, M2'ers, en de medewerkers van Beleid & Vaktechniek. Het gaat hier om alle beslissingen op bezwaar, met uitzondering van de beslissing op het bezwaar tegen de beslissing op een WOB of Wbp-verzoek. Die doen de juristen van Beleid en Vaktechniek.

Degene die een besluit heeft genomen, krijgt nooit het mandaat om te beslissen op bezwaar. Hetzelfde geldt voor een beslissing op een verzoek om in te stemmen met rechtstreeks beroep bij de rechtbank (Art. 10:3, derde lid, Awb).

Ad 3). Beslissing op een klacht Klik voor dialoogscherm met permalink

Voor deze beslissingen zijn de behandelfunctionarissen B, C, E en F, M1'ers, M2'ers, gemandateerd.

De ondertekening van deze beslissingen is als volgt:

Hoogachtend,

namens de directeur

[handtekening tekeningsbevoegde]

[naam tekeningsbevoegde]

Belastingdienst/Toeslagen

Omdat hier de directeur niet zelf tekent maar de behandelaar, staat er namens de directeur.

Ad 4) Beroep Klik voor dialoogscherm met permalink

Hier gaat het zowel om de schriftelijke correspondentie in beroep als de vertegenwoordiging op de zitting. Bijvoorbeeld een verweerschrift indienen of de schriftelijke reactie op een vraagstelling van de rechtbank. Hiervoor is slechts een beperkte groep mensen gemandateerd.

Ad 5) Hoger beroep Klik voor dialoogscherm met permalink

Hier gaat het zowel om de schriftelijke correspondentie in hoger beroep als de vertegenwoordiging op de zitting. Bijvoorbeeld een verweerschrift indienen, hoger beroep instellen, of de schriftelijke reactie op een vraagstelling van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Ook hiervoor is slechts een beperkte groep mensen gemandateerd.

Naar boven

1.2.5.2 Mandatering invordering Klik voor dialoogscherm met permalink

De directeur van B/T heeft alle mede-directeuren van de Belastingdienst gemandateerd om namens B/T in te vorderen. Deze directeuren hebben op hun beurt hun weer 'eigen' medewerkers gemandateerd om deze bevoegdheden uit te voeren. Zij treden in dit verband niet op als ontvanger maar als het bestuursorgaan B/T (zie ook hoofdstuk 19 van dit Handboek).

Naar boven
Naar boven

Naar tekstnavigatie

- Inhoud Handboek Toeslagen
  - 13.00.00 Eisen aan een beslissing
    - 1 Awb / eisen aan een beslissing
      - 1.1 De Algemene wet bestuursrecht
        - 1.1.1 Doelstellingen
        - 1.1.2 Opbouw Awb
      - 1.2 Besluiten en beschikkingen
        - 1.2.1 Besluiten
        - 1.2.2 Beschikkingen
        - 1.2.3 Normen bij de voorbereiding van besluiten
          - 1.2.3.1 Tijdigheid
          - 1.2.3.2 Algemene beginselen van behoorlijk bestuur
            - Zorgvuldigheid
            - Voorbeeld jurisprudentie zorgvuldigheid
            - Belangenafweging en evenredigheidbeginsel
            - Deugdelijke motivering
            - Kenbare motivering
            - Fair-play
            - Rechtszekerheid
            - Het vertrouwensbeginsel
            - Voorbeelden jurisprudentie vertrouwensbeginsel
            - Gelijkheidsbeginsel
            - Verbod détournement de pouvoir
        - 1.2.4 Bewijslast
        - 1.2.5 Mandateren en delegeren
          - 1.2.5.1 Mandatering bij Belastingdienst/Toeslagen
          - 1.2.5.2 Mandatering invordering
      - 2 Bijlage 1: Terugvorderingsbrief beschikking ja/nee?

Naar tekstnavigatie

Direct naar:

- de inhoud van deze pagina
- de inhoudsopgave van deze pagina
- de algemene informatie Handboek Toeslagen
- zoeken
- het kruimelpad

13.00.00 Eisen aan een beslissing

2Bijlage 1: Terugvorderingsbrief beschikking ja/nee?Klik voor dialoogscherm met permalink

2.1 Inleiding Klik voor dialoogscherm met permalink

Een terugvordering leidt vaak tot een terugvorderingsbeschikking. Er kan ook sprake zijn van een herhaald besluit, wat dan weer geen beschikking is. Op de vraag wanneer een terugvorderingsbrief precies een beschikking is, gaat het in deze bijlage. Daarbij moet onderscheid worden gemaakt tussen de voorschotfase en de definitieve fase.

Naar boven

2.2 Voorschotfase Klik voor dialoogscherm met permalink

Wanneer een voorschot wordt herzien, ontvangt de aanvrager een beschikking met daarop het nieuwe bedrag van het voorschot. Als het voorschot wordt verlaagd, kan dat tot een terugvordering leiden. Dit hoeft echter niet. Het kan immers zijn dat van het eerdere voorschot minder is uitbetaald dan bij de herziening is toegekend.

Voorbeeld

Op 15 december 2014 wordt een voorschot 2015 verleend van € 1.200. Maandelijks wordt dus € 100 uitbetaald, te beginnen in december 2014. Vervolgens wordt het voorschot op 1 maart 2015 herzien naar € 600. Op dat moment is nog maar € 300 uitbetaald (dec, jan en feb). Er volgt dan dus geen terugvordering. Enkel de maandelijkse betaling vanaf maart wordt verlaagd.

Zou het voorschot echter niet op 1 maart 2015 herzien worden naar € 600, maar pas op 1 oktober 2015, dan was al € 1.000 uitbetaald. Dan volgt er dus wel een terugvordering en wel van € 400.

Daarnaast is er soms ook sprake van verrekeningen of een herhaalde herziening van een voorschot.

Omdat bij de herziening van een voorschot dus niet direct duidelijk is of dit ook tot een terugvordering leidt, staat op de voorschotbeschikking (vaststelling van de hoogte van het voorschot) geen terugvorderingsbedrag genoemd. De beschikking gaat dus alleen over de vaststelling van de hoogte van het voorschot.

Vervolgens komt, indien nodig, een brief met daarop de mededeling dat de aanvrager een bedrag moet terugbetalen. Dit is de brief met de acceptgiro. Dit is in de voorschotfase de eerste keer dat aan de aanvrager wordt medegedeeld, dat hij een bedrag moet terugbetalen. Deze brief is dus de terugvorderingsbeschikking.

Na de terugvorderingsbeschikkingen volgen vaak brieven met informatie over de mogelijkheden waarop de terugvordering betaald kan worden, bijvoorbeeld de LBT- en CBT-brieven. Dit zijn geen terugvorderingsbeschikkingen. De terugvordering is immers al eerder opgelegd.

Naar boven

2.3 Definitieve fase Klik voor dialoogscherm met permalink

Wanneer de toeslag definitief wordt vastgesteld (of een definitieve toekenning wordt herzien), wordt op deze beschikking naast de hoogte van de toeslag tevens de hoogte van de terugvordering vermeld. (Aanname is dat wanneer de toeslag definitief wordt toegekend of herzien, het verleende voorschot of de eerdere toekenning ook helemaal is uitbetaald.) Deze beschikking gaat dus zowel over de vaststelling van de hoogte van het recht als over de hoogte van de terugvordering.

Vervolgens komt weer de brief met daarop de mededeling dat de aanvrager een bedrag moet terugbetalen, de brief met de acceptgiro. Dit is in deze fase geen terugvorderingsbeschikking, omdat de hoogte van de terugvordering al eerder is vastgesteld bij de definitieve toekenning. (Op deze brief met acceptgiro staat wel dat het een beschikking is, maar dat is juridisch niet zo. Het is echter systeemtechnisch niet mogelijk om op deze brief niet te vermelden dat het een beschikking is.)

Ook hier komen na de acceptgirobrief vaak weer brieven met informatie over de mogelijkheden waarop de terugvordering betaald kan worden. Dit zijn wederom geen beschikkingen. De terugvordering is immers al eerder opgelegd.

Naar boven

2.4 Bezwaar maken Klik voor dialoogscherm met permalink

Alleen tegen een beschikking kan bezwaar worden gemaakt en dan alleen tegen het besluit dat in de beschikking staat.

In de voorschotfase moet iemand die het niet eens is met de hoogte van het voorschot dus eigenlijk bezwaar maken tegen de vaststellingsbeschikking en iemand die het niet eens is met de hoogte van de terugvordering moet bezwaar maken tegen de brief met acceptgiro.

In de definitieve fase moet zowel voor de hoogte van de toekenning als voor de hoogte van de terugvordering bezwaar gemaakt worden tegen de vaststellingsbeschikking.

Als dus tegen een terugvorderingsbeschikking in de voorschotfase (de acceptgiro) brief bezwaar wordt gemaakt, kan het bezwaar strikt genomen alleen over de hoogte van de terugvordering gaan en is de vraag of het voorschot op het juiste bedrag is vastgesteld eigenlijk niet aan de orde.

Wanneer echter duidelijk is dat bezwaar over de hoogte van het voorschot gaat en het is ook binnen de bezwaartermijn die bij de vaststellingbeschikking hoort ligt, kan het bezwaar aangemerkt worden als gericht tegen deze beschikking. De beschikkingsnummers zijn hierbij ook hetzelfde.

Wordt een bezwaar ingediend tegen iets wat geen beschikking is of tegen de verkeerde beschikking, dan moet beoordeeld worden tegen welke beschikking het dan wel formeel gericht zou moeten zijn en zo nodig of sprake is van een verschoonbare termijnoverschrijding. Hierbij moet, in het kader van opgewekt vertrouwen, ook bekeken worden of B/T de indiener op het verkeerde been heeft gezet doordat wij op een brief ten onrechte zeggen dat het een beschikking is en dat er een bezwaartermijn van zes weken geldt. Dit opgewekte vertrouwen kan echter alleen wanneer de tweede brief binnen de oorspronkelijke bezwaartermijn is verstuurd.

Voorbeeld

Met dagtekening 1 februari 2015 sturen wij een definitieve vaststelling van een toeslag. De bezwaartermijn eindigt dan 6 weken na 1 februari, dus op 14 maart. Vervolgens sturen wij op 8 februari de acceptgirobrief en daarop zeggen dat tegen deze brief binnen zes weken bezwaar kan worden gemaakt, dus tot 21 maart.

Als de aanvrager vervolgens naar aanleiding van de acceptgirobrief zijn bezwaar pas op 18 maart indient, is het formeel te laat, want de termijn eindigde op 14 maart. In verband met de onjuiste vermelding op de acceptgirobrief dat de termijn loopt tot 21 maart is deze overschrijding echter verschoonbaar.

Wordt er na de oorspronkelijke termijn (in het voorbeeld 14 maart) een brief gestuurd, dan was de termijn al verstreken voor de onjuiste uitlating over de bezwaartermijn en is geen sprake van opgewekt vertrouwen. De aanvrager kon immers voor het einde van de termijn niet weten dat wij na afloop van de termijn een nieuwe (onjuiste) termijn zouden gaan noemen.

Naar boven
Naar boven

Naar tekstnavigatie

- Inhoud Handboek Toeslagen
  - 13.00.00 Eisen aan een beslissing
    - 1 Awb / eisen aan een beslissing
    - 2 Bijlage 1: Terugvorderingsbrief beschikking ja/nee?
      - 2.1 Inleiding
      - 2.2 Voorschotfase
      - 2.3 Definitieve fase
      - 2.4 Bezwaar maken

Naar tekstnavigatie

Handboek Toeslagen (HTS)

Naar tekstnavigatie

Belastingnet

Zoeken

Naar tekstnavigatie

- Handboek Toeslagen
- 13.00.00 - Eisen aan een beslissing
- 2 Bijlage 1: Terugvorderingsbrief beschikking ja/nee?

Naar tekstnavigatie

Direct naar:

- de inhoud van deze pagina
- de inhoudsopgave van deze pagina
- de algemene informatie Handboek Toeslagen
- zoeken
- het kruimelpad

14.00.00 Voorschot

1Voorschot Klik voor dialoogscherm met permalink

1.1 Inleiding Klik voor dialoogscherm met permalink

Het voorschot is het bedrag aan toeslag dat we in gelijke termijnen gedurende het jaar aan de aanvrager uitbetalen. Het is een voorschot omdat we de toeslag na afloop van het jaar, als het inkomen en alle andere gegevens vast komen te staan, pas echt definitief berekenen.

Naar boven

1.2 Voorschotverlening Klik voor dialoogscherm met permalink

1.2.1 Algemeen Klik voor dialoogscherm met permalink

Artikel 16 van de Awir regelt dat Belastingdienst/Toeslagen na een aanvraag voor een toeslag een voorschot verleent. We verlenen het voorschot tot het vermoedelijke bedrag van de definitieve toekenning en betalen deze in maandelijkse termijnen uit.

Een aanvraag voor een toeslag geldt niet slechts voor één jaar, maar ook voor de erop volgende jaren (artikel 15, vijfde lid, Awir). B/T verleent na een aanvraag dus over volgende jaren opnieuw een voorschot en maakt nadien een definitieve berekening, zonder dat voor dat jaar weer een aanvraag moet worden gedaan. B/T gaat steeds uit van de gegevens van het laatste voorschot en eventueel ook van laatste definitieve berekening. We noemen dat automatisch continueren.

Voorafgaand aan of na ontvangst van de voorschotbeschikking voor het nieuwe berekeningsjaar kan en moet in sommige gevallen de aanvrager B/T op de hoogte stellen van wijzigingen die van invloed zullen zijn op de hoogte van het voorschot (artikel 17 Awir en het hoofdstuk over wijziging omstandigheden).

B/T verleent het voorschot op het moment waarop de aanvrager de voorschotbeschikking ontvangt. Dat is de dagtekening van het voorschot. De beschikking ontvangt de belanghebbende maximaal twee weken voor de dagtekening. Dat komt omdat we er zeker van willen zijn dat de burger de beschikking tijdig heeft. Het komt voor dat een eerste betaling al wordt ontvangen voor de dagtekening van de beschikking.

B/T heeft bij een aanvraag 13 weken om de beschikking te verlenen (artikel 16, Awir). Het streven is 8 weken, de praktijk is vaak nog sneller. Een automatisch gecontinueerd voorschot ontvangt de aanvrager voor het begin van het nieuwe berekeningsjaar.

Tot en met 2013 was de termijn 8 weken, in plaats van 13 weken. De verlengde termijn geeft B/T meer tijd voor onderzoek en voor het vragen van (extra) informatie. De termijn van 13 weken kunnen we verlengen met nog

eens 13 weken.

Bij een aanvraag na 1 april T+1 hoeft B/T geen voorschot meer te verstrekken. Dat geldt voor het eerst voor het berekeningsjaar 2013. Daardoor kan B/T het proces definitief berekenen alle aandacht geven. Omdat de staatssecretaris de aangiftetermijn voor de IB heeft verlengd tot 1 mei krijgen de laatste voorschotbeschikkingen een dagtekening begin juni. Voordien had B/T de plicht om een voorschot te verlenen als er niet binnen acht weken definitief zou worden toegekend.

B/T kan vanaf 2014 in de volgende gevallen een voorschot op nihil stellen dan wel op een lager bedrag vaststellen:

- Als er sprake is van een 'onbekende' aanvrager. Onbekend wil zeggen dat er onvoldoende gegevens bekend zijn bij B/T ten aanzien van de aanvrager, bijvoorbeeld als hij nog niet voorkomt in de systemen van de Belastingdienst;
- er is twijfel over het adres, of het adres ontbreekt;
- de inspecteur IB stelt wegens twijfel over het adres geen voorlopige aanslag vast;
- (sinds 1-10-2017) de belanghebbende is als uitreiziger aangemerkt.

Dit mag pas nadat de aanvrager de gelegenheid heeft gekregen om zijn aanspraak op een toeslag aannemelijk te maken. Bij twijfel over het adres kan B/T kiezen of het voorschot niet wordt verleend, dan wel wordt aangepast naar een lager bedrag.

Bij twijfel over (of ontbreken van) het adres kan een betaling ook worden opgeschort, zowel van een voorschot als bij een (uit)betaling door een definitieve beschikking.

Bij een uitreiziger wordt een voorschot gestopt, alsmede eventuele betalingen die zich in de pijplijn bevinden.

Als een belanghebbende zijn voorschot stopt en later die toeslag toch weer wil ontvangen dan moet hij een nieuwe aanvraag doen. Door het voorschot te stoppen, wordt namelijk de aanvraag gestopt. Dit geldt ook wanneer het initiatief voor de stopzetting bij B/T lag. Voor het kindgebonden budget gelden aanvullende regels (zie hoofdstuk 32).

Voorbeeld Klik voor dialoogscherm met permalink

Deel van het jaar recht op toeslag

Mevrouw A. woont in een huurhuis en ontvangt huurtoeslag. Op 1 april trekt ze in bij haar vriend. Hij heeft zelf huurtoeslag. Ze zet dan haar huurtoeslag stop. Op 1 november gaat ze weer in een huurhuis wonen nadat haar relatie is verbroken. Om voor dit nieuwe huurhuis huurtoeslag te kunnen ontvangen, moet ze een nieuwe aanvraag indienen

Inkomensstijging, daardoor geen recht meer op toeslag Klik voor dialoogscherm met permalink

Wat te doen bij een inkomensstijging waardoor de toeslag nihil wordt? Er zijn twee opties: de aanvrager kan:

- de toeslag stoppen;
- het verhoogde inkomen doorgeven.

Het doorgeven van het verhoogde inkomen heeft de voorkeur. B/T berekent dan de toeslag opnieuw en stopt deze als dat nodig is. Bij een inkomensdaling later in het jaar hoeft de belanghebbende alleen die daling door te geven om weer toeslag te ontvangen. Een nieuwe aanvraag is dan niet nodig. Zie ook hierboven.

Naar boven

1.2.2 Afzien van voorschot bij geen of te late aangifte IB
 Klik voor dialoogscherm met permalink

In 2014 is in de wet aanpak fraude toeslagen en fiscaliteit een maatregel aangekondigd die B/T de bevoegdheid geeft om geen voorschotten meer te verstrekken aan een burger die geen of te laat aangifte heeft gedaan. Vanwege de koppeling van het verzamelinkomen met de hoogte van de toeslag acht de wetgever het risicovol om een aanvrager van een toeslag die in gebreke is gebleven bij het nakomen van zijn IB-aangifteplicht of wiens partner in gebreke is gebleven met het doen van IB-aangifte een voorschot te verlenen of een lopend voorschot te continueren. De wetgever acht in zo'n geval het invorderingsrisico te hoog. Wel blijft een definitieve berekening mogelijk. Voor het kunnen uitvoeren van deze regeling was nog voorbereidingstijd nodig. Daarom is de regeling pas op 1 april 2016 in werking getreden (Stb 2016, 113 inzake art. 13, vijfde lid, onderdeel c, Awr en art. 16, zevende lid, eerste volzin, onderdeel b, Awir). Er is geen sprake van een verplichting voor B/T om in deze gevallen geen voorschotten meer te verstrekken maar van een bevoegdheid om dat te doen.

Naar boven

1.3 Ingangsdatum van wijzigingen
 Klik voor dialoogscherm met permalink

De Awir regelt ook wanneer wijzigingen ingaan. Vanaf 2011 bestaan er geen verschillen meer tussen de verschillende toeslagen. Juridisch is dat vastgelegd in de artikel 5 van de Awir. Dit artikel wordt per toeslag bezien en er moet wel een aanvraag lopen. Daarnaast moet rekening gehouden worden met artikel 1a, lid 1 van de Wet kinderopvang zoals deze tot 2012 gold.

Let op!

Artikel 5 van de Awir geldt als hoofdregel voor ingangsdata. De Wkkp had vóór 2012 eigen regels hierover. Deze hebben voorrang op de hoofdregel.

Naar boven

1.3.1 Regeling vanaf 2012 Klik voor dialoogscherm met permalink

Wijzigingen met betrekking tot een toeslag gaan in op een vast moment. Met ingang van 1 januari 2012 werkt dit zo:

Wijzigingen in de omstandigheden en de leeftijd van de aanvrager, zijn partner of een medebewoner ná de eerste van de maand gaan pas de daaropvolgende maand in. Een wijziging op de eerste van de maand gaat diezelfde maand al in.

Alle overige wijzigingen gaan meteen in (dagsystematiek). In feite geldt dit alleen voor een wijziging in de kosten van kinderopvang.

In een uitspraak over herleiding van inkomen heeft de Afdeling uitgesproken dat een overlijden op de eerste van de maand er toe leidt dat zich pas op de tweede van de maand een wijziging in de omstandigheden voordoet omdat dit de eerste dag is dat de wederpartij niet meer in leven was. Dit leidt er bij herleiding van inkomen toe dat de noemer van de herleidingsbreuk een (maand) hoger wordt – en het herleide inkomen dus lager (ECLI:NL:RVS:2014:1818). B/T past deze uitspraak alleen bij overlijden toe. Een overgang naar bso op de eerste van de maand wordt dus niet pas de volgende maand meegenomen.

Vraag: Een alleenstaande heeft een lopend voorschot ZT en KGB. Op de 6e van de maand komt er iemand bij haar wonen met een kind. Op de 8e, en met ingang van de 8e van dezelfde maand doet ze een aanvraag kinderopvangtoeslag. Ze neemt daarin een toeslagpartner op. Is dat juist?

Antwoord: Dat is juist. Er doet zich op grond van artikel 5 Awir niet een wijziging voor in de maand nadat ze voor de kot aanvrager of belanghebbende is geworden. Dus heeft ze op de ingangsdatum van de kot een toeslagpartner. Voor de ZT en de KGB is dit pas op de 1e van de volgende maand.

Naar boven

1.3.2 Regeling tot 2012 Klik voor dialoogscherm met permalink

Voor de kinderopvangtoeslag bestond vanaf het begin (2005) een afwijkende regeling bij (ont)partnering. Met de aanwezigheid van een partner werd geen rekening gehouden in de maand waarin een partnerschap ontstaat of eindigt. Dat heeft tot gevolg:

- Bij ontstaan partnerschap: partner telt pas vanaf de volgende maand mee;
- Bij einde partnerschap wordt met dat einde al in de maand zelf rekening gehouden. Dus niet pas de volgende maand.

Voor de jaren 2006-2008 lag deze regeling formeel vast in de artikelen 5 en 49 Awir. Voor de kinderopvangtoeslag gold artikel 49 echter niet.

Vanaf 2009 kwam de inhoud van artikel 49 in artikel 5 te staan – net als nu nog – maar toen bevatte art. 1a, lid 1 van de Wet kinderopvang de afwijkende partnerregel.

Naar boven

1.4 Verzoek om inlichtingen Klik voor dialoogscherm met permalink

Om de juistheid van een aanspraak op een voorschot (of toeslag) te beoordelen kan B/T op grond van artikel 18 van de Awir de aanvrager, zijn partner en/of zijn medebewoner(s) vragen om inlichtingen te verstrekken. Deze inlichtingen worden verstrekt op een door B/T aan te geven wijze en binnen een door B/T te stellen (nadere) termijnen.

B/T krijgt daarnaast ook autonoom, van andere bestuursorganen zoals gemeenten of DUO, gegevens binnen op basis waarvan voorschotten worden aangepast. Die aanlevering is gebaseerd op artikel 38 van de Awir. Zie hiervoor uitgebreid: Hoofdstuk 25.

Naar boven

1.5 Herziening van voorschotten Klik voor dialoogscherm met permalink

1.5.1 Algemeen Klik voor dialoogscherm met permalink

Onder herziening wordt verstaan het door B/T ambtshalve of op verzoek wijzigen dan wel intrekken van een eerder genomen voorschot.

B/T kan besluiten tot herziening:

- op verzoek van de belanghebbende (een wijziging)

- ambtshalve, dus zonder een verzoek van de belanghebbende
- naar aanleiding van een bezwaarschrift

Naar boven

1.5.2 Herziening op verzoek Klik voor dialoogscherm met permalink

Dat B/T de voorschotbeschikking kan herzien staat in artikel 16, lid 5, van de Awir. Er staan geen voorwaarden voor een herziening in dit artikel. Het maakt niet uit of de belanghebbende wel of geen verzoek heeft ingediend. Een herziening op grond van deze bepaling kan zowel in het nadeel als in het voordeel van de belanghebbende zijn.

In de voorschotfase merkt B/T een verzoek om herziening doorgaans aan als een mutatieverzoek. Een mutatieverzoek wordt in beginsel altijd door B/T gehonoreerd met een aangepaste voorschotbeschikking. Bij twijfel over de juistheid van het verzoek of de daarin opgenomen gegevens volgt nader onderzoek.

B/T heeft bij voorschotten een bevoegdheid om te herzien. Als een definitieve toekenning uitblijft omdat er bv over het voorschot is geprocedeerd en de belanghebbende afziet van hoger beroep, dan kan deze belanghebbende nadien nog wel een herzieningsverzoek indienen. Daarbij moet B/T opnieuw de belangen afwegen en laten blijken dat die belangenafweging heeft plaatsgevonden. Artikel 4:6 Awb is hier niet van toepassing: er hoeven dus geen nieuwe feiten of omstandigheden te worden aangedragen (zie: ECLI:NL:RVS:2019:2563).

Omdat de meeste herzieningen het gevolg zijn van een mutatieverzoek, blijkt uit de nieuwe (gewijzigde) beschikking al dat de belangenafweging heeft plaatsgevonden. Bij een afwijzing van een herzieningsverzoek moet B/T motiveren waarom het verzoek is afgewezen.

Naar boven

1.5.3 Herziening naar aanleiding van een bezwaarschrift Klik voor dialoogscherm met permalink

De bezwaartermijn start volgens artikel 35 Awir op de dag na die van de dagtekening van de voorschotbeschikking. Datzelfde geldt voor de beroepstermijn (dag na dagtekening uitspraak op bezwaar: artikel 36 Awir). B/T verstuurt voorschotten meestal geruime tijd voor de dagtekening. In de Algemene wet bestuursrecht gaat het niet om de dagtekening maar om de datum waarop een beschikking bekend wordt gemaakt (artikel 6:8 Awb). De dagtekening is echter een eenvoudiger ijkpunt dan de datum van de bekendmaking. De belanghebbende krijgt zo een langere bezwaartermijn dan die van de Awb.

In grensoverschrijdende situaties (Kinderopvangtoeslag of KGB) wordt in een aantal gevallen de toeslagbeschikking opgemaakt met dagtekening en naar de SVB gestuurd. De SVB maakt een eigen toeslagbeschikking op en betaalt de toeslag uit. Dat is in die gevallen waarin Nederland een aanvulling verleent op het buitenlands recht op gezinsbijslag. Het moment van de (latere) bekendmaking van de SVB beschikking over de aanvulling bepaalt dan de termijn voor het indienen van het bezwaarschrift: de belanghebbende was namelijk niet eerder op de hoogte van de toeslagbeschikking.

Bij een bezwaarschrift moet een heroverweging plaatsvinden (zie hoofdstuk 24). Dat kan leiden tot een herziening van het voorschot. De wettelijke basis voor deze herziening is dan niet artikel 16, lid 5, van de Awir, maar artikel 7:11, lid 2, van de Awb. Bij een te laag voorschot wordt dit door het bezwaarschrift herzien. Op de beschikking komt dan ook te staan: Beslissing op bezwaar.

Voldoet het bezwaarschrift niet aan alle voorwaarden dan kan het voorschot toch herzien worden, maar dan wel op basis van artikel 16, lid 5, van de Awir. Dit leidt dan niet tot een beslissing op bezwaar, maar tot een nieuw

primair besluit. Aandachtspunt is dat op het bezwaarschrift (formeel) nog wel de beslissing moet worden genomen dat deze niet-ontvankelijk is.

In beginsel mag iemand niet slechter worden van zijn bezwaarschrift. Dat heet het verbod op "reformatio in peius". Een te hoog voorschot kan wel naar beneden worden aangepast: ook als dat bij de behandeling van het bezwaar wordt ontdekt. B/T houdt altijd de bevoegdheid van artikel 16, vijfde lid, om het voorschot zonder voorwaarden te herzien. Dat zou B/T ook los van het bezwaar kunnen doen.

Ambtshalve herziening Klik voor dialoogscherm met permalink

In de volgende situatie kan worden overgegaan tot een herziening ten nadele tijdens bezwaar. Er is geen strijd met het verbod op reformatio in peius.

De belanghebbende gaat in bezwaar tegen de herziening van zijn voorschot huurtoeslag vanwege een verlaging van de rekenhuur. Tijdens bezwaar blijkt - op aangeven van de belanghebbende zelf - dat zijn inkomen een flink stuk hoger is. Dit leidt er toe dat er helemaal geen aanspraak meer kan worden gemaakt op huurtoeslag. Aangezien dit zonder bezwaar op grond van artikel 16, lid 5 van de Awir tot een herziening van het voorschot kan leiden, is dit tijdens het bezwaar in dit geval ook mogelijk.

Naar boven

1.6 Definitief toekennen Klik voor dialoogscherm met permalink

Het definitief toekennen wordt behandeld in hoofdstuk 16. Daarvoor heeft B/T de definitieve inkomens nodig. B/T stelt in de praktijk voor het leeuwendeel van de toeslagen binnen een jaar na het berekeningsjaar een definitieve toeslag vast. Artikel 19 van de Awir geeft daarvoor termijnen. In hoofdstuk 16 wordt daar nader op ingegaan.

Houdt B/T zich niet aan de termijn, dan kan een aanvrager B/T in gebreke stellen en een dwangsom eisen. Zie hoofdstuk 17. Doet een aanvrager dat niet, en verzuimt B/T toch om een definitieve toeslag te berekenen, dan mag deze 5 jaar na het berekeningsjaar niet meer worden vastgesteld op een bedrag, lager dan het voorschot. Dit is sinds 1-1-2017 in de Awir vastgelegd in artikel 14, zevende lid. In samenhang daarmee is in artikel 16, vijfde lid eveneens bepaald, dat na die datum het voorschot niet op een lager bedrag mag worden vastgesteld. Deze wijzigingen zijn een gevolg van in 2016 gewezen jurisprudentie over de uiterste termijn voor het opleggen van een definitieve toeslag.

Naar boven
Naar boven

Naar tekstnavigatie

- Inhoud Handboek Toeslagen
  - 14.00.00 Voorschot
    - 1 Voorschot
      - 1.1 Inleiding
      - 1.2 Voorschotverlening
        - 1.2.1 Algemeen
        - 1.2.2 Afzien van voorschot bij geen of te late aangifte IB
      - 1.3 Ingangsdatum van wijzigingen
        - 1.3.1 Regeling vanaf 2012
        - 1.3.2 Regeling tot 2012
      - 1.4 Verzoek om inlichtingen
      - 1.5 Herziening van voorschotten
        - 1.5.1 Algemeen

- 1.5.2 Herziening op verzoek
- 1.5.3 Herziening naar aanleiding van een bezwaarschrift
- 1.6 Definitief toekennen

Naar tekstnavigatie

Handboek Toeslagen (HTS)

Naar tekstnavigatie

Belastingnet

Zoeken

Naar tekstnavigatie

- Handboek Toeslagen
- 14.00.00 - Voorschot
- 1 Voorschot

Naar tekstnavigatie

Direct naar:

- de inhoud van deze pagina
- de inhoudsopgave van deze pagina
- de algemene informatie Handboek Toeslagen
- zoeken
- het kruimelpad

15.00.00 Wijziging omstandigheden

1Wijziging omstandigheden
Klik voor dialoogscherm met permalink

1.1 Inleiding Klik voor dialoogscherm met permalink

Artikel 17 van de Awir en artikel 5 van de Uitvoeringsregeling Awir regelen de gevallen waarin de aanvrager verplicht is om uit zichzelf wijzigingen door te geven aan Belastingdienst/Toeslagen. De aanvrager is niet altijd verplicht de wijzigingen door te geven.

B/T communiceert voor de duidelijkheid wel, dat wijzigen verplicht is en draagt daarom uit: U moet er zelf voor zorgen dat de gegevens kloppen waarmee wij uw toeslag berekenen. Geef daarom wijzigingen in uw situatie binnen 4 weken aan ons door.

Naar boven

1.2 Wijzigen gegevens belanghebbende
Klik voor dialoogscherm met permalink

Bij B/T gaat het vooral om voorschotten. B/T berekent het voorschot met gegevens die de aanvrager aandraagt. B/T toetst deze zoveel mogelijk aan gegevens die bij B/T bekend zijn. Is een gegeven onvolledig of onjuist dan krijgt de aanvrager de gelegenheid deze aan te vullen of aan te passen. In dit hoofdstuk gaat het over de verplichting tot wijziging en om de informatie die de belanghebbende(n) op eigen initiatief moet verstrekken. De verplichting is neergelegd in artikel 17 van de Awir. Per toeslag kan het om verschillende wijzigingen gaan. Die verplichtingen per toeslagsoort zijn vastgelegd in artikel 5 van de Uitvoeringsregeling Awir. Artikel 5 is op 1 juli 2016 aangepast. Daarbij is rekening gehouden met wat B/T zelf als informatie ontvangt. De bepalingen worden hieronder behandeld.

Voor alle toeslagen Klik voor dialoogscherm met permalink

Artikel 5 van de Uitvoeringsregeling Awir bepaalt wanneer een belanghebbende wijzigingen moeten melden. Namelijk binnen vier weken, schriftelijk dan wel een elektronische mededeling. Met de belanghebbende wordt hier bedoeld: de aanvrager, de partner of de medebewoner. Wijzigen wordt bij voorkeur elektronisch gedaan.

Wijzigingen doorgeven die leiden tot een verlaging van het voorschot
Klik voor dialoogscherm met permalink

Verplicht om door te geven zijn wijzigingen die leiden tot een verlaging van het voorschot. Dit is zo geregeld omdat het Rijk daar belang bij heeft. De aanvrager moet deze wijzigingen binnen vier weken doorgeven. Bij wijzigingen die leiden tot een hogere toeslag heeft een belanghebbende zelf belang. Hij mag zelf bepalen wanneer hij deze doorgeeft. B/T adviseert in het algemeen om alle wijzigingen door te geven.

Verplichting algemene wijzigingen doorgeven Klik voor dialoogscherm met permalink

- het aangaan of beëindigen van een partnerschap (sinds 1-7-2016) in enkele benoemde gevallen
- een verhoging van het inkomen van de aanvrager zelf, zijn partner en/of zijn medebewoner(s), die leidt tot een verlaging van de tegemoetkoming van meer dan 500 euro
- een verhoging van een geschat vermogen waardoor over het berekeningsjaar geen aanspraak op tegemoetkoming bestaat.

Per 1 juli 2016 moeten de volgende partnerschapswijzigingen worden gemeld:

1. het ontstaan van partnerschap op grond van artikel 5a, eerste lid, aanhef en onderdeel b, Awr of artikel 3, tweede lid, aanhef en onderdelen b, c en d, Awir;
2. het eindigen van partnerschap op grond van artikel 5a, vierde lid, aanhef en onderdeel a, Awr;

Verplichte wijzigingen voor huurtoeslag Klik voor dialoogscherm met permalink

Bij een huurtoeslag verwacht B/T:

- een wijziging in de huurprijs (in veel gevallen geeft de verhuurder deze door);
- het aangaan of beëindigen van een huurovereenkomst of een onderhuurovereenkomst;
- een verandering van verhuurder

.

Verplichte wijzigingen voor de zorgtoeslag Klik voor dialoogscherm met permalink

Ontvangt de aanvrager een voorschot zorgtoeslag, dan moet Belastingdienst/Toeslagen ingelicht worden als een zorgverzekering wordt beëindigd, of wordt opgeschort (bij detentie: artikel 24 Zvw)

Verplichte wijzigingen voor kinderopvangtoeslag Klik voor dialoogscherm met permalink

De kinderopvangtoeslag kent de meeste grondslagen. Dus is daar het aantal wijzigingen dat B/T moet vernemen het hoogst:

- een wijziging in het aantal uren genoten kinderopvang door een kind van hemzelf of van zijn partner
- een wijziging in het soort genoten kinderopvang door een kind van belanghebbende of zijn partner;
- een wijziging van het geregistreerde kindercentrum of geregistreerde gastouderbureau
- een wijziging van de uurprijs

.

Verplichte wijzigingen voor kindgebonden budget
Klik voor dialoogscherm met permalink

Wordt alleen kindgebonden budget ontvangen, dan gelden uitsluitend de voorwaarden als hiervoor genoemd onder alle toeslagen.

Naar boven
Naar boven

Naar tekstnavigatie

- Inhoud Handboek Toeslagen
  - 15.00.00 Wijziging omstandigheden
    - 1 Wijziging omstandigheden
      - 1.1 Inleiding
      - 1.2 Wijzigen gegevens belanghebbende

Naar tekstnavigatie

Handboek Toeslagen (HTS)

Naar tekstnavigatie

Belastingnet

Zoeken

Naar tekstnavigatie

- Handboek Toeslagen
- 15.00.00 - Wijziging omstandigheden
- 1 Wijziging omstandigheden

Naar tekstnavigatie

Direct naar:

- de inhoud van deze pagina
- de inhoudsopgave van deze pagina
- de algemene informatie Handboek Toeslagen
- zoeken
- het kruimelpad

16.00.00 Definitieve toekenning

1Definitieve berekening
Klik voor dialoogscherm met permalink

1.1 Inleiding Klik voor dialoogscherm met permalink

De definitieve berekening stelt vast op welk bedrag aan toeslag de aanvrager recht heeft over een berekeningsjaar. In de definitieve berekening staat per toeslag hoeveel voorschot de aanvrager in het toeslagjaar heeft gekregen en welk toeslagbedrag na afloop van het toeslagjaar is vastgesteld. Dit regelt artikel 19 Awir. Deze spreekt over toekennen, vandaar dat in de praktijk de afkorting DT (definitief toekennen) is ingeburgerd.

De termijn voor de definitieve berekening is een belangrijk onderwerp van dit hoofdstuk. In veel gevallen ontvangt de burger de definitieve berekening uiterlijk 31 december van het jaar volgend op het berekeningsjaar. Dat is ook wettelijk vastgelegd. B/T werkt daar ook naar toe om:

- (liefst) maximaal twee jaren bezig te zijn met één berekeningsjaar;
- geen dwangsom te verspelen

Naar boven

1.2 Definitieve toekenning en benodigde inkomensgegevens
Klik voor dialoogscherm met permalink

Om de toeslag definitief te kunnen berekenen heeft B/T onder meer de inkomensgegevens nodig van alle toeslagbetrokkenen. De toeslag wordt toegekend op basis van de inkomensgegevens afkomstig uit de BRI (basisregistratie inkomen). De BRI heeft de gegevens uit de aangifte of aanslag. Als er geen aangifte IB is gedaan krijgt de BRI de inkomensgegevens op basis van de jaaropgave loon of de NINBI-beschikking. Is er geen inkomen bekend dan stelt B/T het inkomen fictief op € 0. (artikel 14, derde lid, Awir).

Naar boven

1.3 Beslistermijn definitieve toekenning
Klik voor dialoogscherm met permalink

Bij het vaststellen van de beslistermijn is allereerst van belang of er verplicht aangifte inkomstenbelasting wordt gedaan.

Naar boven

1.3.1 Beslistermijn definitieve berekening en aanslag inkomstenbelasting Klik voor dialoogscherm met permalink

Bij het toekennen van een toeslag op basis van de aanslag inkomstenbelasting gaat het om de aanslagen van al degenen van wie de draagkracht een rol speelt voor de hoogte van de definitief toe te kennen toeslag. B/T heeft de inkomensgegevens nodig van de aanvrager, de toeslagpartner en bij de huurtoeslag ook van de eventuele medebewoner(s).

Naar boven

1.3.2 Een of meer van de toeslagbetrokkene(n) binnen het huishouden doet aangifte IB Klik voor dialoogscherm met permalink

Er is voor het definitief berekenen vanaf het berekeningsjaar 2014 sprake van een termijn van zes maanden na de laatste opgelegde aanslag. “Laatst opgelegde” heeft te maken met het huishouden van de aanvrager als er meer personen zijn die aangifte moeten doen.

Naar boven

1.3.3 Niemand van de toeslagbetrokkenen binnen het huishouden doet aangifte inkomstenbelasting: Klik voor dialoogscherm met permalink

B/T moet voor 31 december (T + 1) de definitieve berekening sturen van de toeslag voor het berekeningsjaar (artikel 19, tweede lid, Awir).

Naar boven

1.3.4 Invloed van een ' NINBI-beschikking ' Klik voor dialoogscherm met permalink

Als er voor de aanvrager, partner en/of medebewoner(s) een NINBI-beschikking is vastgesteld, dan vindt de definitieve toekenning plaats binnen acht weken na de vaststelling van de laatste NINBI-beschikking.

Uitzondering op deze termijn: als de achtwekentermijn eerder verstrijkt dan de termijnen zoals die gelden voor het definitief toekennen op basis van de IB-aangifte, dan geldt niet de achtwekentermijn maar de termijn zoals die zou gelden in het geval wordt toegekend op basis van aangifte.

Naar boven

1.3.5 Geen aangifte ingediend door toeslagbetrokkene, terwijl hij daar wel toe verplicht is, inspecteur legt ambtshalve aanslag op Klik voor dialoogscherm met permalink

Het moment waarop de inspecteur de aanslag vaststelt is bepalend voor de definitieve berekening: deze zal B/T binnen zes maanden moeten maken.

Naar boven

1.3.6 Huishouding met meerdere varianten Klik voor dialoogscherm met permalink

Het is natuurlijk mogelijk dat in een toeslaghuishouden slechts één persoon aangifte doet en de andere niet. De toekenningstermijnen voor die situaties zijn als volgt:

- Een persoon doet aangifte IB, de andere personen niet (zij ontvangen een jaaropgave loon): hier geldt de toekenningstermijn op basis van aangifte.
- Een persoon doet aangifte IB, een persoon ontvangt een NINBI-beschikking en een persoon ontvangt een jaaropgave loon: de toekenningstermijn op basis van aangifte geldt, tenzij de termijn voor toekenning op basis van de NINBI-beschikking later verloopt. In dat geval geldt de laatste termijn.
- Een persoon ontvangt een NINBI-beschikking, de andere persoon (personen) ontvangt een jaaropgave loon: de termijn voor toekenning op basis van de NINBI-beschikking geldt.

Naar boven

1.3.7 Opschorten beslistermijn definitieve berekening
Klik voor dialoogscherm met permalink

Als B/T over onvoldoende gegevens beschikt, vraagt B/T in het kader van toezicht om meer gegevens/inlichtingen. Dit verlengt de beslistermijn met de tijd die daarmee gemoeid is (art. 19, derde lid, Awir).

Naar boven

1.3.8 Wat te doen indien B/T de termijn overschrijdt
Klik voor dialoogscherm met permalink

Wanneer B/T de termijn niet haalt dan moet de aanvrager daarvan schriftelijk op de hoogte worden gesteld. B/T moet dan een redelijke termijn noemen waarbinnen de definitieve toekenning kan worden verwacht (artikel 19, vierde lid, Awir).

Naar boven

1.4 Situatie berekeningsjaren 2013 en eerder
Klik voor dialoogscherm met permalink

Voor het berekeningsjaar 2013 gold ook nog een andere termijn: binnen negen maanden na het indienen van de aangifte, als deze korter is dan die van de termijn na de aanslag. Daarbij gold in de Awir een termijn na de aanslag van (maar) acht weken. Met het oog op die (te korte) termijn van acht weken is in de Uitvoeringsregeling Awr 2014 alleen voor het berekeningsjaar 2013 artikel 29a opgenomen dat de dagtekening van de aanslag inkomstenbelasting fictief met zes maanden ophoogt. Zodoende is de termijn voor 2013 zes maanden plus de acht weken van de Awir geworden. Binnen 34 weken na de aanslag moeten we de toeslag over 2013 definitief berekenen. In de Awir 2015 werd de tekst van artikel 19 aangepast (o.a. verviel die acht weken), waardoor deze voor het eerst kon worden toegepast bij het definitief toekennen over 2014.

Tot en met 2012 is de situatie als volgt:

- Als niemand aangifte doet moet de DT er op 30 november t+1 zijn
- Als er wel aangifte wordt gedaan moet B/T binnen 13 weken na de laatste van belang zijnde aangifte IB de toeslag definitief hebben berekend.

De termijnoverschrijding door B/T heeft voor deze oudere jaren echter geen consequenties (er kan geen dwangsom voor worden opgelegd). Ook is het gevolg van een te late DT niet dat dat de tegemoetkoming geacht wordt op het bedrag van het voorschot te zijn vastgesteld. Zowel de termijn van artikel 19, eerste lid als die van het tweede lid is namelijk een zogenaamde termijn van orde. Zie bijvoorbeeld: ECLI:NL:RVS:2014:3574. De Awir verbindt geen gevolgen aan het niet tijdig vaststellen. Wel kan een belanghebbende bezwaar maken tegen

het uitblijven van de definitieve berekening. De reden voor de ophoging van de termijn naar de (nu) zes maanden na de laatste aanslag heeft te maken met de komst voor B/T van de Wet dwangsom vanaf het berekeningsjaar 2013.

Voorbeelden van uiterste termijnen DT bij toepassing van de wetgeving 2012, 2013 en 2014/2015:

Datum aangifte	Datum aanslag	Toep 2012	Toep 2013	Toep 2014/2015
15 april jr t	15 sept jr t	15 sept + 13 wkn	15 sept + 34 wkn	15 sept + 6 mnd
15 april jr t	15 aug jr t+1	15 aug + 13 wkn	15 april + 9 mnd	15 aug + 6 mnd

Naar boven

1.5 Uiterste termijn lagere definitieve berekening
Klik voor dialoogscherm met permalink

De Awir gaf tot en met 2016 naast de termijn voor het definitief toekennen, geen uiterste termijn. Er was geen regeling in de Awir opgenomen waarin staat dat B/T na verloop van een bepaalde tijd niet meer bevoegd is om een voorschot te herzien of een toeslag op een lager bedrag vast te stellen dan dat van het voorschot. De termijn van vijf jaar die artikel 21, tweede lid, Awir noemt ziet op het herzien van een definitieve toeslag. Een belanghebbende die een voorschot had dat B/T vijf jaar en zeven maanden na het berekeningsjaar nog definitief € 10.920 lager wilde vaststellen vond zijn rechtszekerheid geschonden en stapte daarmee naar de rechter, met nog een aantal andere belanghebbenden. De rechtbanken deden hierover wisselende uitspraken. Bij dit toeslagen-vraagstuk heeft de Afdeling vooraf een conclusie gevraagd van de advocaat-generaal (ECLI:NL:RVS:2016:159). De advocaat-generaal stelt een aantal oplossingsrichtingen voor, waarvan de Afdeling de eerste overneemt. Die eerste oplossing luidt dat de termijn van 5 jaar die vervat is in artikel 21, tweede lid, van de Awir, ontoelaatbaar wordt doorkruist wanneer na ommekomst van die termijn een verleend voorschot ten nadele van de belanghebbende wordt herzien of de tegemoetkoming wordt toegekend lager dan het verleende voorschot (zie o.a. AbRvS, 1 juni 2016, ECLI:NL:RVS:2016:1484/1485/1486 e.a.).

De gevolgen van deze uitspraken zijn dat B/T op 1 juni 2016 reeds vaststaande (te late) DT's waar geen bezwaar tegen is gemaakt niet meer herziet. Bij toeslagen die nog niet onherroepelijk vaststaan wordt deze uitspraak in de beoordeling bij de vaststelling meegenomen. Bij een procedure over een voorschot waarbij lopende de procedure een (te late) DT is vastgesteld loopt de DT formeel niet mee in de voorschotprocedure, omdat de DT geen art. 6:19 Awb besluit is. B/T volgt echter de lijn dat de uitkomst van de VT procedure ook leidt tot een aanpassing van de DT. Zie ook
hoofdstuk 23.

Per 1 januari 2017 is deze regeling wettelijk vastgelegd in de artikelen 14, zevende lid, en 16, vijfde lid. Zie ook hoofdstuk 14, onderdeel 1.6.

Naar boven

1.6 Belastingrente/heffingsrente
Klik voor dialoogscherm met permalink

Belastingrente is de rente die B/T berekent als de hoogte van de toeslag achteraf verandert. Deze rente berekent B/T vanaf 1 juli van het jaar volgende op het toeslagjaar (T+1). De periode waarover rente wordt berekend eindigt op de datum van de toekenningsbeschikking of (als daar sprake van is) de datum van de herzieningsbeschikking van de eerdere toekenning. Het rentepercentage is gelijk aan het rentepercentage van de belastingrente voor de inkomstenbelasting. Zie art 27 van de Awir. Tot en met 2011 werd hiervoor de term heffingsrente gebruikt in plaats van belastingrente.

B/T vergoedt rente als er een nabetaling is op grond van een definitieve berekening omdat de toekenning hoger is dan eerdere voorschotten. De wijze van berekenen is gelijk aan de wijze zoals hiervoor bij het in rekening brengen ervan is beschreven. B/T vergoedt ook rente over uit te betalen bedragen als de toekenning in het voordeel van de belanghebbende wordt herzien.

B/T brengt rente in rekening als er een terugvordering is op grond van een definitieve berekening of een herziening van de tegemoetkoming in het nadeel van de belanghebbende. Tot en met het berekeningsjaar 2012 hoefden aanvragers geen belastingrente/heffingsrente te betalen als ze te veel voorschot hadden ontvangen. Met ingang van toeslagjaar 2013 moet de aanvrager wel rente aan B/T betalen als uit de definitieve berekening blijkt dat er teveel voorschot is ontvangen.

Naar boven
Naar boven

Naar tekstnavigatie

- Inhoud Handboek Toeslagen
  - 16.00.00 Definitieve toekenning
    - 1 Definitieve berekening
      - 1.1 Inleiding
      - 1.2 Definitieve toekenning en benodigde inkomensgegevens
      - 1.3 Beslistermijn definitieve toekenning
        - 1.3.1 Beslistermijn definitieve berekening en aanslag inkomstenbelasting
        - 1.3.2 Een of meer van de toeslagbetrokkene(n) binnen het huishouden doet aangifte IB
        - 1.3.3 Niemand van de toeslagbetrokkenen binnen het huishouden doet aangifte inkomstenbelasting:
        - 1.3.4 Invloed van een NINBI-beschikking
        - 1.3.5 Geen aangifte ingediend door toeslagbetrokkene, terwijl hij daar wel toe verplicht is, inspecteur legt ambtshalve aanslag op
        - 1.3.6 Huishouding met meerdere varianten
        - 1.3.7 Opschorten beslistermijn definitieve berekening
        - 1.3.8 Wat te doen indien B/T de termijn overschrijdt
      - 1.4 Situatie berekeningsjaren 2013 en eerder
      - 1.5 Uiterste termijn lagere definitieve berekening
      - 1.6 Belastingrente/heffingsrente

Naar tekstnavigatie

Naar tekstnavigatie

Belastingnet

Zoeken

Naar tekstnavigatie

Direct naar:

- de inhoud van deze pagina
- de inhoudsopgave van deze pagina
- de algemene informatie Handboek Toeslagen
- zoeken
- het kruimelpad

17.00.00 Dwangsom

1Dwangsom
Klik voor dialoogscherm met permalink

1.1 Inleiding Klik voor dialoogscherm met permalink

In dit hoofdstuk gaat het over de dwangsom. Burgers hebben via de dwangsom een middel gekregen om het bestuursorgaan onder druk te zetten om zich aan de wettelijke termijnen te houden. In de Awb bestaat die regeling sinds 1 oktober 2009. Wanneer het bestuursorgaan te laat beslist kan het zijn dat ze een boeten moet betalen in de vorm van een dwangsom. Dat is aan voorwaarden gebonden. Voor B/T is de dwangsomregeling beperk(ter) omdat de dwangsomregeling Awb (deels) is uitgesloten in de Awir. Uit art. 12, tweede lid, Awir volgt dat de dwangsomregeling van de Awb alleen geldt bij definitieve berekeningen en de bezwaren daartegen. Dus niet bij voorschotten, wijzigingen daarvan of bezwaren daartegen.

Voor achtergronden over de regeling zie 1.3.1

Naar boven

1.1.1 Uitzondering dwangsom Klik voor dialoogscherm met permalink

De dwangsomregeling is neergelegd in afdeling 4.1.3.2 Awb. Voor besluiten op basis van de Awir geldt echter een afwijkende regeling. Voor besluiten die niet op de Awir zijn gebaseerd zoals aanvragen op basis van de Wet openbaarheid bestuur (Wob) of de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG, vanaf 25 mei 2018, daarvoor de Wet bescherming persoonsgegevens - Wbp) en schadeverzoeken, geldt deze afdeling van de Awb wel vanaf 1 oktober 2009 voor B/T (zie 1.4).

Naar boven

1.1.2 Awir dwangsom voor 2013 Klik voor dialoogscherm met permalink

De dwangsomregeling uit afdeling 4.1.3.2 Awb is voor B/T pas van toepassing vanaf berekeningsjaar 2013. Aanvankelijk is in de Overige Fiscale Maatregelen 209; artikel XVI bepaald dat de dwangsomregeling tot 1 januari 2011 niet van toepassing is op beschikkingen ingevolge de Awir of bezwaren tegen dergelijke beschikkingen. In de Overige Fiscale Maatregelen 2011, art. XVI is vervolgens bepaald dat de dwangsom pas van toepassing is vanaf het berekeningsjaar 2012. Tenslotte is in de Wet toepassing dwangsomregeling toeslagen, art. III, bepaald dat de uitzondering ook nog voor berekeningsjaar 2012 geldt.

Naar boven

1.1.3 Awir-dwangsom vanaf 2013 Klik voor dialoogscherm met permalink

Vanaf 2013 heeft B/T dus de dwangsomregeling van afdeling 4.1.3.2 Awb. Deze is echter beperkt tot de toekenning van de tegemoetkoming en de bezwaren daartegen (art. 12, tweede lid, Awir). De dwangsom geldt dus alleen voor de definitieve berekening en bezwaren tegen de definitieve berekening. Voor alle ander Awir-beschikkingen en bezwaren, zoals een voorschot, een herziening van een definitieve berekening of een verzoek om een bijzondere situatie geldt de dwangsom dus niet. De motivering van die uitsluiting ligt bij de fraudebestrijding: zo kan B/T het verlenen van toeslagen bij aanvragen beter controleren. De termijnen daarvoor zijn ook verlengd (zie Hoofdstuk 14).

Casus

In ECLI:NL:RVS:2018:4037 van 12 december 2018 had B/T niet tijdig beslist op een bezwaarschrift tegen een herziening van een DT, waarvoor B/T in gebreke was gesteld. De Afdeling spreekt uit: Uit artikel 12, tweede lid, aanhef, van de Awir volgt dat paragraaf 4.1.3.2 van de Awb, inhoudende de dwangsom bij niet-tijdig beslissen, slechts van toepassing is op beschikkingen van de Belastingdienst/Toeslagen tot toekenning van de tegemoetkoming, bedoeld in artikel 14 van de Awir, alsmede beslissingen op bezwaarschriften tegen deze beschikkingen. Omdat het in deze zaak niet gaat om de in dit artikel genoemde besluiten, maar om een beslissing op bezwaarschrift tegen een afwijzing van een herzieningsverzoek, is paragraaf 4.1.3.2 van de Awb niet van toepassing. Geen recht op een dwangsom dus.

Naar boven

1.2 Dwangsom bij definitief berekenen en bezwaar daartegen Klik voor dialoogscherm met permalink

1.2.1 Inleiding Klik voor dialoogscherm met permalink

Zoals in 1.1.3. aangegeven geldt de dwangsomregeling alleen voor de definitieve vaststelling. Met het inwerking treden van de dwangsomregeling is ook de termijn voor het opleggen van een definitieve beschikking aangepast (zie H16.2 hiervoor). Daarnaast kan B/T de termijn verdagen als een definitieve berekening binnen de termijn niet lukt (artikel 19, vierde lid, Awir). Als de termijn wordt overschreden dan moet een aanvrager B/T in gebreke stellen om de dwangsom te kunnen claimen. B/T heeft dan nog veertien dagen na ontvangst van de ingebrekestelling om alsnog een definitieve beschikking af te geven. Verstrijkt die termijn ongebruikt, dan gaat de dwangsomtermijn automatisch lopen.

Betaalt B/T een dwangsom te laat, dan kan de belanghebbende vergoeding van de wettelijke rente eisen over de periode van vertraagde uitbetaling. Zie ECLI:NL:RVS:2017:2264.

Naar boven

1.2.2 Maximale hoogte dwangsom Klik voor dialoogscherm met permalink

Niet alleen de dwangsom is beperkt tot de definitieve vaststellingen en de bezwaren daartegen. Ook geldt er een afwijkende manier van berekenen, zoals opgenomen in artikel 12, tweede lid, Awir. Het dwangsombedrag is € 10 voor iedere week die B/T in gebreke is met een maximum van € 100. Bij definitieve berekeningen onder de (plus of min) € 100 is de maximale dwangsom lager, nl. € 30. Bij definitieve berekeningen onder de (plus of min) € 30 vervalt de dwangsom. Omdat in artikel 4:17, eerste lid, Awb echter bepaald is dat ten hoogste voor 42 dagen (6 weken) de dwangsom verschuldigd is, is het maximale bedrag van de dwangsom dus niet € 100, maar € 60. Op 22 juni 2016 heeft de Rb Midden Nederland (UTR 15/5943) in een geschil hierover echter uitgemaakt

dat het maximum dat in de wet wordt genoemd toch moet worden gehanteerd. Na overleg met MvF is besloten niet in hoger beroep te gaan en de uitspraak tot leidraad te nemen. In het berechte geval was B/T 8 weken en een dag te laat met de beslissing, zodat de Rb een dwangsom van (9 maal € 10=) € 90 heeft berekend.

In vergelijking met de Awb-dwangsommen zijn de Awir-dwangsommen veel lager. Dat komt omdat:

1. het proces van B/T heel massaal is en
2. diverse afzonderlijke toeslagen relatief lage bedragen (kunnen) uitkeren.

Naar boven

1.2.3 Berekening dwangsom Klik voor dialoogscherm met permalink

Voor de termijn gaat B/T uit van de dagtekening van de definitieve berekening of de dagtekening van de beslissing op bezwaar. Aangebroken weken tellen mee als week. Dit betekent dat de dwangsom bij een te late definitieve berekening of beslissing op bezwaar als volgt wordt berekend:

1. Vaststellen hoeveel weken de termijn is overschreden. Dit is het aantal weken tussen de dagtekening van de definitieve berekening of de beslissing op bezwaar en de ontvangst van de ingebrekestelling verminderd met twee.
2. Dit aantal wordt vermenigvuldigd met € 10 tot een maximum van € 100.
3. De hoogte van de dwangsom wordt eventueel verlaagd, afhankelijk van de hoogte van het na te betalen of terug te vorderen bedrag. Als dit bedrag kleiner is dan € 100, is het maximum € 30. Is het bedrag kleiner dan € 30 dan is geen dwangsom verschuldigd. Bij de definitieve berekening is het na te betalen of terug te vorderen bedrag het verschil tussen de tegemoetkoming en het laatste voorschot. Ook voor een te late beslissing op bezwaar moet nog steeds gekeken worden naar het verschil tussen de definitieve berekening en het voorschot. De uitkomst van het bezwaar is dus niet van invloed op de hoogte van de dwangsom.

Naar boven

1.2.4 Buiten toepassing verklaren bij ernstige verstoring Klik voor dialoogscherm met permalink

Het massale proces van Toeslagen kan er toe leiden dat er bijv. bij een systeemfout of andere verstoring van het uitvoeringsproces massaal bezwaarschriften worden ingediend. Wanneer belanghebbenden dan massaal een beroep op de dwangsomregeling dreigen te doen dan kan dat kostbaar worden. De Minister kan in zo'n geval bij ministeriele regeling afdeling 4.1.3.2van de Awb buiten toepassing verklaren (art. 12, derde lid, Awir). Die regeling moet binnen acht weken leiden tot een wetsvoorstel. Wanneer dat voorstel wordt ingetrokken of een van de kamers van de Staten Generaal neemt het niet aan, dan wordt de ministeriele regeling ook meteen ingetrokken. Hiervan is nog geen sprake geweest.

Naar boven

1.2.5 Geen dwangsom Klik voor dialoogscherm met permalink

In artikel 4:17, zesde lid, van de Awb staat wanneer geen dwangsom verschuldigd is, ook al heeft het bestuursorgaan na ingebrekestelling nog steeds niet beslist.

De uitzonderingen zijn:

- het bestuursorgaan is onredelijk laat in gebreke gesteld;

- de aanvrager is geen belanghebbende;
- de aanvraag is kennelijk niet-ontvankelijk of kennelijk ongegrond.

Deze uitzonderingen zijn in de wet opgenomen om misbruik van de dwangsomregeling tegen te gaan. Ze zijn niet in de wet opgenomen om het bestuursorgaan de mogelijkheid te geven om een dwangsom te voorkomen. Het is daarom niet wenselijk om een van deze uitzonderingen te gebruiken als Belastingdienst/Toeslagen een termijn niet heeft gehaald.

Naar boven

1.3 Dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen Klik voor dialoogscherm met permalink

1.3.1 Achtergrond Klik voor dialoogscherm met permalink

Per 1 oktober 2009 is de zogenaamde Wet dwangsom en beroep in werking getreden met de opname daarvan in de Awb (Afdelingen 4.1.3.2 en 8.2.4a alsmede b.v. art. 6.12 Awb – zie Stbld 383, 30 september 2009). De Wet dwangsom en beroep is een initiatief(wet) van kamerlid Wolfsen om burgers een effectiever rechtsmiddel te geven tegen trage besluitvorming bij de overheid. Het bestuursorgaan wordt gestraft met een dwangsom als wettelijk voorgeschreven beslistermijnen niet worden nagekomen. De Algemene wet bestuursrecht geeft termijnen waarbinnen de burgers voor hun rechten kunnen opkomen, net als termijnen waarbinnen bestuursorganen moeten beslissen. Overschrijdt de burger een termijn dan heeft dat voor hem vervelende gevolgen. Een te late aanvraag wordt afgewezen en een te laat bezwaarschrift wordt niet-ontvankelijk verklaard. Overschrijdt een bestuursorgaan een beslistermijn dan heeft (had) dit doorgaans geen directe consequenties. De belanghebbende moest zijn recht zien te halen door:

1. een voorlopige voorziening te vragen of
2. een zogenaamd bezwaar niet tijdig beslissen in te dienen (art. 6:2 Awb).

Door de Nationale Ombudsman is in verschillende rapporten geconstateerd (b.v. 2008/250 van 4 november 2008) dat bestuursorganen te vaak de voor hen geldende termijnen overschrijden. De wet dwangsom en beroep moet daar een einde aan maken. De voorlopige voorziening kan nog steeds. Het bezwaar niet tijdig beslissen is vervallen en vervangen door rechtstreeks beroep bij de rechter.

Naar boven

1.3.2 Een aantal termijnen Klik voor dialoogscherm met permalink

Op een aanvraag moet binnen een redelijke termijn worden beslist. Die termijn is in ieder geval na acht weken voorbij als er geen wettelijke termijn is vastgesteld (art. 4.13 Awb). Op grond van art. 4.14 kan de beslistermijn worden verdaagd, of deze nu wettelijk is vastgelegd (eerste lid) of niet (derde lid). Het bestuursorgaan moet de belanghebbende over de verdaging inlichten en een nieuwe, redelijke, termijn noemen. De termijn wordt opgeschort (art. 4.15 Awb) gedurende de tijd die een aanvrager nodig heeft om zijn aanvraag aan te vullen.

De termijn voor het beslissen op een bezwaarschrift is zes weken na het einde van de bezwaartermijn. Deze kon tot 1-10-2009 met vier weken worden verdaagd – die termijn is bij de invoering van de wet dwangsom zes weken geworden (art. 7.10, derde lid, Awb).

Beslist het bestuursorgaan niet binnen de termijn – b.v. op een bezwaarschrift - dan kan op grond van art. 7.1 Awb door de burger beroep worden ingediend. Ondanks een ingediend bezwaar of beroep blijft het bestuursorgaan verplicht een besluit te nemen (art. 6.20 Awb).

In de Awir zijn echter voor sommige beslissingen van de Awb afwijkende termijn opgenomen, bijvoorbeeld voor de verlening van een voorschot (artikel 16) en de definitieve berekening (artikel 19).

Naar boven

1.3.3 Nieuw rechtsmiddel: In gebreke stellen Klik voor dialoogscherm met permalink

Bij niet tijdige beslissingen staat het begrip "in gebreke stellen" centraal. We vinden deze onder andere terug in de artikelen 4.17, derde lid en in 6.12, tweede en derde lid Awb. Voor een beroep op de dwangsomregeling moet een belanghebbende het bestuursorgaan eerst in gebreke stellen. Dat moet schriftelijk. Elektronisch kan het ook, als het bestuursorgaan die weg open heeft gezet (art. 2.15 Awb). B/T heeft dit niet gedaan. Er zijn geen vormvereisten aan de ingebrekestelling. Bezwaar maken tegen niet tijdig beslissen kan voldoende zijn. Of een klacht over niet tijdig beslissen (zie Kamerstukken II 2005/06, 30 435, nr. 3 (MvT), p. 9-10). Het onderkennen van dergelijke vermomde ingebrekestellingen is een uitdaging op zich. Een belanghebbende kan een bestuursorgaan in gebreke stellen zodra hij redelijkerwijs mag menen dat het bestuursorgaan in gebreke is. Het is niet mogelijk om voortijdig een ingebrekestelling toe te sturen, onder de veronderstelling dat het bestuursorgaan niet op tijd zal zijn met zijn beschikking. Dat kan niet, omdat het bestuursorgaan op dat moment nog niet in gebreke is. De beslistermijn moet dus altijd eerst worden afgewacht. Dit is dus anders dan bij een bezwaarschrift, waar het in sommige gevalle wel mogelijk is om voortijdig een bezwaarschrift in te dienen(art. 6.10 Awb). Bij een onredelijk late ingebrekestelling is geen dwangsom verschuldigd (art. 4.17 Awb). Wat onredelijk laat is, zal uit rechtspraak moeten blijken.

De Centrale Raad van Beroep (CRvB) oordeelt in de uitspraak van 26 februari 2004

(ECLI:NL:CRVB:2004:AQ4639) dat voor het antwoord op de vraag of een bezwaarschrift onredelijk laat is ingediend, de datum waarop het oorspronkelijke verzoek is ingediend niet zonder meer doorslaggevend is. Ook moeten de nadien door het bestuursorgaan gedane mededelingen over de wijze van afhandeling in beschouwing worden genomen. In de procedure bij de CRvB is ter zitting vast komen te staat dat er nog een beslissing op het verzoek van de aanvrager zou volgen, maar dat het verzoek op een andere afdeling lag. Het gevolg hiervan was dat de beslissing voorlopig nog niet genomen zou worden in verband met grote werkdruk op de afdeling. De aanvrager heeft vervolgens bezwaar gemaakt tegen het niet tijdig beslissen. Het bestuursorgaan verklaarde de burger niet ontvankelijk omdat het bezwaar onredelijk laat was ingediend. De CRvB is van oordeel dat de gedane mededeling van het bestuursorgaan ertoe heeft geleid dat het bezwaar tegen het niet tijdig beslissen later is ingediend, maar dat het wel tijdig heeft plaatsgevonden.

Na een ingebrekestelling heeft het bestuursorgaan nog twee weken om een beschikking af te geven (art. 4.17, derde lid, Awb). Die termijn begint te lopen op de dag nadat de ingebrekestelling is ontvangen. Voorbeeld:

Voorbeeld (dwangsom Awb)

Het bestuursorgaan had op 30 september 2016 uiterlijk een besluit moeten nemen. De ingebrekestelling wordt ontvangen op 14 oktober 2016. De termijn begint dan de dag erna, de 15e, te lopen. Op de 28e oktober 2016 eindigt de termijn. Op de 29e wordt dan voor het eerst de dwangsom verschuldigd als er nog steeds geen beschikking is. Het bestuursorgaan is maximaal 42 dagen een dwangsom verschuldigd, waarvan de hoogte afhangt van het aantal dagen dat het bestuursorgaan in gebreke is (art. 4.17, eerste lid). De dwangsom is € 23 (2018 en daarvoor: € 20) per dag, de eerste veertien dagen; € 35 (2018 en eerder: € 30) per dag de volgende veertien dagen en € 45 (2018 en eerder: € 40) per dag voor de rest van de termijn van 42 dagen. Het maximum bedrag is € 1.442 (2018 en daarvoor: € 1.260). Komt er een beslissing op bezwaar binnen die 42 dagen, dan is de dag van verzending de laatste dag waarover de dwangsom betaald moet worden. De verschuldigdheid en de hoogte van de dwangsom moet door het bestuursorgaan worden vastgesteld binnen twee weken na de laatste dag

waarover de dwangsom verschuldigd was (art. 4.18 Awb). Op deze 42 dagen is de Algemene termijnenwet niet van toepassing. De weekend- en feestdagen tellen dus gewoon door.

Naar boven

1.3.4 Nieuw rechtsmiddel: beroep bij niet tijdig beslissen (' afdeling 8.2.4a ') Klik voor dialoogscherm met permalink

Bij niet tijdig beslissen kan de belanghebbende na het bestuursorgaan in gebreke te hebben gesteld, in beroep gaan bij de rechtbank (art. 7.1, eerste lid, letter f). Een ingediend bezwaarschrift tegen het niet tijdig nemen van een beslissing kan in dat geval als een ingebrekestelling worden opgevat. Het gaat hierbij om aanvragen voor een beschikking, bezwaar en administratief beroep wanneer de wettelijke beslistermijn is overschreden. Deze mogelijkheid bestaat sinds 1 oktober 2009.

Bij een verlengde bezwaartermijn moet er (dus) een beschikking zijn, twaalf weken nadat de bezwaartermijn is verstreken, ofwel 18 weken nadat het primaire besluit is genomen. Afhankelijk van de situatie of een bezwaarschrift vroeg of laat is ingediend, heeft het bestuursorgaan na de indiening van het bezwaarschrift dus ca. 18 (bij vroeg- of voortijdige indiening) of 12 weken tijd om een beslissing op het bezwaar te nemen. Daarna is het bestuursorgaan in gebreke.

Voor het instellen van beroep wegens niet tijdig beslissen op een bezwaarschrift is nodig dat de belanghebbende het bestuursorgaan in gebreke stelt (art. 6.12 Awb). Het beroep kan twee weken daarna worden ingesteld, omdat het bestuursorgaan na de ingebrekestelling nog twee weken heeft om alsnog een besluit te nemen. Een zitting hoeft meestal niet plaats te vinden en een uitspraak moet de rechter snel doen (8 weken als geen zitting nodig is en anders dertien weken: art. 8:55b Awb). Indien het beroep gegrond is, stelt de bestuursrechter desgevraagd de hoogte van de verbeurde dwangsom ingevolge afdeling 4.1.3 van de Awb (dan wel artikel 12 Awir) vast (artikel 8:55c Awb). Bij een gegrond beroep krijgt het bestuursorgaan van de rechter nog weer twee w eken de tijd om de beslissing te nemen. Tegelijk met het vaststellen van deze termijn, kan de rechter een nadere dwangsom opleggen, voor wanneer de beslissing ook niet binnen deze twee weken wordt genomen (art. 8:55d, tweede lid, Awb). Van de termijn van twee weken kan de rechter in bijzondere gevallen overigens afwijken (art. 8:55d, derde lid Awb). Bij het bepalen van deze nadere dwangsom is de rechter niet gebonden aan de bedragen genoemd in Afdeling 4.1.3 van de Awb.

Rb: B/T is in gebreke gesteld en er is (nog) geen beslissing op bezwaar genomen. Binnen 2 weken een BOB anders kost dit € 100 per dag. (Rb Middelburg, 11/424, 25 juli 2011 – niet gepubliceerd)

Rb: Belanghebbende heeft op 20 oktober 2009 een bezwaarschrift ingediend. Zij stelt B/T op 6 oktober 2010 in gebreke en stelt ook beroep in bij de Rb tegen niet tijdig beslissen. (Haar beroep was dus te vroeg, want zij had eerst moeten wachten tot er 2 weken voorbij waren; artikel 6:12, tweede lid Awb). Op 15 november 2010 heeft B/T de beslissing op bezwaar genomen. Eiseres heeft op dezelfde dag B/T in gebreke gesteld en beroep ingediend. Aan de gestelde eis is daarmee niet voldaan. Het beroep is in zoverre te vroeg ingediend. De rechtbank acht het in het onderhavige geval vanuit een oogpunt van rechtsbescherming niet opportuun hieraan consequenties te verbinden. De rechtbank acht het aannemelijk dat eiseres meende eerst de termijn van 2 weken af te wachten alvorens beroep in te stellen. De Rb verklaart het beroep ontvankelijk. (Rb Den Haag, 17 juni 2011, 10/7029 – niet gepubliceerd).

Naar boven

1.3.5 Niet beslissen op aanvragen Klik voor dialoogscherm met permalink

Wanneer B/T niet beslist op een aanvraag om een toeslag dan staat de dwangsomregeling alleen open voor definitieve berekening vanaf de berekeningsjaren vanaf 2013. De burger kan, wanneer B/T niet (tijdig) beslist op de aanvraag beroep instellen – bezwaar is niet nodig (zie art. 7:1 letter f Awb). Daar kan een tijd overheen gaan, hoewel rechtbanken op die situaties in het algemeen wel snel reageren. Soms blijft bij het niet beslissen op een

aanvraag het vragen van een voorlopige voorziening in spoedeisende gevallen voor belanghebbenden nog de meest aangewezen weg.

Rb: B/T wijst de aanvraag van X af omdat deze te laat is ingediend. X gaat in bezwaar op 13 juli 2009. B/T verklaart het bezwaar gegrond na een jaar (14 oktober 2010) en beslist dat de aanvraag alsnog in behandeling moet worden genomen. Dit besluit blijft uit. Ook na een ingebrekestelling. Vervolgens stelt X beroep in wegens niet tijdig beslissen. Uiteindelijk volgt alsnog de beslissing op 27 mei 2011. En een rechterlijke uitspraak dat er geen dwangsom verbeurd is (Rb Amsterdam, 11/2359, 21 oktober 2011 – niet gepubliceerd).

Naar boven

1.4 Overige primaire Awb besluiten bij trage besluitvorming Klik voor dialoogscherm met permalink

1.4.1 Inleiding Klik voor dialoogscherm met permalink

Uitstel van de dwangsomregeling voor Awir-besluiten betekent zoals in de inleiding opgemerkt, niet dat B/T voor alle juridische Awb-producten uitstel heeft gekregen. De dwangsomregeling gold vanaf 1 oktober 2009 meteen voor alle niet-Awir besluiten, zoals:

- WOB aanvragen;
- AVG (voor 25 mei 2018:Wbp) aanvragen;
- verzoeken om schadevergoeding.

De hoofdstroom van B/T is het verstrekken van voorschotten. Daarom zijn kleine stroompjes als Wob- of AVG (voor 25 mei 2018, de Wbp) verzoeken moeilijk in beeld te krijgen. Dit komt ook omdat de brieven vaak niet direct als een Wob verzoek te lezen zijn. Dergelijke aanvragen kunnen in een bezwaar staan, of gecombineerd met een klacht worden ingediend. In een paar gevallen heeft B/T een primair besluit afgegeven nadat de persoon naar de rechtbank was gestapt vanwege het niet tijdig nemen van een besluit. In die gevallen heeft B/T toen pas een eerste beslissing genomen en niet na de (veel eerder toegezonden) ingebrekestelling. Vandaar dat de personen in kwestie recht hebben op een dwangsom van € 1260 pp: het maximale bedrag; ten hoogste 42 dagen. (Twee keer Rb Den Haag, 11/7178, 19 december 2011 en 11/4838, 23 december 2011: beide niet gepubliceerd).

Ook een zijstroom - maar omvangrijker - vormen de schadeverzoeken. Voor nader uitleg zie Hoofdstuk 28. Ook voor schadevergoedingen geldt de dwangsom dus.

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft in de uitspraak van 20 februari 2013 bevestigd dat de uitzondering op de dwangsom alleen geldt voor Awir-beschikkingen. Blijkens artikel XVI van de Overige fiscale maatregelen 2009 zijn slechts besluiten gebaseerd op de Awir en besluiten op bezwaar tegen zodanige besluiten tot het berekeningsjaar 2012 buiten het toepassingsbereik van de Wet dwangsom gebracht. Dit brengt met zich mee dat de Wet dwangsom van toepassing is op niet expliciet door de wetgever uitgesloten gevallen, waaronder ook de besluiten van X. (AbRvS, 201203018/1/A2, ECLI:NL:RVS:2013:BZ1669)

Vanaf 1 oktober 2016 geldt de dwangsomregeling niet meer voor Wob verzoeken omdat daarvan veel misbruik werd gemaakt (Stbld 2016, 301).

Naar boven
Naar boven

Naar tekstnavigatie

- Inhoud Handboek Toeslagen

- 17.00.00 Dwangsom
  - 1 Dwangsom
    - 1.1 Inleiding
      - 1.1.1 Uitzondering dwangsom
      - 1.1.2 Awir dwangsom voor 2013
      - 1.1.3 Awir-dwangsom vanaf 2013
    - 1.2 Dwangsom bij definitief berekenen en bezwaar daartegen
      - 1.2.1 Inleiding
      - 1.2.2 Maximale hoogte dwangsom
      - 1.2.3 Berekening dwangsom
      - 1.2.4 Buiten toepassing verklaren bij ernstige verstoring
      - 1.2.5 Geen dwangsom
    - 1.3 Dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen
      - 1.3.1 Achtergrond
      - 1.3.2 Een aantal termijnen
      - 1.3.3 Nieuw rechtsmiddel: In gebreke stellen
      - 1.3.4 Nieuw rechtsmiddel: beroep bij niet tijdig beslissen (afdeling 8.2.4a)
      - 1.3.5 Niet beslissen op aanvragen
    - 1.4 Overige primaire Awb besluiten bij trage besluitvorming
      - 1.4.1 Inleiding

Naar tekstnavigatie

Handboek Toeslagen (HTS)

Naar tekstnavigatie

Belastingnet

Zoeken

Naar tekstnavigatie

- Handboek Toeslagen
- 17.00.00 - Dwangsom
- 1 Dwangsom

Naar tekstnavigatie

Direct naar:

- de inhoud van deze pagina
- de inhoudsopgave van deze pagina
- de algemene informatie Handboek Toeslagen
- zoeken
- het kruimelpad

18.00.00 Uitbetaling voorschot en definitieve toekenning

1Uitbetaling voorschot en definitieve toekenning Klik voor dialoogscherm met permalink

1.1 Uitbetaling Klik voor dialoogscherm met permalink

Een aanvrager ontvangt een toeslag op basis van de bij de aanvraag verstrekte gegevens en het opgegeven inkomen. De toeslag heeft immers betrekking op de kosten die de aanvrager in dat jaar moet maken. Omdat de definitieve gegevens en omstandigheden pas na afloop van het berekeningsjaar bekend zijn, ontvangt de aanvrager in eerste instantie een voorschot op de toeslag.

Naar boven

1.1.1 Procedure aanvraag en uitbetaling toeslagen Klik voor dialoogscherm met permalink

1. De aanvrager vraagt een toeslag aan.
2. B/T behandelt de aanvraag en verleent een voorschot op de toeslag. Het moment van indienen van de aanvraag bepaalt of B/T het verleende voorschot uitbetaalt. Als we al zijn gestart met de definitieve berekeningen van een toeslagjaar, komt er in ieder geval geen voorschotbeschikking meer. De toeslag betalen we dan uit bij de definitieve toekenning. Wanneer de hoogte van het voorschot onder de doelmatigheidsgrens uitkomt, wordt geen voorschot uitbetaald.
3. Bij wijzigingen in de loop van het jaar wordt het voorschot aangepast.
4. Bij een vermindering van het recht vindt een vermindering van het voorschot plaats (= afboeking).
5. B/T kent na afloop van het berekeningsjaar de definitieve toeslag toe.
6. Het verschil tussen de definitieve toekenning en het voorschot wordt door B/T in één keer betaald of teruggevorderd.

Het berekende bedrag van een voorschot of een definitieve toekenning kan worden verrekend.

Naar boven

1.1.2 Uitbetaling van het voorschot Klik voor dialoogscherm met permalink

Artikel 22 van de Awir bevat regels voor het uitbetalen van een voorschot. Het voorschot wordt in beginsel in maandelijkse termijnen uitbetaald, in de maand voorafgaand aan de maand waarin de aanspraak bestaat. Voorbeeld : een betaling op 20 april betreft in de regel het voorschot van de maand mei. Er worden 4 situaties onderscheiden:

1. De aanvrager dient enkele maanden voor begin van het berekeningsjaar een aanvraag in die leidt tot het verlenen van een voorschot eveneens voor het begin van het berekeningsjaar. B/T betaalt het voorschot in dat geval uit in twaalf maandelijkse termijnen. De eerste betaling is in de maand december voorafgaand aan het berekeningsjaar (Awir, artikel 22 lid 1).
   Voorbeeld
   In oktober 2014 dient A een aanvraag zorgtoeslag in, met ingangsdatum 1 januari 2015. Hij zal in december 2014 zijn eerste voorschot over 2015 ontvangen en vervolgens iedere maand, tot en met november 2015. Als A's aanspraak blijft bestaan, loopt zijn voorschot na november 2015 door, zie daarvoor hoofdstuk 12

2. De aanvrager dient later dan in situatie 1 wordt bedoeld, maar vóór 1 november van het berekeningsjaar, een aanvraag in. Onder de voorwaarden dat de aanvrager een voorschot ontvangt en de datum van de voorschotbeschikking vóór 1 november van het berekeningsjaar ligt, betaalt B/T het voorschot uit in het aantal termijnen dat overeenkomt met het aantal resterende maanden in het berekeningsjaar, te rekenen vanaf de maand na de maand van dagtekening. De uitbetaling van het eerste voorschot vindt plaats in de maand van dagtekening en elke volgende termijn, telkens een maand later. Een achterstallig deel (over het deel van het jaar dat al is verstreken) wordt ineens bij de eerste termijn uitbetaald (Awir, artikel 22, leden 2 en 4). Zie ook bij "inhaalbevoorschotting".
   Voorbeeld
   B dient in mei 2015 een aanvraag huurtoeslag in voor zijn huurwoning waar hij al het hele jaar in woont. De ingangsdatum van de aanvraag is 1 januari 2015. Het voorschot voor de eerste 6 maanden krijgt Piet in juni 2015 betaald en dat beslaat de periode januari-juli. Het voorschot voor de overige maanden wordt maandelijks uitbetaald.

3. De aanvrager vraagt een toeslag aan; hij heeft slechts voor een deel van het berekeningsjaar recht op een toeslag. In dat geval betaalt B/T het voorschot in zoveel termijnen uit als het aantal kalendermaanden waarin het recht bestaat. De uitbetaling van het eerste voorschot vindt niet eerder plaats dan in de maand voorafgaand aan de maand waarin het recht ontstaat (Awir, artikel 22, lid 3).

4. De aanvrager dient laat in het berekeningsjaar of erna een aanvraag in voor een toeslag over dat berekeningsjaar. Als de voorschotbeschikking een datum heeft van na 31 oktober van het berekeningsjaar, wordt het voorschot in één keer uitbetaald (Awir, artikel 22, lid 5).
   Voorbeeld
   C dient in januari 2015 een aanvraag zorgtoeslag in over 2014. In februari 2015 ontvangt hij een voorschotbeschikking en krijgt in één keer het gehele bedrag van het voorschot uitbetaald.

Naar boven

1.1.2.1 Inhaalbevoorschotting Klik voor dialoogscherm met permalink

Het is mogelijk dat een voorschot later wordt verleend dan het moment waarop – eerder in het berekeningsjaar – de aanspraak op een toeslag is ontstaan. In die gevallen wordt het deel dat betrekking heeft op de al verstreken maanden in één keer uitbetaald, het restant volgt in maandelijkse termijnen. (Awir, artikel 22, lid 4).

Voorbeeld

Met ingang van 1 februari 2015 heeft D aanspraak op huurtoeslag voor een bedrag van € 1.100, voor de maanden februari tot en met december van dat jaar. De beschikking is gedagtekend 31 maart 2015. D ontvangt in maart de eerste uitbetaling, deze bedraagt € 300. Dit bedrag bestaat uit de 'inhaaltermijnen' van februari en

maart en het reguliere voorschot voor april. De volgende termijnen, steeds een bedrag van € 100, worden betaald in de maanden april tot en met november 2015.

Naar boven

1.1.2.2 Herberekening van het voorschot na een mutatie Klik voor dialoogscherm met permalink

Als een mutatie leidt tot een wijziging van de hoogte van het voorschot, wordt de verhoging of verlaging van het jaarbedrag uitgesmeerd over de resterende voorschotten die nog voor het berekeningsjaar worden uitbetaald.

Naar boven

1.1.2.3 Opschorting van de uitbetaling van een voorschot Klik voor dialoogscherm met permalink

Artikel 23 van de Awir bepaalt dat B/T bevoegd is om de uitbetaling van een voorschot op te schorten. Omdat we het voorschot in de regel in maandelijkse termijnen uitbetalen, houdt opschorting in dat uitbetaling van de nog resterende maandelijkse termijnen wordt gestaakt. Van deze bevoegdheid kunnen we gebruik maken als er:

- een vermoeden is dat het voorschot te hoog is;
- (sinds 2014) twijfel is over de juistheid van het adres, of als er geen adres is;
- (sinds 1-10-2017) de belanghebbende als uitreiziger is aangemerkt.

Vooruitlopend op herziening kan B/T daarmee voorkomen dat we uitbetaalde bedragen alsnog moeten terugvorderen.

We moeten de opschorting van de uitbetaling schriftelijk kenbaar maken. Deze schriftelijke mededeling is een beschikking, zodat tegen de opschorting bezwaar en beroep mogelijk zijn.

Naar boven

1.1.3 Wijze van uitbetaling Klik voor dialoogscherm met permalink

Artikel 25 van de Awir regelt dat B/T bedragen uitsluitend per bank betaalt. Een andere vorm van betaling zou vanwege de massaliteit van alle toeslagen te bezwaarlijk zijn. B/T kan aan zijn betalingsverplichting tegenover de aanvrager voldoen door het bedrag bij te schrijven op diens bankrekening. Met ingang van 1 december 2013 is dat in beginsel de enige wijze van betalen geworden. Voor een kinderopvanginstelling kan een uitzondering worden gemaakt als deze een convenant met B/T heeft gesloten. De toeslagen kunnen dan op verzoek van de aanvrager naar de kinderopvanginstelling worden overgemaakt. Deze optie geldt vooralsnog niet voor verhuurders.

Naar boven

1.1.3.1 Situatie tot 1 december 2013 Klik voor dialoogscherm met permalink

Voor 1 december 2013 waren er veel ruimere mogelijkheden om geld over te maken. Vaak zal overigens gewoon sprake zijn geweest van een eigen rekening of van bijschrijving op een zogenaamde ‘en/of rekening’ die ten name van beide partners staat. Daarnaast kon de aanvrager de toeslag laten overmaken op rekening van zijn partner, de kinderopvang, de verhuurder, zijn oma…. In feite was er geen beperking ten aanzien van de ontvanger van het geld. Daarvan werd misbruik gemaakt, vandaar de aanscherping tot betaling louter op de eigen rekening miv 1 december 2013.

Door een rekening van een derde voor de uitbetaling aan te wijzen kon de aanvrager ervoor zorgen dat de uit te betalen toeslag werd uitbetaald aan een ander dan de persoon die daar formeel gesproken recht op heeft. Hierdoor was het bijvoorbeeld mogelijk dat we de huurtoeslag rechtstreeks op de rekening van de verhuurder stortten, het zogenoemde geclusterd betalen (zie bijlage 1). Die mogelijkheid is per 1 december 2013 vervallen. Ook betaling aan een kinderopvanginstelling of gastouderbureau kwam veel voor. Artikel 6 van de Uitvoeringsregeling Awir schrijft voor dat het gegevensverkeer tussen B/T en de rekeninghouder zijnde een ander dan de belanghebbende of diens partner waar de toeslag op wordt gestort, plaatsvindt met gebruikmaking van het BSN van de aanvrager.

B/T kon van de uitbetaling op rekening van een ander dan de aanvrager afwijken als daar gegronde redenen voor zijn (artikel 25, tweede lid, oud, Awir). Gegronde redenen zijn:

- een dreigend faillissement of een surseance van betaling bij betaling op rekening van een verhuurder of kinderopvanginstelling;
- de verdenking van misbruik of frauduleus handelen door de rekeninghouder.

Er wordt dan voorkomen dat door betaling aan de derde de tegemoetkoming niet ten goede komt aan het doel waarvoor deze is bestemd. Een belanghebbende hoeft niet altijd tijdig te weten dat zich zo'n situatie voordoet. B/T kan de belanghebbende dan als het ware te hulp schieten. Vanaf 2014 is deze mogelijkheid geregeld in het derde lid van artikel 25 in samenhang met artikel 6, tweede lid, van de Uitvoeringsregeling Awir. Bij regeling worden de mogelijkheden vastgelegd. Dat gaat dan vooral om de ontvangst van een toeslag voor bijvoorbeeld een kinderopvanginstelling mogelijk te maken.

Naar boven

1.1.3.2 Verifieren van een rekeningnummer Klik voor dialoogscherm met permalink

Alvorens uit te betalen moet B/T er zeker van zijn dat de bankrekening er een is van de toeslaggerechtigde. Ze mag niet "zomaar" een rekening wijzigen, ook niet als de kinderopvanginstelling failliet is gegaan.

AbRvS: Dat B/T het rekeningnummer op eigen initiatief heeft gewijzigd omdat het in de op naam van belanghebbende in oktober 2010 gedane wijziging opgegeven rekeningnummer van een gob was dat al sinds medio 2010 niet langer geregistreerd stond, doet er niet aan af dat B/T in strijd met artikel 25 van de Awir, het voorschot zonder verificatie op een ander rekeningnummer heeft gestort (AbRvS, 5 november 2014, ECLI:NL:RVS:2014:3951).

Kort gezegd komt het er in de onderhavige uitspraak op neer dat wanneer B/T een rekeningnummer wijzigt, dit rekeningnummer altijd geverifieerd moet worden bij belanghebbende. Doen we dit niet, dan bestaat de kans dat een teveel betaald voorschot bij belanghebbende niet meer terug te vorderen is. Er was in dit geval sprake van een foutieve, op naam van belanghebbende gedane, wijziging. In dit geval speelde ook een rol dat belanghebbende de uitbetaling op het onjuiste, door B/T gewijzigde, rekeningnummer niet had kunnen voorkomen door direct op te komen tegen de veel te hoge beschikking met de onjuiste gegevens van 20 januari 2011, omdat het bedrag al op 11 januari 2011 door B/T was overgemaakt naar het onjuiste rekeningnummer. B/T rest dan nog de terugvordering bij de houder van het rekeningnummer wegens onverschuldigde betaling.

Naar boven

1.1.3.3 Wijzigen van een rekeningnummer Klik voor dialoogscherm met permalink

Sinds 1 december 2013 kan een belanghebbende zijn rekeningnummer niet vrijelijk wijzigen. Het moet op naam van de belanghebbende staan. Helemaal geen keuze heeft de belanghebbende niet. Hij moet echter kiezen voor een rekeningnummer dat aan de voorwaarden voldoet.

In de Awir is geen termijn opgenomen voor het wijzigen van een rekeningnummer. Vanuit B/T wordt echter gecommuniceerd dat de verwerking enige weken kan duren en dat als de burger wil dat de betaling naar het oude rekeningnummer eerder stopt, hij dit zelf moet aangeven.

Naar boven

1.1.4 Uitbetaling van toeslagen aan een derde die failliet is gegaan of dreigt te failleren

B/T wijkt in de twee volgende situaties af van de mogelijkheid die in artikel 25, derde lid, van de Awir is opgenomen om een toeslag aan een derde uit te betalen:

- Als de B/T tijdig bekend is met het feit dat de derde failliet is verklaard of dat hem surseance van betaling is verleend, zet zij de betalingen aan deze derde stop.
- Als de B/T tijdig weet dat het faillissement van de derde is aangevraagd of dat de derde aangifte tot faillietverklaring heeft gedaan, betaalt B/T niet meer aan die derde.

In feite betreft dit enkel nog de kinderopvangtoeslag. Deze wordt vervolgens rechtstreeks aan de ouders betaald.

Naar boven

1.2 Uitbetaling restant definitief toegekende toeslag

De aanvrager ontvangt binnen 4 weken na dagtekening van de definitieve beschikking de uitbetaling van zijn (restant aan) toeslag. Als de aanvrager eerder voorschotten heeft ontvangen, worden die met de definitieve toekenning verrekend. Uitbetaling vindt alleen plaats als daarvoor, na verrekening met het voorschotbedrag, nog grond bestaat. Dit staat ook op de beschikking vermeld. De verrekening van een verleend voorschot kan niet alleen leiden tot een uitbetaling, maar ook tot een terugvordering. Dit hangt af van de hoogte van het voorschot en het uiteindelijk vastgestelde bedrag van de definitieve toekenning. Een te laag voorschot leidt tot een nabetaling. Een te hoog voorschot tot een terugvordering (Awir, artikel 24). Zie het volgende hoofdstuk over terugvordering en verrekening.

Per 2014 kan ook hier bij een onjuist adres of bij twijfel over het adres afgezien worden van uitbetaling van het restant (art. 24a Awir). Geautomatiseerd is dat alleen nog niet mogelijk – zie ook 18.1.2. Daarnaast kan vanaf 1 oktober 2017 de uitbetaling worden geweigerd als de belanghebbende als uitreiziger is aangemerkt.

Naar boven

1.3 Opschortende werking na hoger beroep

Als een rechtbank een voor B/T ongunstige uitspraak doet dan moet B/T meer toeslag betalen aan de belanghebbende. Wanneer de Afdeling bestuursrecht van de Raad van State in hoger beroep B/T gelijk geeft, dan moet B/T het eerder uitbetaalde bedrag weer terugvorderen. Artikel 37a Awir voorkomt vanaf 2016 dit heen en weer schuiven van geld, door de zogenaamde schorsende werking bij hoger beroep. De werking van een uitspraak van de rechtbank of voorzieningenrechter wordt opgeschort totdat de termijn voor het instellen van hoger beroep is verstreken of totdat de Afdeling bestuursrecht van de Raad van State op een hoger beroep onherroepelijk heeft beslist. Deze bepaling werkt voor uitspraken van rechtbanken gedaan na 1 januari 2016 (OFM 2016, artikel XXVII).

Naar boven

1.4 Rente Klik voor dialoogscherm met permalink

Over bedragen die de aanvrager ontvangt of moet terugbetalen, berekenen we gedurende het berekeningsjaar geen rente (Awir, artikel 27). Het wetsartikel bepaalt dat uitsluitend over het tijdvak van 1 juli volgend op het berekeningsjaar tot de datum van de definitieve toekenning of de herziening van die definitieve toekenning rente wordt berekend.

Gedurende het berekeningsjaar kunnen we wel invorderingsrente in rekening brengen. Dit is geregeld in artikel 29 Awir. Deze rente brengen we in rekening als de betaling plaatsvindt nadat de betaaltermijn (6 weken) van de beschikking verstreken is.

Voorbeeld Klik voor dialoogscherm met permalink

Mevrouw A en haar partner ontvangen over 2014 € 600 voorschot huurtoeslag. Bij de definitieve toekenning van de huurtoeslag over 2014 blijkt dat A recht heeft op een toeslag van € 1000. De datum van de beschikking van de definitieve toekenning is 1 oktober 2015. Dit betekent dat A via de beschikking meteen rente vergoed krijgt over de maanden juli, augustus en september 2015.

Voorbeeld Klik voor dialoogscherm met permalink

B heeft in december 2014 een aanvraag huurtoeslag gedaan voor 2015. Door een fout in de automatisering berekent B/T de toeslag op hoogte nul. In april 2015 ontdekken we de fout en wordt duidelijk dat B aanspraak heeft op € 2.400 huurtoeslag over 2015. B/T betaalt de voorschotten over de maanden januari tot en met april in één keer uit en de andere voorschotten volgens de reguliere systematiek. Omdat de nabetaling plaatsvindt in het berekeningsjaar zelf, vergoeden we geen rente.

Betaalt B/T zelf te laat, dan wordt er invorderingsrente gerekend. Verschuldigde toeslagen gelden als bestuursrechtelijke geldschuld cfm Titel 4.4 van de Awb. B/T moet een voorschot of tegemoetkoming uitbetalen binnen de termijnen genoemd in de artikelen 22 en 24 Awir. Artikel 29 Awir verwijst naar artikel 28 Iw 1990 waarin sinds 1 januari 2013 slechts nog de in rekening te brengen rente wordt geregeld. Dit betekent dat Toeslagen voor de rentevergoeding niet meer meelift op de (per 1 januari 2013 nieuwe) artikelen 28a, 28b en 28c van de Iw 1990 maar geheel terugvalt op de Awb. De vergoeding van rente wegens niet tijdige uitbetaling van een inkomensafhankelijke regeling vindt plaats op grond van de artikelen 4:97 tot en met 4:103 van de Awb. Toeslagen is op voet van artikel 4:98 tweede lid Awb geen wettelijke rente verschuldigd indien het bedrag ervan bij de enige of laatste betaling minder bedraagt dan € 10. B/T vergoedt daardoor aan belanghebbende wettelijke rente op voet van de Awb en hanteert daarbij het percentage van de volgens artikel 6:120, eerste lid van het Burgerlijk Wetboek (hierna: BW) bij algemene maatregel van bestuur vastgestelde wettelijke rente, bedoeld in artikel 6:119 BW. Vanaf 1 januari 2013 loopt B/T hier uit de pas met Belastingen. Bij het stroomlijnen Rood-Blauw wordt dit verschil opgeheven (art. 29 Awir vervalt).

Naar boven
Naar boven

Naar tekstnavigatie

- Inhoud Handboek Toeslagen
  - 18.00.00 Uitbetaling voorschot en definitieve toekenning
    - 1 Uitbetaling voorschot en definitieve toekenning
      - 1.1 Uitbetaling
        - 1.1.1 Procedure aanvraag en uitbetaling toeslagen
        - 1.1.2 Uitbetaling van het voorschot

- 1.1.2.1 Inhaalbevoorschotting
- 1.1.2.2 Herberekening van het voorschot na een mutatie
- 1.1.2.3 Opschorting van de uitbetaling van een voorschot
- 1.1.3 Wijze van uitbetaling
- 1.1.3.1 Situatie tot 1 december 2013
- 1.1.3.2 Verifieren van een rekeningnummer
- 1.1.3.3 Wijzigen van een rekeningnummer
- 1.1.4 Uitbetaling van toeslagen aan een derde die failliet is gegaan of dreigt te failleren
- 1.2 Uitbetaling restant definitief toegekende toeslag
- 1.3 Opschortende werking na hoger beroep
- 1.4 Rente
- 2 Bijlage 1: Geclusterd betalen (tot 1-12-2013)

Naar tekstnavigatie

Handboek Toeslagen (HTS)

Naar tekstnavigatie

Belastingnet

Zoeken

Naar tekstnavigatie

- Handboek Toeslagen
- 18.00.00 - Uitbetaling voorschot en definitieve toekenning
- 1 Uitbetaling voorschot en definitieve toekenning

Naar tekstnavigatie

Direct naar:

- de inhoud van deze pagina
- de inhoudsopgave van deze pagina
- de algemene informatie Handboek Toeslagen
- zoeken
- het kruimelpad

18.00.00 Uitbetaling voorschot en definitieve toekenning

2Bijlage 1: Geclusterd betalen (tot 1-12-2013)
Klik voor dialoogscherm met permalink

Met geclusterd betalen werd voor de aanvrager van een huurtoeslag de mogelijkheid geboden de huurtoeslag via de verhuurder te ontvangen. Omdat de verhuurder de huurtoeslag in mindering brengt op de verschuldigde maandelijkse huurprijs, betaalt de huurder een lagere huurprijs aan de verhuurder. Deze mogelijkheid bestond tot en met december 2013. Daarna is alleen nog betaling op een rekening van de aanvrager mogelijk. Voor verhuurders is wel, net als voor kinderopvanginstellingen, de mogelijkheid geboden om geclusterd betalen onder voorwaarden voort te zetten maar daar hebben de verhuurders, anders dan kinderopvanginstellingen, geen gebruik van willen maken. In de rest van deze paragraaf staat beschreven hoe dat geclusterd betalen werkte.

Naar boven

2.1 Huurtoeslag rechtstreeks naar verhuurder
Klik voor dialoogscherm met permalink

De Awir (artikel 25 – tekst 2013) bevat bepalingen voor de uitbetaling van een voorschot. B/T betaalt de bedragen uitsluitend door overmaking op een bestaande bank- of girorekening. De aanvrager kan voor de uitbetaling zijn eigen rekeningnummer opgeven, maar kan ook een rekening van een derde aanwijzen. Door het aanwijzen van deze zogenoemde 'derdenrekening' kan de toeslag worden uitbetaald aan een ander dan de persoon die daar formeel gesproken recht op heeft (de aanvrager). Voor de uitbetaling aan een derde stelt de Uitvoeringsregeling Awir (artikel 6) dat bij de betalingstransactie tussen B/T en de rekeninghouder van de toeslag het BSN van de aanvrager moet worden gebruikt.

Op grond van deze bepalingen was het mogelijk dat B/T de huurtoeslag rechtstreeks op de rekening van de verhuurder stort: geclusterd betalen.

Geclusterd betalen bood de verhuurder de zekerheid dat in ieder geval een deel van de huur wordt ontvangen en kan voorkomen dat aanvragers een huurachterstand oplopen omdat zij de volledige huur niet (kunnen) voldoen. Ongeveer 50% van de huishoudens ontving de huurtoeslag via geclusterd betalen.

Naar boven

2.2 Procedure en voorwaarden
Klik voor dialoogscherm met permalink

Verhuurders die nog niet bekend zijn bij B/T konden zich voor deelname schriftelijk aanmelden bij de Verhuurdersadministratie. Aan deelname was de voorwaarde verbonden dat de B/T beschikt over het fiscaal nummer van de verhuurder en over de vereiste betaalrichting. Voor het fiscaal nummer moet de verhuurder ingeschreven staan in de Kamer van Koophandel, zodat registratie in het bestand van relaties plaats kon vinden. Deze gegevens zijn van belang voor de administratie van verhuurders.

Verder moesten de verhuurders bij het verzoek om deelname aangeven welke huurders, onder vermelding van de BSN's, zullen meedoen. Verhuurders werden daarmee verplicht de huurders te informeren over het voornemen aan geclusterd betalen deel te nemen en de aanvragers van huurtoeslag deze mogelijkheid aan te bieden.

De verhuurder ontving van B/T een schriftelijke bevestiging van deelname.

De aanvrager kon in de aanvraag voor de huurtoeslag of in een wijzigingsformulier aangeven dat hij wil deelnemen aan geclusterd betalen. Hiermee gaf de aanvrager aan dat de huurtoeslag op het rekeningnummer van de verhuurder kan worden overgemaakt.

De aanvrager moest onderling met de verhuurder overeenkomen om de uitbetaling van de huurtoeslag op deze manier te regelen. Dit ging op basis van vrijwilligheid. Een verhuurder kon een aanvrager dus niet verplichten om mee te doen aan geclusterd betalen.

B/T regelde de betalingen aan de verhuurders die meedoen aan geclusterd betalen en verstrekte hierover maandelijks overzichten.

Naar boven

2.3 Overzichten en betaaldata
Klik voor dialoogscherm met permalink

Op de betaaloverzichten voor de verhuurders stonden de gegevens van alle huurders die huurtoeslag hebben aangevraagd en de bedragen die in een bepaalde maand werden uitbetaald.

De afspraak was dat de betaaloverzichten uiterlijk de 15e van elke maand in het bezit van de verhuurders zijn (of op de eerstvolgende werkdag als de 15e in het weekend of op een feestdag valt).

De leden van het Nationaal Computer Centrum Woningcorporaties (NCCW) ontvingen de betaaloverzichten op cd-rom en niet-leden een bestand via de e-mail.

De betalingen werden elke maand rond de 20e overgemaakt.

Naar boven

2.4 Verantwoordelijkheden en verplichtingen
Klik voor dialoogscherm met permalink

Bij B/T was de Verhuurdersadministratie (Vha) verantwoordelijk voor de gegevens van de verhuurders, de betaaloverzichten en de verzending, en voor de contacten met de verhuurders over (deelname aan) geclusterd betalen. De Vha houdt diverse gegevens van verhuurders bij. De verhuurder was gehouden om direct te melden als er sprake is van wijziging van de tenaamstelling, de adresgegevens en de betaalrichting, of bij overdracht van woningen aan een andere partij.

De deelname vond plaats op vrijwillige basis en de verhuurder ontving geen vergoeding voor zijn rol ten opzichte van de huurtoeslagaanvragers. De relatie met de B/T is gebaseerd op basis van het wederzijds vertrouwen dat de betalingen aan de verhuurder terecht zijn en ten gunste van de aanvrager worden aangewend.

Zowel de huurder en de verhuurder als B/T kon de deelname aan de geclusterde betaling beëindigen.

De deelname was niet aan een termijn gebonden en de verhuurder kon deze binnen een redelijke termijn vanaf een bepaalde maand opzeggen. Ook de aanvrager kon er voor kiezen de huurtoeslag alsnog op zijn/haar eigen rekening te ontvangen.

B/T zou de geclusterde betaling met een verhuurder mogelijk beëindigen als blijkt dat de verhuurder herhaaldelijk relevante gegevens niet doorgeeft, waardoor de uitbetalingen onterecht (te lang) doorlopen. Bij deze afweging nam B/T ook het belang van de aanvrager die om de geclusterde betaling dan wel uitbetaling op eigen rekeningnummer verzocht, mee.

Verhuurders moesten B/T informeren als aanvragers niet meer tot hun huurdersbestand horen, zodat voor die aanvrager de geclusterde betaling met de verhuurder gestopt wordt. B/T is dan niet afhankelijk van de BPR en de inschrijving op het nieuwe adres, of van een verhuismelding van de aanvrager.

Naar boven

2.5 De positie van de aanvrager
Klik voor dialoogscherm met permalink

De positie van de aanvrager ten opzichte van de B/T is dat deze altijd zelf verantwoordelijk is voor de gegevens waarop de huurtoeslag is berekend en voor het doorgegeven van wijzigingen die hierop van invloed zijn.

De aanvrager en de verhuurder zullen elkaar aan de afspraak houden om de betalingen van de huurtoeslag via de verhuurder te laten lopen en de huurprijs hierop aan te passen. Zou de verhuurder bijvoorbeeld toch de volledige huurprijs in rekening brengt en de aanvrager signaleert dit bij B/T, dan kon de relatiebeheerder de verhuurder hierop zo nodig aanspreken. De aanvrager kon in dat geval er ook voor kiezen de huurtoeslag voortaan op eigen rekening te laten uitbetalen.

Een verhuurder kon een huurtoeslagaanvrager niet verplichten om mee te doen aan uitbetaling via geclusterd betalen.

Naar boven

2.6 Teveel uitbetaalde bedragen
Klik voor dialoogscherm met permalink

Voorkomen moest worden dat uitbetalingen aan een verhuurder na vertrek van de aanvrager onnodig doorliepen of dat bedragen niet aan de juiste verhuurder werden uitbetaald.

Met de zogenoemde ‘A- en B-formulieren’ gaven verhuurders wijzigingen aan B/T door. Zij deden dat op basis van hun betalingsoverzichten en bijgevolg over eventueel terug te storten bedragen als deze niet waren doorbetaald aan de aanvrager. B/T zorgde dan alsnog voor juiste betaling.

Als de huurtoeslag werd herzien en er ontstond een terugvordering, dan werd deze altijd op de aanvrager verhaald. De verhuurder werd in dat geval bewust niet belast met het invorderen of verrekenen van te veel in mindering op de huurprijs berekende voorschotbedragen.

Zo nodig paste de verhuurder naar aanleiding van een herziene toekenning het nieuwe maandbedrag voor de huurbetaling aan.

Naar boven
Naar boven

Naar tekstnavigatie

- Inhoud Handboek Toeslagen
  - 18.00.00 Uitbetaling voorschot en definitieve toekenning
    - 1 Uitbetaling voorschot en definitieve toekenning
    - 2 Bijlage 1: Geclusterd betalen (tot 1-12-2013)
      - 2.1 Huurtoeslag rechtstreeks naar verhuurder
      - 2.2 Procedure en voorwaarden
      - 2.3 Overzichten en betaaldata
      - 2.4 Verantwoordelijkheden en verplichtingen
      - 2.5 De positie van de aanvrager
      - 2.6 Teveel uitbetaalde bedragen

Naar tekstnavigatie

Handboek Toeslagen (HTS)

Naar tekstnavigatie

Belastingnet

Zoeken

Naar tekstnavigatie

- Handboek Toeslagen
- 18.00.00 - Uitbetaling voorschot en definitieve toekenning
- 2 Bijlage 1: Geclusterd betalen (tot 1-12-2013)

Naar tekstnavigatie

Direct naar:

- de inhoud van deze pagina
- de inhoudsopgave van deze pagina
- de algemene informatie Handboek Toeslagen
- zoeken
- het kruimelpad

19.00.00 Terugvordering en verrekening

1Terugvordering en verrekening
Klik voor dialoogscherm met permalink

1.1 Terugvordering: achtergrond
Klik voor dialoogscherm met permalink

B/T kan bij beschikking teveel of onterecht uitbetaalde toeslag terugvorderen. We oefenen de invorderingstaken die voortvloeien uit het terugvorderen van een toeslag niet zelf uit. De directeur van B/T heeft alle directeuren van de overige segmenten mandaat verleend om namens B/T in te vorderen. De directeuren hebben op hun beurt weer 'eigen' medewerkers gemandateerd om deze bevoegdheden uit te voeren. In de uitoefening van die invorderingstaak treden zij niet op in hun hoedanigheid van ontvanger maar als het bestuursorgaan B/T.

De Awir geeft de belastingdienstdeurwaarder de bevoegdheid om deurwaarderswerkzaamheden in opdracht van B/T te verrichten. (art. 32, Awir)

Naar boven

1.2 Verhouding tot Awb en Invorderingswet
Klik voor dialoogscherm met permalink

In de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en in hoofdstuk 2 van de Awir staan procedures voor B/T om toeslagen vast te stellen, uit te betalen en terug te vorderen. De Uitvoeringsregeling Awir (artt. 7 en 8) bevat onder meer regels over uitstel van betalen.

Hoofdstuk 2, paragraaf 3 van de Awir heeft betrekking op de wijze van uitbetaling en terugvordering van een toeslag en omschrijft ook de bevoegdheden van B/T om een teruggevorderde toeslag in te vorderen. Daarnaast kan B/T gebruikmaken van de mogelijkheden die het civiele recht een schuldeiser biedt.

Op de uitvoeringsprocedure van B/T is de Algemene wet bestuursrecht (Awb) van toepassing, met uitzondering van de onderdelen genoemd in artikel 12 Awir. Artikel 3:40, titel 4.1 (over beschikkingen) en de hoofdstukken 6 en 7 (Bezwaar en beroep) van de Awb zijn niet van toepassing op de verrekeningsbeschikking als bedoeld in artikel 30 van de Awir.

Dit betekent dat tegen een verrekening, het verzenden van een aanmaning of de uitvaardiging van een dwangbevel geen bezwaar of beroep mogelijk is. Rechtsbescherming vindt de burger hier in het civiele recht. Het is wel mogelijk bezwaar te maken tegen de kosten van de aanmaning of dwangbevel, omdat in de Awir de Kostenwet invordering rijksbelastingen van overeenkomstige toepassing is verklaard. Geschillen hierover

behandelt de fiscale rechter. Dit in tegenstelling tot de andere geschillen, waarbij het bestuursrecht van toepassing is en dus de bestuursrechter een oordeel velt.

In de Awir wordt op diverse plaatsen de Invorderingswet 1990 van toepassing verklaard. De Leidraad Invordering 2008 geeft in artikel 79 een nadere uitleg over de invordering van Toeslagen.

Naar boven

1.3 Terugvordering Klik voor dialoogscherm met permalink

Aanleiding voor het terugvorderen op grond van de Awir ontstaat als:

- het te verlenen voorschot op de toeslag is herzien tot een lager bedrag dan reeds is uitbetaald
- de definitieve berekening lager is dan het totaal aan verleende voorschotten
- de definitieve berekening is herzien tot een lager bedrag

Terugvordering is verschuldigd door belanghebbende Klik voor dialoogscherm met permalink

Op grond van art. 26 Awir heeft B/T de verplichting om teveel uitbetaalde bedragen terug te vorderen. Ons uitgangspunt is in beginsel dat we alle bedragen terugvorderen die we onverschuldigd hebben uitbetaald. Daarom krijgt de belanghebbende automatisch en in alle gevallen een beschikking. De 'belanghebbende' is de persoon voor wie de toeslag of het voorschot is bedoeld. De Raad van State heeft op ons verzoek over de verplichting bewust een uitspraak gedaan in de zaak 10.2.e :

Voor zover het betoog van [appellant] ziet op de terugvordering, kan het niet slagen omdat de Belastingdienst niet bevoegd is van terugvordering af te zien indien een herziening van een tegemoetkoming of een herziening van een voorschot leidt tot een terug te vorderen bedrag (AbRvS: ECLI:NL:RVS:2011:BP9548). Dat standpunt heeft de Afdeling echter op 23 oktober 2019 verlaten – ECLI:NL:RVS:2019:3536. De casus was een ouder die slachtoffer was van een gastouderbureau waarvan de houders strafrechtelijk veroordeeld waren. Haar recht was nihil en ze moest de hele kinderopvangtoeslag terugbetalen op grond van de oude lijn dat art. 26 Awir geen ruimte liet voor nadere afweging. Afdeling: In het artikel staat wel dat belanghebbende de terugvordering verschuldigd is, maar niet, dat B/T het gehele bedrag ook moet terugvorderen. Dat geeft B/T dus ruimte bij de vaststelling ervan. Dit betekent dat B/T op grond van artikel 3:4, eerste lid, van de Awb de rechtstreeks bij het besluit betrokken belangen moet afwegen en onder bijzondere omstandigheden van terugvordering kan afzien of het terug te vorderen bedrag kan matigen, ook als die omstandigheden al bij de vaststelling van de kinderopvangtoeslag aan de orde konden komen. Op grond van artikel art. 3:4, tweede lid, van de Awb mogen de nadelige gevolgen van dat besluit voor een belanghebbende namelijk niet onevenredig zijn in verhouding tot de met dat besluit te dienen doelen. B/T kan dus in individuele gevallen meer maatwerk leveren en daarbij wordt in gevallen waarin dat aan de orde is het belang van het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik meer in evenwicht gebracht met de gerechtvaardigde belangen van de burger.

In het Verzamelbesluit Toeslagen is beleid opgenomen rondom het matigen van de terugvordering. Hierbij zijn voorbeelden gegeven van omstandigheden waarin matiging wel of niet kan plaatsvinden.

Bezwaar tegen terugvordering

In de gevallen waarbij een te hoog voorschot is uitbetaald volgt meestal een terugvorderingsbeschikking. Een bezwaarschrift tegen de terugvorderingsbeschikking behandelen we als een bezwaarschrift tegen de hoogte van het recht. Indien er sprake is van bezwaar tegen het inkomen dan behandelt de Inspecteur het bezwaar. De formele aspecten van de terugvorderingsbrief c.q. beschikking worden behandeld in bijlage 1 bij Hoofdstuk 13.

Naar boven

1.3.1 Betalingstermijn Klik voor dialoogscherm met permalink

Voor terugvordering geldt een betalingstermijn van 6 weken te rekenen vanaf de dagtekening op de terugvorderingsbeschikking. Deze termijn geldt voor iedere terugvordering, ongeacht de aanleiding om tot terugvordering over te gaan.

Voor een door B/T opgelegde boete geldt ook een betalingstermijn van 6 weken, te rekenen vanaf de dagtekening op de boetebeschikking.

De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op deze termijnen.

Naar boven

1.3.1.1 Versnelde invordering Klik voor dialoogscherm met permalink

Vanaf 2015 staat in art. 31a van de Awir dat we in bepaalde situaties versneld kunnen invorderen. Daarnaast wordt in artikel 32 van de Awir artikel 15 van de Invorderingswet 1990 (IW 1990) van overeenkomstige toepassing verklaard. Artikel 15, eerste lid, onderdeel e, van de IW 1990 bevat de mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur aan te geven in welke situaties we op alle dagen en uren een dwangbevel kunnen betekenen of ten uitvoer leggen. Dit wijkt af van de bepalingen van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering over het doen van exploten. Het nieuwe artikel 1bis van het Uitvoeringsbesluit Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen beschrijft deze situaties als het gaat om onze dwangbevelen. De term “op alle dagen en uren” houdt in:

- de betekening en tenuitvoerlegging van het dwangbevel kan ook zonder voorafgaande rechterlijke toestemming op zon- en feestdagen plaatsvinden én
- tussen acht uur ’s avonds en zeven uur ’s- ochtends.

Genoemd artikel 1bis komt nagenoeg overeen met artikel 2, onderdeel b, van het Uitvoeringsbesluit Invorderingswet 1990 (UBIW). Hierin staan situaties waarin de deurwaarder voor een in te vorderen belastingschuld op alle dagen en uren een dwangbevel kan betekenen of ten uitvoer kan leggen. Hier gaat het om situaties waarin versnelde invordering is toegestaan op grond van artikel 31a van de Awir én er sprake is van een actie van de Belastingdienst gericht op toezicht en handhaving. Bijvoorbeeld acties op markten, beurzen, festivals en kermissen.

Naar boven

1.3.2 Rente bij te late betaling Klik voor dialoogscherm met permalink

Wanneer de betalingstermijn van een terugvordering is overschreden, brengen we invorderingsrente in rekening (Invorderingswet 1990, artikel 28 en artikel 29). Het percentage van de invorderingsrente is gelijk aan de wettelijke rente, vastgelegd in artikel 119 en artikel 120, eerste lid, van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek. Het percentage is minimaal 4% (i.v.m. Corona is het percentage tijdelijk verlaagd naar 0,01%).

Dit houdt onder meer in dat de rente enkelvoudig wordt berekend over het tijdvak dat begint op de dag na de vervaldag van de betalingstermijn (Invorderingswet 1990, artikel 28, lid 1) en eindigt op de dag voorafgaand aan die van de betaling. Daaruit vloeit ook voort dat we rente kunnen vergoeden. Dat gebeurt met name als de belanghebbende aan zijn betalingsverplichting heeft voldaan en het bedrag van de terugvorderingsbeschikking naderhand is verminderd.

Naar boven

1.3.3 Betalingsherinnering Klik voor dialoogscherm met permalink

Als de terugvordering niet of niet volledig binnen de betalingstermijn wordt voldaan, sturen we de belanghebbende eerst (kosteloos) een schriftelijke betalingsherinnering voordat tot dwanginvordering wordt overgegaan.

Ongewenst betalingsgedrag door belanghebbende of niet verstrekken van informatie kan voor ons aanleiding zijn direct tot dwangvordering over te gaan en niet eerst een betalingsherinnering te sturen.

Naar boven

1.3.4 Aanmaning Klik voor dialoogscherm met permalink

Als de terugvordering niet of niet volledig binnen de betalingstermijn wordt voldaan, sturen we belanghebbende een aanmaning om alsnog binnen twee weken na dagtekening van de aanmaning te betalen. We sturen ook een aanmaning als na de betalingsherinnering niet of niet tijdig de openstaande schuld is voldaan. (Awir, artikel 32, lid 1).

Naar boven

1.3.5 Dwangbevel Klik voor dialoogscherm met permalink

Als na het verstrijken van de aanmaningstermijn de openstaande schuld nog steeds niet is voldaan, hebben we de bevoegdheid een dwangbevel uit te vaardigen (Awir, artikel 32, lid 2).

De betekening van het dwangbevel vindt plaats op grond van artikel 32, lid 3 van de Awir, met overeenkomstige toepassing van artikel 13 van de Invorderingswet 1990. Dit houdt in dat naast de in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering voorgeschreven wijze van betekening van het dwangbevel door een belastingdeurwaarder, we ook per post kunnen betekenen door een afschrift van het dwangbevel te sturen.

De tenuitvoerlegging van het dwangbevel verloopt volgens artikel 32, lid 4 van de Awir volgens de regels van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering dan wel - als er sprake is van een per post betekend dwangbevel - volgens de specifieke regels van tenuitvoerlegging op grond van de Invorderingswet 1990, artikel 14.

Naar boven

1.3.6 Verzet Klik voor dialoogscherm met permalink

Tegen de tenuitvoerlegging van het dwangbevel is op grond van artikel 32, lid 5 van de Awir verzet mogelijk met overeenkomstige toepassing van artikel 17 van de Invorderingswet 1990. Ook de uitsluitingsgronden van artikel 17 voor het kunnen instellen van verzet zijn van toepassing. Zo kan het verzet niet gegrond zijn op de stelling dat de terugvorderingsbeschikking niet is ontvangen, tenzij de belanghebbende aannemelijk maakt dat de ontvangst redelijkerwijs moet worden betwijfeld.

AN(P)R Klik voor dialoogscherm met permalink

Sinds 1 januari 2014 is het mogelijk op grond van artikel 32 lid 4 Awir en 18 Invorderingswet toeslagschulden in te vorderen via de zogenaamde ANR (automatic numberplate recognition) acties.

Bij een ANR worden bestuurders staande gehouden die een belasting- of toeslagschuld hebben, tijdens invorderingsacties op de wegen of in een woonwijk.

Naar boven

1.3.7 Vordering Klik voor dialoogscherm met permalink

In artikel 32, lid 6 van de Awir is artikel 19 van de Invorderingswet 1990 gedeeltelijk van overeenkomstige toepassing verklaard. Dit houdt in dat we wel gebruik kunnen maken van de bevoegdheid tot het doen van een vordering onder de werkgever, de uitkeringsinstantie of een andere derde als bedoeld in de Invorderingswet 1990 (artikel 19, lid 1). Het derde lid van artikel 19 is niet van toepassing. De terugvordering van teveel betaalde toeslag moet namelijk worden aangemerkt als een concurrente schuld. Daarbij hoort niet dat B/T, als ware het een preferente schuldeiser, ten aanzien van de in dat lid genoemde derden het middel van de vordering in stelling kan brengen. Als er sprake is van faillissement of toepassing van de wettelijke schuldsaneringsregeling zal B/T de terugvorderingen ter verificatie moeten indienen bij de curator of bewindvoerder.

Aan een vordering gaat een vooraankondiging vooraf, zie artikel 19, lid 5. Bovendien moeten we rekening houden met de beslagvrije voet. Dit is een regeling uit het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. De beslagvrije voet is het deel van het inkomen waarop we geen beslag mogen leggen. We mogen slechts beslag leggen op het bedrag dat uitstijgt boven het vrij te laten normbedrag zodat de burger kan voorzien in de kosten van het bestaan.

Naar boven

1.3.8 Faillissement en WSNP Klik voor dialoogscherm met permalink

Zodra B/T weet dat ten aanzien van een belanghebbende het faillissement is uitgesproken dan wel de wettelijke schuldsaneringsregeling van toepassing is verklaard zijn er drie mogelijkheden. Het toeslagjaar ligt:

1. geheel voor de ingangsdatum van de uitspraak schuldsanering
2. deels voor en deels na de uitspraak schuldsanering
3. na de uitspraak schuldsanering.

Uit de Awir (artikel 45, beslagverbod) vloeit voort dat een eventuele toeslag niet in de boedel vloeit.

Vorderingen die ontstaan na ingangsdatum faillissement mogen we verrekenen met voorschotten. Het betreft namelijk weer dezelfde periode, alleen nu na ingangsdatum faillissement.

Toeslagjaar ligt geheel vóór ingangsdatum uitspraak schuldsanering
Klik voor dialoogscherm met permalink

Als de belanghebbende onder de WSNP (Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen) of MSNP (Minnelijke Schuldsanering Natuurlijke Personen – art. 73.9 Leidraad invordering) viel, dan stoppen wij eventuele invorderingsmaatregelen en betalingsregelingen die betrekking hebben op het toeslagjaar van vóór de ingangsdatum van uitspraak WSNP/MSNP. Openstaande terugvorderingen over de periode voorafgaand aan het tijdstip van faillissement of schuldsanering, moeten ter verificatie worden aangemeld bij de curator of de bewindvoerder. Een nabetaling tijdens faillissement of schuldsanering, over een periode voor het faillissement mag wel verrekend worden.

Toeslagjaar ligt deels voor en deels na uitspraak schuldsanering
Klik voor dialoogscherm met permalink

Valt de ingangsdatum van uitspraak WSNP/MSNP in het toeslagjaar waar de terugvorderingsbeschikking over gaat, dan valt deze deels in de schuldsanering.

Toeslagjaar ligt geheel ná uitspraak schuldsanering Klik voor dialoogscherm met permalink

Is er een terugvorderingsbeschikking over het toeslagjaar na de ingangsdatum van uitspraak WSNP/MSNP, dan valt deze niet onder de schuldsanering. De ingangsdatum van de uitspraak WSNP/MSNP is het moment waarop [door de rechter] besloten wordt tot toelating in de schuldsaneringsregeling. Belanghebbende moet deze terugvordering zelf terugbetalen.

Ingediende vorderingen kunnen we na beëindiging faillissement, of beëindiging schuldsanering met een schone lei niet meer invorderen. Er resteert niet meer dan een natuurlijke verbintenis. Tijdens het faillissement worden de voorschotten gewoon doorbetaald.

Naar boven

1.3.8.1 Jaarverrekening Klik voor dialoogscherm met permalink

Er zijn twee varianten die (ook door bewindvoerders) ten onrechte hetzelfde worden benaderd.

De eerste variant die we allemaal kennen is de situatie dat in december van jaar t+1 de voorschotten voor jaar t worden toegekend. Als er op dat moment openstaande terugvorderingen toeslagen zijn, wordt het hele voorschot in een keer verrekend. Als op enig moment in jaar t belanghebbende in de WSNP komt, is die verrekening voor zover die ziet op de maanden na uitspraak WSNP ten onrechte. Op grond van artikel 79.3 Leidraad Invordering moeten de ten onrechte verrekende bedragen worden gecorrigeerd. De bewindvoerder hoeft hier niet eerst om te verzoeken.

De tweede variant is de situatie dat Toeslagen een eerder voorschot herziet door het toekennen van een nieuw voorschot (art 16, lid 5 en art 20 AWIR). Als bij de herziening een lager bedrag aan voorschot wordt toegekend, wordt bij de uitbetalingen rekening gehouden met de hogere voorschotten voor de herziening.

Voorbeeld

In 2014 krijgt iemand een drietal beschikkingen (toekenningen) voorschot huurtoeslag.
in maart ontvangt hij bericht dat is toegekend: huurtoeslag € 3419,00 (omgerekend 284 per maand)
die is te hoog en belanghebbende voert een wijziging door: in mei wordt de huurtoeslag € 2148,00 (omgerekend 179,00 per maand)
in juni volgt een derde beschikking: huurtoeslag € 2467,00 (omgerekend 205,00 per maand)
WSNP wordt uitgesproken op 28 juli 2014
ingevolge de derde beschikking heeft belanghebbende recht op € 205,00 huurtoeslag per maand
Echter op het moment van de derde beschikking heeft belanghebbende al ontvangen:
5x 284 en 1x 179 = 1420 + 179 = 1599
Toeslagen berekent vervolgens wat nog uitbetaald moet worden en houdt daarmee rekening met de bedragen die al zijn uitbetaald (2467 -/- 1599 =) 868 en verdeelt dat bedrag over de resterende maanden van het jaar. in de resterende maanden van 2014 wordt dus uitbetaald € 144,00. Zo is aan het einde van 2014 precies het bedrag van de voorschottoekenning uitbetaald.

In deze variant is er geen sprake van verrekening (ex artikel 30 AWIR, noch ingevolge de faillissementswet). Er is immers geen terugvordering van Toeslagen die verrekend wordt met een uitbetaling van een voorschot. De knip die artikel 53 van de Faillissementswet maakt en die verhindert dat verrekend wordt over faillissements/ WSNP datum heen speelt dan ook niet. Ook het beslagverbod van artikel 45 AWIR speelt om dezelfde reden niet. Toeslagen betaalt (ook na datum WSNP) het juiste bedrag uit.

Naar boven

1.3.9 Minnelijke schuldsaneringsregeling Klik voor dialoogscherm met permalink

Voor toeslagen geldt dat het invorderingsbeleid voor belastingschulden dat is verwoord in artikel 73.5 van de Leidraad Invordering 2008, overeenkomstig wordt toepast. Dit houdt in dat B/T na de totstandkoming van een

zogenoemde ‘minnelijke schuldsaneringsregeling’ volgens de gedragscode van de Nederlandse vereniging voor Volkskrediet, onder voorwaarden gedurende 36 maanden uitstel van betaling verleent voor teruggevorderde bedragen.

Naar boven

1.3.10 Verjaring Klik voor dialoogscherm met permalink

Voor de verjaring van het door B/T uit te oefenen recht van dwanginvordering en de bevoegdheid tot verrekening sluit de Awir aan op de Invorderingswet 1990. In artikel 32, lid 7 van de Awir is artikel 27 lid 1 van de Invorderingswet 1990 van overeenkomstige toepassing verklaard. Dit betekent dat de verjaringstermijn 5 jaar bedraagt, te rekenen vanaf de dag waarop de terugvordering opeisbaar is. De verjaringstermijn voor de terugvordering van een toeslag is hetzelfde als voor een belastingaanslag. Het voorkomen dat de verjaringstermijn verstrijkt noemen we het stuiten van de verjaring. Dit kan geautomatiseerd plaatsvinden.

Naar boven

1.4 Verrekening Klik voor dialoogscherm met permalink

Artikel 30 AWIR bevat het verrekeningsregiem voor toeslagen. Voorwaarde voor verrekening is dat er sprake moet zijn van een schuld die voortvloeit uit een terugvordering van teveel of onterecht betaalde toeslag.

NB B/T verrekent de compensatie en de aanvullende compensatie voor werkelijke schade niet met andere openstaande terugvorderingen of met belastingschulden (Onderdeel 5 van het Besluit Compensatieregeling CAF 11 en vergelijkbare (CAF-)zaken van 28 augustus 2020 nr. 2020-157030).

Naar boven

1.4.1 Verrekenen: hoe? Klik voor dialoogscherm met permalink

Verrekening van de schuld is in de eerste plaats mogelijk met een aan dezelfde belanghebbende uit te betalen toeslag. In de regel zal het dan gaan om hetzelfde uit te betalen toeslagmiddel als die waarop de terugvorderingsschuld betrekking heeft. Verrekening van de schuld met een uit te betalen toeslag op grond van een ander toeslagmiddel is ook mogelijk. Voor de verrekening is niet relevant op welk berekeningsjaar de terugvordering of het uit te betalen bedrag betrekking heeft.

In de tweede plaats kunnen we een schuld van toeslagen ook verrekenen met een voorlopige (en/of definitieve) aanslag inkomstenbelasting van het lopende jaar van belanghebbende. Van deze bevoegdheid maken we alleen gebruik als de belanghebbende de belastingteruggaaf niet met belastingschulden hoeft te verrekenen. Zie Leidraad invordering 2008, artikel 79.5.

In de Awir is bepaald dat de terugvorderingsschuld opeisbaar moet zijn voordat tot verrekening kan worden overgegaan. Dat houdt in dat na het vaststellen van de beschikking waaruit de betalingsverplichting voortvloeit we de belanghebbende niet direct met een verrekening - van bijvoorbeeld lopende voorschotten - confronteren. De belanghebbende krijgt eerst de gelegenheid om binnen de termijn te betalen of een betalingsregeling te treffen.

Het initiatief om tot verrekening over te gaan zal in de regel bij B/T liggen. De belanghebbende kan ons echter ook verzoeken om van de verrekeningsbevoegdheid gebruik te maken. In dat geval kan ook verrekening plaatsvinden voordat de betalingstermijn is verstreken.

Naar boven

1.4.2 Verrekening bij uitstel van betaling Klik voor dialoogscherm met permalink

Zolang we uitstel hebben verleend voor de betaling van een terugvordering, vindt voor deze terugvordering in beginsel geen verrekening plaats. Afhankelijk van de reden van het verleende uitstel kan er wel verrekend worden.

Verrekenen met lopende voorschotten van hetzelfde toeslagmiddel
Klik voor dialoogscherm met permalink

Deze vindt plaats als onderdeel van de automatische betalingsregeling.

Verrekenen met alleen nabetalingen en andere eenmalige voorschotten
Klik voor dialoogscherm met permalink

Dit is een voorwaarde bij een betalingsregeling op maat.

Verrekenen bij een ingediend bezwaarschrift Klik voor dialoogscherm met permalink

Bij een tijdig én volledig ingediend bezwaarschrift tegen de hoogte van het recht vindt in beginsel geen verrekening plaats. Bij het verlenen van dit uitstel wordt dit nadrukkelijk aan de indiener meegedeeld. Bij een pro forma bezwaar, of een bezwaar dat nog moet worden aangevuld, kan verrekening dus nog wel plaatsvinden.

Naar boven

1.5 Uitstel van betaling Klik voor dialoogscherm met permalink

Artikel 31 Awir biedt B/T de mogelijkheid uitstel van betaling te verlenen. Dit geldt zowel voor een terug te vorderen bedrag aan toeslag als voor een boete.

Uitstel: wanneer?

Er staan regels voor het verlenen van uitstel van betaling in de Uitvoeringsregeling Awir. Artikel 7 van deze regeling bevat regels voor uitstel van betaling in verband met betalingsproblemen, artikel 8 voor uitstel in verband met een ingediend bezwaar tegen de herziening van de toeslag.

Artikel 8 van de Uitvoeringsregeling Awir passen we als volgt toe. B/T merkt een gemotiveerd bezwaarschrift of herzieningsverzoek aan als een verzoek om uitstel van betaling. Bij beroep, hoger beroep en cassatie geldt dat de belanghebbende uitdrukkelijk om uitstel van betaling moet vragen.

- B/T verleent in beginsel geen uitstel van betaling als er sprake is van een bezwaar, beroep of hoger beroep tegen:een (gedeeltelijke) afwijzing van een herzieningsverzoek
- een betalingsregeling waarbij de terugvorderingsbeschikking aan opzet of grove schuld van de belanghebbende is te wijten
- een betalingsregeling die gebaseerd is op de betalingscapaciteit van belanghebbende en zijn eventuele partner;
- invorderingsrente die aan belanghebbende in rekening is gebracht
- kosten die bij een aanmaning of dwangbevel in rekening zijn gebracht.

OGS wordt niet meer toegepast als uitsluitingsgrond voor een persoonlijke betalingsregeling. Per 1 juli 2020 is dit criterium geschrapt in de regelgeving over betalingsregelingen voor toeslagschulden. [1]

Naar boven

Overzicht van opmerkingen bij 2022-04-12 14 24 28_20210503 besluit-wob-verzoek-handboek-toeslagen-deel2.pdf

Pagina: 131

Nummer: 1 Auteur: Ministerie van Financiën Onderwerp: Tekstvak Datum: 26-4-2021 16:35:08

OGS wordt niet meer toegepast als uitsluitingsgrond voor een persoonlijke betalingsregeling. Per 1 juli 2020 is dit criterium geschrapt in de regelgeving over betalingsregelingen voor toeslagschulden.

1.5.1 Standaardbetalingsregeling Klik voor dialoogscherm met permalink

Centrale Betalingsregeling Toeslagen (CBT) Klik voor dialoogscherm met permalink

De CBT is een automatische betalingsregeling voor terugvorderingsbeschikkingen. Belanghebbende ontvangt binnen een week na ontvangst van de terugvorderingsbeschikking een brief met nadere uitleg over de CBT. Door de invoering van de CBT ontstaan er verschillende mogelijkheden voor het betalen van een terugvorderingsbeschikking (TVB):

1. Belanghebbende betaalt het bedrag binnen 6 weken terug en maakt daarbij gebruik van de bij de TVB gevoegde acceptgiro.

2. Belanghebbende betaalt (voor de laatste betaaldatum) middels de toegezonden acceptgiro (van de TVB) de eerste termijn. Hiermee geeft hij aan mee te willen doen aan de centrale betalingsregeling (ook wel CBT genoemd). Na de eerste betaling ontvangt belanghebbende een brief van de Belastingdienst met de bevestiging van deelname aan de CBT en informatie over de vervolgprocedure. Na ontvangst van iedere termijnbetaling ontvangt belanghebbende eveneens een Mededeling Termijnbetaling (inzake de afschrijving) met een nieuwe acceptgiro.

3. Belanghebbende heeft een toereikend lopend voorschot waarmee het bedrag van de terugvorderingsbeschikking kan worden verrekend. Belanghebbende hoeft voor deze optie niets te doen. Het bedrag van de terugvorderingsbeschikking verrekenen we na 6 weken met het lopende voorschot van dezelfde toeslag (huur met huur, enzovoorts).

4. Belanghebbende kan het bedrag in geen geval betalen en maakt gebruik van een betalingsregeling op maat.

5. Belanghebbende betaalt niets en er zijn geen lopende voorschotten. Hij komt in de invordering en vervolgens de dwanginvordering terecht.

Het termijnbedrag van de standaardbetalingsregeling is € 20 en geldt voor iedere terugvorderingsbeschikking afzonderlijk. Het maximaal aantal termijnen is 24, vanaf één maand na de dagtekening van de terugvorderingsbeschikking. Het eventuele restbedrag in de laatste termijn ronden we af op hele euro's. De eerste termijn moet zijn voldaan op de vervaldag (= laatste dag van de betalingstermijn) van de terugvorderingsbeschikking.

Als het teruggevorderde bedrag groter is dan € 480, dan wordt het maandelijks af te lossen bedrag zodanig verhoogd dat aflossing binnen 24 maanden mogelijk is.

Voorbeeld 1

1. bedrag terugvorderingsbeschikking = € 373

2. bedrag terugvorderingsbeschikking delen door € 20 = 18,65 termijnen

3. resultaat is een betalingsregeling over 18 termijnen van € 20 en een laatste (19e) termijn van € 13.

Voorbeeld 2

1. bedrag terugvorderingsbeschikking = € 933

2. bedrag delen door de maximale looptijd van 24 termijnen

3. resultaat is een betalingsregeling over 23 termijnen van € 39 en een laatste (24e) termijn van € 36

Hoe gaat de betalingsregeling in zijn werk?

Belanghebbende maakt tijdig het maandelijks verschuldigde termijnbedrag over naar de rekening van de Belastingdienst. Hij kan hiervoor de OLA (optische leesbare acceptgiro) gebruiken die hem samen met de terugvorderingsbeschikking wordt toegezonden. Na iedere betaling sturen we een nieuwe OLA toe totdat de gehele terugvorderingsbeschikking is voldaan. Als op de vervaldag niet een betaling van ten minste € 20 (of een hoger termijnbedrag afhankelijk van de omvang van de terugvordering) is ontvangen, controleert de COA of verrekening plaats kan vinden met een lopend voorschot van dezelfde toeslag. Verrekening vindt vervolgens plaats als minimaal het verschuldigde CBT-termijnbedrag kan worden voldaan. Het maandelijkse voorschotbedrag wijzigt als gevolg van de verrekening. Het kan zelfs nul worden als het CBT-termijnbedrag groter is dan het maandelijkse voorschotbedrag.

Bij een te late betaling of het geheel achterwege laten van betaling brengen we rente in rekening.

Naar boven

1.5.1.1 CBT en bezwaren daartegen Klik voor dialoogscherm met permalink

Belanghebbende kan bezwaar maken tegen de terugvorderingsbeschikking maar niet tegen de hoogte van de termijnbetaling van de CBT. Dat bezwaar vatten we op als een bezwaar tegen de hoogte van de toeslag. Hij krijgt dan uitstel van betaling zolang wij nog geen beslissing hebben genomen op het bezwaar. Zodra het bezwaarschrift is afgehandeld en de uitspraak luidt dat de terugvordering in stand blijft staat de terugvordering vanaf de eerste vervaldag weer open.

Wanneer een uitspraak op een bezwaarschrift op zich laat wachten, kunnen zich de volgende twee situaties voordoen:

1. Belanghebbende doet alvast mee aan de CBT en heeft, bij een uitspraak waarin de terugvordering in stand wordt gehouden, recht op de volledige 24 maanden CBT. Als er een uitspraak volgt op het bezwaar waarbij belanghebbende in het gelijk wordt gesteld en de terugvordering komt te vervallen krijgt belanghebbende zijn reeds in termijnen betaalde geldbedrag terug.

2. Belanghebbende wacht de uitspraak op zijn bezwaarschrift af en doet niet mee aan de CBT. Als zijn bezwaarschrift wordt afgewezen en de terugvordering in stand blijft, moet belanghebbende de openstaande vordering in de resterende maanden betalen. De termijn van de bezwaarhandeling gaat af van de 24 maanden waarbinnen terugbetaald kan worden. De CBT wordt dan overgenomen door een lokale betalingsregeling (LBT).

Voorbeeld

B/T doet na de laatste vervaldag 9 maanden over de afhandeling van een bezwaarschrift. Belanghebbende heeft recht op 24 maanden CBT. De hele vordering moet nu dus in 15 maanden worden betaald in plaats van de eerdere 24 maanden.

Let op!

De COA werkt vorderingsgericht. Dit betekent dat bij samenloop van meerdere vorderingen het systeem deze niet automatisch met elkaar in verband brengt. De situatie kan zich voordoen dat belanghebbende tijdens de looptijd van een standaardregeling te maken krijgt met een nieuwe terugvorderingsbeschikking in het kader van dezelfde toeslag. De vorderingen/betalingsregelingen kunnen dan worden gecombineerd, maar daar moet de burger zelf om verzoeken (telefonisch bij de BelTel of schriftelijk). Hoe dat in zijn werk gaat verduidelijkt het volgende voorbeeld.

Voorbeeld

Iemand heeft een betalingsregeling lopen voor een terugvordering huurtoeslag 2014. Openstaand bedrag €400. Hij krijgt dus vanuit de COA een regeling aangeboden van 20 maanden voor €20 per maand. Als hij dan vervolgens een nieuwe vordering van €80 er bij krijgt, ook voor de huurtoeslag 2014, dan krijgt hij voor die vordering een nieuwe regeling aangeboden. In dit geval 4 maanden van €20. Dit wordt niet gecombineerd. Iedere terugvordering op zich krijgt een eigen standaardregeling. Alleen als de burger een nieuw voorschot krijgt, dan wordt dit automatisch afgeboekt op de openstaande terugvordering zelfde soort, zelfde jaar.

Op verzoek van de burger kunnen er wel combinatieregelingen gemaakt worden. In dat geval krijgt de burger een regeling waarbij berekend wordt wat de burger per regeling per maand op dat moment moet betalen. Die bedragen worden bij elkaar opgeteld en dat is het bedrag wat de burger moet overmaken. Voorbeeld: Een regeling van 24 maanden, een van 20 maanden en een van 16 maanden. Gedurende 16 maanden betaald hij hetzelfde bedrag, daarna wordt het bedrag iets verlaagd en dan weer 4 maanden later wordt het nogmaals verlaagd. De rekensom hier achter is vrij ingewikkeld, maar dit is de essentie van de regeling. Maar ook bij een betaalplan geldt dat men altijd minimaal €20 per terugvordering moet betalen, dus bij drie terugvorderingen is het minimale te betalen bedrag €60.

Naar boven

1.5.1.2 Betalingsregeling op basis van betalingscapaciteit Klik voor dialoogscherm met permalink

We kunnen een andere betalingsregeling toestaan dan de standaardregeling. Hiervan kan slechts sprake zijn als de belanghebbende ons schriftelijk laat weten dat hij niet in staat is om de terugvordering te voldoen onder de condities die gelden voor de standaardregeling (Uitvoeringsregeling Awir, artikel 7, lid 5). Dat is een verzoek om een persoonlijke betalingsregeling. Hij moet ons dan ook op het daartoe bestemde formulier de benodigde informatie verstrekken, zodat we kunnen beoordelen of er sprake is van onvoldoende betalingscapaciteit om een maandelijkse aflossing volgens de standaardregeling te kunnen voldoen.

Als maatstaf voor de beoordeling of iemand over voldoende betalingscapaciteit beschikt gelden dezelfde regels zoals die ook voor de invordering van belastingschulden gelden. Daarnaast geldt hetzelfde uitgangspunt als voor de invordering van belastingschulden: beschikt belanghebbende over vermogen dan komt hij niet in aanmerking voor een betalingsregeling die rekening houdt met de betalingscapaciteit.

De artikelen 12 en 13 van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 zijn van overeenkomstige toepassing verklaard, met dien verstande dat:

- naast het netto-besteedbaar inkomen van de belanghebbende rekening wordt gehouden met het netto-besteedbaar inkomen van een eventuele partner als bedoeld in artikel 3 van de Awir
- bevoorrechte schulden (zoals belastingschulden) op het vermogen in mindering mogen worden gebracht

Als de belanghebbende wel over betalingscapaciteit beschikt, maar niet voldoende om de terugvordering in 24 maanden af te lossen, treffen we een regeling voor 24 maanden gebaseerd op de aanwezige betalingscapaciteit. Constateren we na ontvangst van dat formulier een inkomensverbetering? Dan trekken we het lopende uitstel in en treffen we een nieuwe uitstelregeling op basis van de hogere betalingscapaciteit, voor de resterende 12 maanden. Als we een inkomensvermindering constateren, dan treffen we een nieuwe uitstelregeling op basis van de lagere capaciteit voor de resterende periode van 12 maanden.

Als belanghebbende geen of te weinig voorschot ontvangt en niet het maandelijkse termijnbedrag overmaakt, begint na 6 weken de dwanginvordering. Dit houdt in dat als belanghebbende wel andere voorschotten krijgt dan waarop de terugvorderingsbeschikking betrekking heeft, we de terugvordering hiermee gaan verrekenen. De COA bekijkt dan als het ware of er een uitbetaling van een toeslag gaat geschieden en verrekent deze met de terugvorderingsbeschikking.

Alle mutaties in de CBT (start, betalingen, verrekeningen en beëindiging) worden zichtbaar gearchiveerd in DACAS. Meer hierover wordt behandeld in de module waarin de binnen de Belastingdienst gehanteerde

systemen aan bod komen.

Uitvoeringsregeling invorderingswet niet in strijd met discriminatieverbod Klik voor dialoogscherm met permalink

B/T heeft appellant uitstel van betaling verleend en bepaalt dat deze € 251 per maand terug moet betalen. Volgens appellant is de uitvoeringsregeling in strijd met art. 14 EVRM (discriminatieverbod) omdat deze geen rekening houdt met de bijzondere situatie van gehandicapten zodat hij indirect wordt gediscrimineerd. RvS: Deze regeling is van toepassing op iedere Nederlander (…) en dus in zoverre neutraal. Niet is gebleken van buitensporige lasten voor een groep als die, waartoe belanghebbende zegt te behoren. Ook rust op belanghebbende geen bijzondere en buitensporige last. De berekende betalingscapaciteit is bovendien € 398 terwijl er € 251 moet worden betaald. Door bij de betalingscapaciteit alleen met de te betalen zorgpremie rekening te houden heeft B/T niet in strijd gehandeld met artikel 14 EVRM (ECLI:NL:RVS:2016:119).

Naar boven

1.5.1.3 Voorwaarden bij regeling op maat Klik voor dialoogscherm met permalink

Als belanghebbende een betalingsregeling op maat heeft vindt er tussentijds geen verrekening plaats. Er wordt wel de voorwaarde aan verbonden dat eenmalige teruggaven, toeslagen of inkomstenbelasting, voor zover die niet in maandelijkse termijnen worden uitbetaald, zullen worden verrekend met de buiten de invordering gelaten schuld.

Naar boven

1.5.1.4 Matiging van de terugvordering Klik voor dialoogscherm met permalink

Bij het Verzamelbesluit Toeslagen (Stcrt. 2020, nr. 22720) is het volgende bepaald met betrekking tot het afzien van dan wel matigen van de terugvordering in bijzondere omstandigheden:

Als sprake is van een terug te vorderen bedrag aan onverschuldigd betaalde toeslagen, ontstaat een betalingsverplichting voor de belanghebbende ter grootte van dit bedrag aan de Belastingdienst/Toeslagen. Het uitgangspunt in artikel 26 Awir is dat het volledige bedrag aan toeslag dat te veel is betaald of verrekend, wordt teruggevorderd. In dit artikel is echter niet dwingend voorgeschreven dat de Belastingdienst/Toeslagen altijd het volledige bedrag dat te veel is betaald, van de belanghebbende moet terugvorderen.

Dit betekent dat de B/T op grond van artikel 13b, eerste lid, Awir de rechtstreeks bij het besluit betrokken belangen moet afwegen en onder bijzondere omstandigheden van terugvordering moet afzien of het terug te vorderen bedrag moet matigen. Op grond van artikel 13b, tweede lid, Awir mogen de nadelige gevolgen van het terugvorderingsbesluit niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

Alleen bijzondere omstandigheden kunnen zich verzetten tegen gehele terugvordering. Als bij de aanwezigheid van dergelijke omstandigheden gehele terugvordering onevenredig is, kan de B/T afzien van de terugvordering of het bedrag van de terugvordering matigen.

Van bijzondere omstandigheden kan bijvoorbeeld sprake zijn als:

- een derde (bijvoorbeeld een kinderopvangorganisatie) fraudeert zonder medeweten en (directe) betrokkenheid van de belanghebbende;
- een derde identiteitsfraude pleegt en op naam en buiten medeweten van de belanghebbende de toeslag aanvraagt en de toeslag aantoonbaar – geheel of gedeeltelijk – niet ten gunste van de belanghebbende komt;

- een door belanghebbende redelijkerwijze niet (meer) te herstellen geringe formele tekortkoming (zoals het ontbreken van een handtekening in een contract) heeft geleid tot aanzienlijke negatieve gevolgen voor het recht op toeslagen, terwijl aan alle materiële eisen voor de betreffende toeslag is voldaan.

Er is geen sprake van een bijzondere omstandigheid als de belanghebbende na herhaalde verzoeken van de Belastingdienst/Toeslagen de geringe formele tekortkoming niet heeft hersteld, terwijl hij daartoe wel in de gelegenheid was.

Deze opsomming is niet limitatief. Op basis van ervaringen uit de praktijk kan deze opsomming worden aangevuld.

Van bijzondere omstandigheden is geen sprake als:

- de belanghebbende te kwader trouw is;
- de terugvordering het gevolg is van een afwijking tussen het daadwerkelijk afgenomen aantal uren kinderopvang en het aantal uren kinderopvang op basis waarvan het voorschot kinderopvangtoeslag is berekend in dat berekeningsjaar;
- de terugvordering het gevolg is van een afwijking van het daadwerkelijke over het berekeningsjaar vastgestelde toetsingsinkomen voor de toeslagen en het geschatte inkomen op basis waarvan het voorschot is berekend;
- de terugvordering het gevolg is van het overschrijden van een vermogensgrens.

Ook deze opsomming is niet limitatief. Op basis van ervaringen uit de praktijk kan deze opsomming worden aangevuld. Het uitgangspunt bij bovenstaande situaties is dat deze op zichzelf niet tot matiging van de terugvordering leiden. Afhankelijk van de specifieke omstandigheden van het geval kan er bij de aanwezigheid van aanvullende omstandigheden die – op zichzelf of in samenhang – wel zijn aan te merken als bijzondere omstandigheden, na een belangenafweging echter toch reden zijn de terugvordering te matigen.

Indien sprake is van een bijzondere omstandigheid beoordeelt de B/T door middel van een individuele belangenafweging of de nadelige gevolgen van de terugvorderingsbeschikking in het specifieke geval niet onevenredig zijn voor de belanghebbende in verhouding tot de met de terugvorderingsbeschikking te dienen doelen.

Overigens zullen de financiële situatie of financiële problemen van belanghebbende die terugbetaling van toeslagen verhinderen, in het algemeen niet leiden tot een matiging van de terugvordering. Voor deze situatie bestaat de mogelijkheid van een (persoonlijke) betalingsregeling.

Als de B/T op de hoogte is van de bijzondere omstandigheden, moet hiermee – waar passend – bij de vaststelling van de terugvordering rekening worden gehouden door af te zien van de terugvordering of door de terugvordering te matigen. B/T zal de belanghebbende, indien de omstandigheden daartoe noodzaken, de gelegenheid bieden om zijn zienswijze te geven ten aanzien van het voorgenomen besluit tot matiging van de terugvordering. Het uitgangspunt is dat de belanghebbende de bijzondere omstandigheden voor matiging moet aandragen en bewijzen.

Goedkeuring herzien terugvorderingsbeschikking

In het Verzamelbesluit Toeslagen heeft de staatssecretaris vooruitlopend op wetgeving tevens goedgekeurd dat artikel 21a Awir en artikel 5a UR Awir op overeenkomstige wijze kunnen worden toegepast op een onherroepelijk vaststaande terugvorderingsbeschikking.

Herziening van op 23 oktober 2019 onherroepelijk vaststaande terugvorderingsbeschikkingen kinderopvangtoeslag

In beginsel is een herziening in het voordeel van belanghebbende van een terugvorderingsbeschikking die onherroepelijk is geworden niet mogelijk als die herziening voortvloeit uit beleid dat is uitgevaardigd nadat de terugvorderingsbeschikking onherroepelijk is geworden. Zo nodig kan de Minister van Financiën, in overeenstemming met de ministers die het aangaat, anders bepalen.

Over de toepassing van artikel 5a, onderdeel c, UR Awir en in overeenstemming met de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, bepaal ik het volgende. Bij wijze van uitzondering is – in samenhang met de goedkeuring in onderdeel 2.2 van dit besluit – herziening van een terugvorderingsbeschikking die op 23 oktober 2019 of daarvoor onherroepelijk is geworden wel mogelijk als die herziening van de terugvorderingsbeschikking betrekking heeft op de kinderopvangtoeslag en voortvloeit uit onderdeel 2.1 van dit besluit. Dit geldt echter uitsluitend in de situatie waarin het recht op de kinderopvangtoeslag in het berekeningsjaar waarop de terugvorderingsbeschikking betrekking heeft met ten minste € 1.500 is verlaagd. Artikel 5a UR Awir blijft voor het overige onverkort van toepassing.

Bovenstaande betekent dat herziening op basis van dit besluit in ieder geval niet meer aan de orde is als:

- vijf jaren zijn verstreken na de laatste dag van het berekeningsjaar waarop de terugvordering betrekking heeft en/of
- het recht op kinderopvangtoeslag in een berekeningsjaar met minder dan € 1.500 is verlaagd.

De beslissing op het verzoek tot herziening is een beschikking in de zin van de Awb. De ouder kan bezwaar maken bij de B/T tegen deze beschikking. Een onafhankelijke bezwaarschriftenadviescommissie als bedoeld in artikel 7:13 Awb brengt advies uit over dit bezwaar. In de regel zal de B/T dit advies volgen bij het nemen van de beslissing op bezwaar.

Naar boven

1.5.1.5 Verrekening en Beslagvrije voet (BVV) Klik voor dialoogscherm met permalink

Belanghebbende kan ons verzoeken de verrekening van een voorschot of een voorlopige teruggaaf inkomstenbelasting ongedaan te maken als hij daardoor minder overhoudt dan de voor hem geldende beslagvrije voet. Hij moet dit wel voldoende aannemelijk maken dat zijn beslagvrije voet is aangetast. Zie artikel 79.5a Leidraad invordering 2008. Als de belanghebbende voldoende aannemelijk heeft gemaakt dat de beslagvrije voet is aangetast, zal de Belastingdienst/Toeslagen rekening houden met de beslagvrije voet bij de laatste verrekening die plaatsvond vóór de indiening van het verzoek en bij de daaropvolgende verrekeningen.

Naar boven

1.5.1.6 Niet verder bemoeilijken/ geen verdere invorderingsmaatregelen voor de toeslagenschuld Klik voor dialoogscherm met permalink

Als we met belanghebbende een betalingsregeling hebben getroffen als bedoeld in artikel 7, lid 4 van de Uitvoeringsregeling Awir, zullen we na afloop van die regeling de belanghebbende meedelen geen invorderingsmaatregelen te nemen voor de nog openstaande schuld. Het gaat dan om een persoonlijke betalingsregeling die rekening houdt met een betalingscapaciteit die ontoereikend is om de schuld binnen 24 maanden te voldoen.

Als aan de hand van de gegevens op het door belanghebbende ingevulde vragenformulier is vastgesteld dat hij niet over enige betalingscapaciteit beschikt, zullen we de belanghebbende na die vaststelling meedelen geen invorderingsmaatregelen te treffen met betrekking tot de terugvordering in kwestie.

Dat neemt niet weg dat de schuld nog steeds kan afnemen: we delen de belanghebbende mede dat we eventuele toeslagen en teruggaven IB, voor zover die niet in maandelijkse termijnen worden uitbetaald, zullen verrekenen

met de buiten invordering gelaten schuld.

Naar boven

1.5.2 Uitstel van betaling bij bezwaar tegen de hoogte van het recht Klik voor dialoogscherm met permalink

We kunnen uitstel van betaling verlenen voor een terugvordering van een toeslag als de belanghebbende tegen de vaststelling van het recht bezwaar indient. Het bezwaarschrift moet dan wel ingediend zijn vóór het verstrijken van de bezwaartermijn (binnen 6 weken na dagtekening van de terugvorderingsbeschikking), voorzien van de gronden van het bezwaar. Bij een niet gemotiveerd bezwaarschrift kunnen we uitstel van betaling weigeren.

Het voorgaande geldt ook bij een bezwaar van de belanghebbende tegen de herzienings- of toekenningsbeschikking van B/T die aanleiding tot terugvordering vormt.

Naar boven

1.5.3 Uitstel van betaling bij bezwaar tegen aanslag IB Klik voor dialoogscherm met permalink

We verlenen automatisch uitstel van betaling voor een terugvordering van een toeslag als de belanghebbende een (fiscale) procedure voert met de inspecteur over de aanslag IB die aan die terugvordering ten grondslag ligt.

Naar boven

1.6 Beslag onder Toeslagen Klik voor dialoogscherm met permalink

De door B/T uit te betalen toeslagen zijn slechts beperkt vatbaar voor beslag. Het derdenbeslag moet worden gelegd onder het organisatieonderdeel B/T. Zo kan:

- de verhuurder (voor niet betaalde huur) beslag leggen op de huurtoeslag
- de zorgverzekeraar (voor niet betaalde premie) beslag leggen op de zorgtoeslag
- de kinderopvangstelling (voor niet betaalde kinderopvangkosten) beslag leggen op de kinderopvangtoeslag
- B/T (voor niet betaalde terugvorderingsbeschikkingen) beslag leggen op alle toeslagen

Het moet om een vordering gaan tot nakoming van een betalingsverplichting wegens een geleverde prestatie (bijvoorbeeld verhuur van een woning aan de belanghebbende) waarbij de betalingsverplichting ter zake van die prestatie (b.v. de huur) oorzaak is voor de tegemoetkoming (de huurtoeslag).

Uit de rechtspraak tot op heden komt naar voren dat het beslagverbod van artikel 45 Awir zeer beperkt moet worden uitgelegd.

Casus

Een verhuurder wilde beslag leggen op de huurtoeslag die een huurder kreeg op zijn nieuwe woning wegens achterstallige huur. De rechtbank vindt daarvan dat er sprake is van een te ver verwijderd verband bij een beslag op huurtoeslagen die gelden als tegemoetkoming voor huurverplichtingen uit hoofde van een andere huurovereenkomst (voor een andere woning). Uitgangspunt is volgens de rechter dat de huurder, die een huurtoeslag ontvangt, die toeslag dient aan te wenden voor de betaling van lopende huurtermijnen. De conclusie is dat in een dergelijke situatie het beslagverbod van art. 45 lid 1 Awir geldt. Ook de wetsgeschiedenis biedt onvoldoende aanknopingspunten voor een ruimere uitleg van de uitzonderingsbepaling van lid 1 aanhef en onder a (Hof Den Bosch 15 juli 2014, ECLI:NL:GHSHE:2014:2173)

Deze jurisprudentie geldt ook voor de kinderopvangtoeslag. De burger heeft de kinderopvangtoeslag van vandaag nodig om zijn kinderopvang te betalen, beslag voor een oude schuld kan dan niet, ook al zou het gaan om hetzelfde kinderdagverblijf.

Een derdenbeslag moet worden gelegd onder het organisatieonderdeel B/T. Dat onderdeel is namelijk het bestuursorgaan dat op grond van de Awir belast is met de uitbetaling van toeslagen. Een gelegd beslag onder (de ontvanger van) de regiokantoren is niet rechtsgeldig. In die gevallen meldt (de ontvanger van) het regiokantoor op het verklaringsformulier geen toeslag onder zich te hebben en wordt voor nadere informatie verwezen naar B/T.

Naar boven

1.6.1 Informatieverzoeken van gerechtsdeurwaarders
Klik voor dialoogscherm met permalink

Een gerechtsdeurwaarder die gerechtigd is beslag te leggen ten laste van een schuldenaar is bevoegd aan B/T te vragen of er periodieke betalingen worden verricht aan de schuldenaar. B/T is verplicht schriftelijk te antwoorden en kan zich daarbij niet beroepen op een geheimhoudingsplicht, mits de gerechtsdeurwaarder in zijn verzoek om informatie duidelijk maakt dat hij handelt in opdracht van een schuldeiser die bevoegd is beslag te leggen op een toeslag.

Naar boven
Naar boven

Naar tekstnavigatie

- Inhoud Handboek Toeslagen
  - 19.00.00 Terugvordering en verrekening
    - 1 Terugvordering en verrekening
      - 1.1 Terugvordering: achtergrond
      - 1.2 Verhouding tot Awb en Invorderingswet
      - 1.3 Terugvordering
        - 1.3.1 Betalingstermijn
          - 1.3.1.1 Versnelde invordering
        - 1.3.2 Rente bij te late betaling
        - 1.3.3 Betalingsherinnering
        - 1.3.4 Aanmaning
        - 1.3.5 Dwangbevel
        - 1.3.6 Verzet
        - 1.3.7 Vordering

- 1.3.8 Faillissement en WSNP
  - 1.3.8.1 Jaarverrekening
- 1.3.9 Minnelijke schuldsaneringsregeling
- 1.3.10 Verjaring
- 1.4 Verrekening
  - 1.4.1 Verrekenen: hoe?
  - 1.4.2 Verrekening bij uitstel van betaling
- 1.5 Uitstel van betaling
  - 1.5.1 Standaardbetalingsregeling
    - 1.5.1.1 CBT en bezwaren daartegen
    - 1.5.1.2 Betalingsregeling op basis van betalingscapaciteit
    - 1.5.1.3 Voorwaarden bij regeling op maat
    - 1.5.1.4 Matiging van de terugvordering
    - 1.5.1.5 Verrekening en Beslagvrije voet (BVV)
    - 1.5.1.6 Niet verder bemoeilijken/ geen verdere invorderingsmaatregelen voor de toeslagenschuld
  - 1.5.2 Uitstel van betaling bij bezwaar tegen de hoogte van het recht
  - 1.5.3 Uitstel van betaling bij bezwaar tegen aanslag IB
- 1.6 Beslag onder Toeslagen
  - 1.6.1 Informatieverzoeken van gerechtsdeurwaarders

Naar tekstnavigatie

Handboek Toeslagen (HTS)

Naar tekstnavigatie

Belastingnet

Zoeken

Naar tekstnavigatie

- Handboek Toeslagen
- 19.00.00 - Terugvordering en verrekening
- 1 Terugvordering en verrekening

Naar tekstnavigatie